

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

KATILIMCILIK BAĞLAMINDA YEREL YÖNETİMLERDE
GENÇLİK ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ:
BALIKESİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BATUHAN AKSELİ

BALIKESİR, 2024

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

KATILIMCILIK BAĞLAMINDA YEREL YÖNETİMLERDE
GENÇLİK ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ:
BALIKESİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BATUHAN AKSELİ

TEZ DANIŞMANI

DOÇ. DR. TAHSİN GÜLER

BALIKESİR, 2024

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı'nda 202112533001 numaralı Batuhan AKSELİ'nin hazırladığı KATILIMCILIK BAĞLAMINDA YEREL YÖNETİMLERDE GENÇLİK ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: BALIKESİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ konulu YÜKSEKLİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 10.06.2024 tarihinde yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezin onayına OY BİRLİĞİ/OY ÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Üye (Başkan) Doç. Dr. Sinem ŞAHNAGİL

İmza

Üye (Danışman) Doç. Dr. Tahsin GÜLER

İmza

Üye Dr. Üyesi Ersoy KUTLUK

İmza

Enstitü Onayı

ETİK BEYAN

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

10/06/2024

İmza

Batuhan AKSELİ

ÖNSÖZ

Katılımcılık Bağlamında Yerel Yönetimlerde Gençlik Çalışmalarının Değerlendirilmesi: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Örneği adlı çalışma, üzerinde durduğu kavramların tarihsel süreç içerisinde gelişimini inceleyerek, yerel yönetim ve gençlik kavramları arasındaki ilişkiyi katılımcılık perspektifinde ele almıştır. Ayrıca diğer ülkelerdeki örneklerin çalışmaya dâhil edilmesi, küresel çapta benzer modeller arasındaki ilişkileri anlamlandırma noktasında katkı sağlayarak çalışmayı desteklemiştir.

Araştırma süreci içerisinde Balıkesir'deki uygulama örneklerinin verileri, resmi faaliyet raporları dikkate alınarak yorumlanmıştır. Bu yaklaşım, çalışmanın akademik literatüre katkı sağlamasının yanı sıra yerel düzeyde yürütülen faaliyetlerin de güçlenmesinde yararlı olacaktır.

Yüksek lisans eğitimimin başından beri çalışmalarımda desteğini hiç esirgemeyen, her aşamada kolaylaştırıcı ve teşvik edici olan danışman hocam Sayın Doç. Dr. Tahsin GÜLER'e ve yüksek lisans döneminde her türlü desteği veren bölüm başkanımın Sayın Prof. Dr. Şeniz ANBARLI BOZATAY'a teşekkürlerimi iletmek isterim. Ayrıca bu süreçte yine bana her türlü katkıyı sunan değerli hocalarım Sayın Dr. Ayşe Gamze ÇİFTÇİ AYTEKİN ve Prof. Dr. Sinan AYTEKİN'e de minnettarım. Son olarak, hayatımın her alanında ve anında gölgesini esirgemeyen kıymetli dedem Battal AKSELİ'ye, aileme ve sevgili eşim Tuğba'ya sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

BALIKESİR, 2024

BATUHAN AKSELİ

ÖZET

KATILIMCILIK BAĞLAMINDA YEREL YÖNETİMLERDE GENÇLİK ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: BALIKESİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

AKSELİ, Batuhan

Yüksek Lisans, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Tahsin GÜLER

2024, 101 Sayfa

Tarihsel süreç içerisinde her alanda gerçekleşen değişimler, araştırmanın temel aldığı katılımcılık, yerel yönetim ve gençlik kavramlarında da kendini hissettirmiştir. Katılımcılık ekseninde düşünüldüğünde, yerel yönetimler eliyle yürütülen gençlik çalışmalarının, değişen vatandaşlık bilincinin de etkisiyle yapılan çalışmalarda ve yasalarda kendine yer bulmaya başladığı gözlemlenmiştir.

Çalışmada ilk olarak literatür taraması yapılmış, kavramların zaman çizgisinde gelişimine odaklanılmıştır. Ardından, yasal süreçler ve gelişmeler değerlendirilerek hem yerel yönetimlerin hem de gençliğin katılımcılık kavramı bağlamında nasıl ele alındığı incelenmiştir. İlgili alanyazından sonra Balıkesir örneği üzerinden, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Balıkesir Kent Konseyi ve merkezi yürütmenin bir organı olmasına rağmen yerel yönetimler ile sürekli iş birliği içerisinde çalışan Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ele alınmıştır. Bu kurumlar aracılığıyla gerçekleştirilen gençlik faaliyetlerinin katılımcılığa etkisi ve gücü değerlendirilerek çalışma tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Katılımcılık, Yerel Yönetimler, Gençlik Çalışmaları

ABSTRACT

EVALUATION OF YOUTH WORK IN LOCAL GOVERNMENTS IN THE CONTEXT OF PARTICIPATION: THE CASE OF BALIKESIR METROPOLITAN MUNICIPALITY

AKSELİ, Batuhan

Master Thesis, Department of Political Science and Public Administration

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Tahsin GÜLER

2024, 101 Pages

The changes that have occurred in various fields throughout history have also made themselves felt in the concepts of participation, local governance, and youth on which the research is based. When considered within the framework of participation, it is observed that youth studies carried out by local governments have begun to find their place in activities and legislation, influenced by the changing consciousness of citizenship.

The study first conducted a literature review and focused on the development of concepts along the timeline. Subsequently, Then, it was examined how the legal processes and developments were handled both in terms of local governments and in the context of the concept of youth participation. After the relevant literature, for the example of Balıkesir, Balıkesir Metropolitan Municipality, Balıkesir City Council and Balıkesir Provincial Directorate of Youth and Sports, which works in constant cooperation with local governments despite being an organ of the central executive, were examined. The study was completed by evaluating the impact and power of youth activities carried out through these institutions on participation.

Keywords: Participation, Local Government, Youth Work

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi (Konusu).....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Araştırmanın Varsayımları.....	3
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.6. Tanımlar	4
2. İLGİLİ ALANYAZIN.....	6
2.1. Kuramsal Çerçeve	6
2.1.1. Katılımcılık Kavramı	6
2.1.1.1. Katılımcılıkta Amaç	7
2.1.1.2. Katılımcılık Kavramının Önemi	7
2.1.1.3. Katılımcılık Kavramının Kapsamı	8
2.1.1.4. Katılımcılık Türleri ve Katılım Araçları	9
2.1.1.4.1. Bilgiye Erişim	10
2.1.1.4.2. Geri Bildirim ve Danışma	11
2.1.1.4.3. Aktif Katılım	12
2.1.1.5. Toplumsal Katılımcılık	12
2.1.1.6. Katılımcılık Kültürünün Gelişimi	13
2.1.1.7. Katılımcılığa Etki Eden Faktörler	15
2.1.1.7.1. Cinsiyet	16
2.1.1.7.2. Yaş	17
2.1.1.7.3. Kentleşme.....	18

2.1.1.7.4. Eğitim.....	19
2.1.1.7.5. Meslek.....	20
2.1.1.8. Gençliğin Katılımına Etki Eden Faktörler	20
2.1.2. Yerel Yönetimler.....	22
2.1.2.1. Yerel Yönetim Kavramı.....	23
2.1.2.2. Yerel Yönetimlerin Özellikleri	24
2.1.2.3. Yerel Yönetimlerin Önemi ve Gereklik Yaklaşımları	25
2.1.2.3.1. Geleneksel ve Tarihsel Yaklaşım.....	27
2.1.2.3.2. Hukuki Yaklaşım	28
2.1.2.3.2.1. Merkezden Yönetim.....	29
2.1.2.3.2.2. Yerinden Yönetim.....	32
2.1.2.3.3. Siyasi Yaklaşım.....	37
2.1.2.3.4. Ekonomik Yaklaşım.....	38
2.1.2.4. Türkiye'de Yerel Yönetimler.....	39
2.1.2.4.1. Anayasa ve Kanunlarda Yerel Yönetimler ile Katılımcılık ve Gençlik Çalışmaları İlişkisi.....	43
2.1.3. Gençlik ve Gençlik Çalışmaları	46
2.1.3.1. Gençlik Kavramı	46
2.1.3.2. Gençlik Çalışmaları.....	47
2.1.3.3. Gençlik Sorunları	48
2.1.3.3.1. Gençlikte Geleneksel Sorunlar.....	49
2.1.3.3.2. Gençlikte Güncel Sorunlar	51
2.1.3.4. Gençlik Politikaları	52
2.1.3.4.1. Türkiye'de Gençlik Politikaları.....	54
2.2. İlgili Araştırmalar	63
3. YÖNTEM.....	65
3.1. Araştırmanın Modeli	65
3.2. Evren ve Örneklem	65
3.3. Veri Toplama Araçları ve Teknikleri.....	66
3.4. Verilerin Toplanma Süreci.....	66
3.5. Verilerin Analizi.....	66

4. BULGULAR VE YORUMLAR	67
4.1. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi	67
4.1.1. Balıkesir ve Büyükşehir Belediyesi Tarihi.....	67
4.1.2. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ve Gençlik Çalışmaları	69
4.2. Balıkesir Kent Konseyi	75
4.2.1. Kent Konseyi Tarihi ve Gelişimi.....	75
4.2.2. Balıkesir Kent Konseyi Gençlik Meclisi.....	77
4.3. Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	83
4.3.1. Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ve Gençlik Çalışmaları	84
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	86
5.1. Sonuçlar.....	86
5.2. Öneriler.....	89
KAYNAKÇA	91

TABLÖLÄR LİSTESİ

Sayfa

<u>Tablo 1.</u> 12-24 Yaş Grubu Gençlerin Yıllara Göre Dağılımı.....	56
<u>Tablo 2.</u> 15-24 Yaş Grubu Gençlerin Yıllara Göre Dağılımı.....	57
<u>Tablo 3.</u> BBB Gençlik Merkezleri	72
<u>Tablo 4.</u> 2022-2023 Yılları GSHD Bütçesi	73

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

<u>Sekil 1.</u> BBB Protokol Çalışmaları	74
<u>Sekil 2.</u> Balıkesir Kent Konseyi Organizasyon Şeması	77

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
BBB	: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi
BEHK	: Bilgi Edinme Hakkı Kanunu
BGSİM	: Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü
BKK	: Balıkesir Kent Konseyi
BM	: Birleşmiş Milletler
CBK	: Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
DDO	: Dijital Dönüşüm Ofisi
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
GM	: Gençlik Meclisi
GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
GSHD	: Gençlik ve Spor Hizmetleri Daire Başkanlığı
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KP	: Kalkınma Planı
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
NEET	: Not in Education, Employment, or Training
OECD	: Organisation for Economic Co-Operation and Development
SEKAM	: Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Araştırmalar Merkezi
TBB	: Türkiye Belediyeler Birliği
TDK	: Türk Dil Kurumu
TEPAV	: Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

YG : Yerel Gündem

1. GİRİŞ

Giriş bölümünde, araştırmanın problemi (konusu), araştırmanın amacı, önemi ve varsayımları açıklanmış; araştırma sınırlılıkları detaylandırılarak çalışmanın daha anlaşılır bir hale gelmesi için önemli tanımlamalara yer verilmiştir.

1.1. Araştırmanın Problemi (Konusu)

Tarih boyunca gençler, her kültürün geleceği için hayati bir öneme sahip olmuştur. Gençler dinamizmin, yenilikçiliğin ve ülke potansiyelinin somut bir yansıması ve vücut bulmuş halidir. Durum böyle olunca hem eğitimi hem de topluma dâhil olan gençlerin yetiştirilmesi, toplumların uzun vadeli başarısında öne çıkan hususlardan olmuştur. Geniş bir bakış açısında toplum için etkili olan bu kavram, yerelde de yetkilileri, gençlerin gelişiminde ve ihtiyaçlarının karşılanmasında bir sorumluluk bilincine itmiştir.

Günümüzde toplumun sosyal gelişimi ve yerel yönetimlerin politika geliştirmedeki rolü açısından gençlerin katılımı ve gençlerle yönetimlerin etkileşimi göz ardı edilemeyecek bir hale gelmiştir. Bu kapsamda ‘Katılımcılık Bağlamında Yerel Yönetimlerde Gençlik Çalışmalarının Değerlendirilmesi: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Örneği’ başlıklı çalışma, katılımcılığı temele alarak gençlik çalışmaları ile yerel yönetimler arasındaki ilişkiyi, yürütülen çalışmaları birbiriyle bağdaştırıp derinlemesine araştırmaktadır.

Araştırma kapsamında ele alınan Balıkesir, geniş sınırlara sahip, iki denize kıyısı bulunan ve çeşitli tarihi ve kültürel güzellikleri içerisinde barındıran ülkemizin önde gelen şehirlerinden bir tanesidir. Bulundurduğu üniversiteler ve genç nüfus ile de yerel yönetimlerin uygulayacağı gençlere yönelik hizmet ve faaliyetlerin önem kazandığı bir bölgedir. Hal böyle olunca şehirde yapılan gençlik çalışmaları, katılım düzeyleri ve gençlere yönelik yerel yönetimin sunduğu hizmetler dikkatle incelenmelidir. Bu bağlamda yapılan bu çalışmada katılımcılık kavramından sonra ele

alınan, yerel yönetimler ve gençlik çalışmaları birlikte incelenmiş, her kavram kendi özelinde literatür taraması yapıldıktan sonra birbirleriyle ilişkilendirilerek değerlendirilmiştir.

Araştırmanın problemini, farklı mekanizmalar eliyle yapılabilen gençlik çalışmalarını yerel yönetimler düzeyine indirgeyerek katılımcılık bağlamında rolünü incelemek oluşturmuştur.

Araştırmanın konusunu ise, yerel yönetimlerin sunduğu hizmetlerden gençlerle ilgili olanların katılımcılık bağlamında değerlendirilmesi oluşturmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Günümüzde gençlik, toplumların geleceğinin önemli bir bölümünü oluşturmakta, gençlerin yürütülen faaliyetlere ve yönetim mekanizmalarına katılımı, yerel yönetim politikaları ve hizmetlerinin oluşturulmasında kilit rol oynamaktadır. Bu bağlamda, gençlik çalışmaları ile yerel yönetimler arasındaki ilişki hem gençlerin hem de bir bütün olarak toplum yararının gözetilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Araştırma, yerel yönetimler ve gençlik çalışmaları arasındaki ilişkiyi, katılımcılık kavramı temelinde inceleyerek, yerel yönetimler eliyle gerçekleştirilen gençlik çalışmalarının katılımcılığa etkisini araştırmak üzerinedir.

Gençler, mevcut yaş ve bu yaşın getirdiği özellikler sebebiyle kişiliklerini tanımladıkları ve sosyal sorumluluklarını öğrendikleri önemli bir dönemde bulunmaktadır. Bu süreçte, gençler ile yerel yetkililer arasındaki etkileşimler, gençlerin katılım düzeylerinin ve toplumsal sorumluluklarının belirlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Yerel yetkililer, gençlere yönelik hizmetler ve girişimler oluşturarak gençlerin yaşamlarını olumlu yönde etkileyebilirken, gençlerin katılımı üzerindeki etkisini de gözlemlene fırsatı sunarlar. Bu araştırmaya konu olan Balıkesir örneği, belirli bir coğrafyada gençlik çalışmaları ile yerel yönetim arasındaki bağı detaylı bir şekilde ortaya koyacaktır.

Araştırmanın temel amacı, Balıkesir’de yerel yönetimlerin gençlik faaliyetlerini incelemek ve bu faaliyetlerin katılımcılıkla ilişkisinde yerelin etkisini araştırmaktır. Buna ek olarak bu çalışmanın bir diğer amacı da literatüre yeni bir katkı sunmak ve gençlik çalışmaları ile yerel yönetimler arasındaki ilişkinin katılımcılık kültürüyle bağdaştırılarak yeni bir bakış açısı getirilmesini sağlamaktır. Araştırma

sonuçları, bu alandaki mevcut bilgileri zenginleştirecek ve yerel yönetimler eliyle yürütülen çalışmaların gençlerle etkileşimini daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Çalışmanın önemi, gençlik çalışmaları ile yerel yönetim arasındaki bağlantıyı inceleyerek gençlerin aktif katılım potansiyellerini yansıtmadır. Gençler, her toplumda gelecek olarak görüldüğünden, onlar için yapılan faaliyet ve hizmetler toplumların sürekli gelişimi ve sürdürülebilirliği için esastır. Yerel yönetimler de bu noktada, gençlere yönelik hizmetler ve politikalar aracılığıyla gençlerin sosyal, kültürel ve ekonomik yeteneklerini geliştirip, toplumun genel refahının artmasına katkı sağlayabilir.

Bu araştırma, yerel yönetim, katılımcılık ve gençlik çalışmaları kavramlarını iç içe inceleyerek Balıkesir'deki yerel yönetimlerin gençlik faaliyetlerine yönelik girişimlerini ve bu girişimlerin gençlerin katılımına etkisini anlama fırsatı sunmaktadır. Ayrıca, literatüre bu bağlamda yeni bir bakış açısı getirerek gençlik çalışmaları ve yerel yönetimler ilişkisinin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Günümüzde gençlerin sosyal katılımı, toplumların sürdürülebilir kalkınması ve refahı için hayati önem taşımaktadır. Bu bağlamda, yerel yönetimlerin gençlik faaliyetlerine yönelik politika ve hizmetlerinin etkisi önemli bir araştırma alanı haline gelmiştir. Bu çalışma, yerel yönetimlerin gençlerin sosyal katılımını artırmada, yaptığı çalışmaların olumlu bir etkisinin olduğu varsayımına dayanmaktadır. Bu varsayım doğrultusunda; aşağıdaki hipotez (denence) öne sürülmektedir:

“Yerel yönetimlerin gençlik odaklı politika ve hizmetleri kapsamında yürütülen gençlik çalışmaları, gençlerin yerel karar alma mekanizmalarına olan katılımını artırır.”

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, ilgili alanyazın çerçevesinde araştırma raporları, bilimsel makaleler, kitaplar, dergiler, lisansüstü tezler, bildiri ve konuşma metinleri, internet veri tabanları, web siteleri ve biçimsel olmayan mülakatlar ile sınırlı kalmıştır. Ayrıca, yerelde gençlik çalışmaları ve hizmetlerde Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin 2014-2024 yılları arasındaki faaliyetlerini ele almıştır.

Çalışma kapsamında ele alınan tarihin 2014 yılından başlamasının sebebi, Balıkesir'in 6 Aralık 2012'de çıkan On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Büyükşehir Belediyesi olması ve yapılan literatür taramasında 2014 yılından sonraki faaliyet raporlarına erişilebilmesinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca BBB faaliyetleri kapsamında gençlik çalışmalarının yürütüldüğü Gençlik ve Spor Hizmetleri Daire Başkanlığı'nın ve Balıkesir Kent Konseyi Gençlik Meclisi'nin 2021 yılında kurulmasıyla araştırma içerisinde yer alan örnekler ağırlıklı olarak son üç yılı kapsamaktadır.

1.6. Tanımlar

Âdem-i Merkeziyet: Devlet yapısında merkezi yönetimden ayrı olarak kuruluş ve işleyiş şekillerinde bir uygulama biçimi olan Âdem-i Merkeziyet, merkez teşkilatlarının dışında kalan yerinden yönetim birimlerine, belirli kurallar çerçevesinde serbest karar alma hakkı veren bir alt idare şeklidir (http-1).

Gençlik: Bebeklikten yetişkinliğe kadar olan dönemi anlatan bu terim, fizyolojik, demografik, sosyolojik durumu yansıtmada bir altkültür; eğitim ve toplumsal hareketler araştırmalarında da belirtilen bir toplumsal adlandırmadır (http-2).

Gençlik Çalışmaları: Gençlere, kendi geleceklerini şekillendirmeleri için olanaklar sağlamak amacıyla, gençlerin ihtiyaçlarına göre tanımlanmış, yapılan çalışmaların tümüdür (http-3).

Katılımcılık: Vatandaşların karar alma mekanizmalarına kendi fikir ve görüşlerini dahil ederek, yönetim sürecine doğrudan ya da temsilen dahil olma durumudur (Kösekahya, 2003, s. 35).

Kent Konseyi: Kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetişim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmek amacıyla 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 26313 sayılı Kent Konseyi Yönetmeliği'ne dayanarak Türkiye'de kurulmuş yapılardır (http-4).

Kentleşme: Genel manada kent sayısının ve kentlerde yaşayan nüfusun artması anlamına gelen kentleşme, sanayi ve ekonomi başta olmak üzere yaşanan gelişmeler doğrultusunda kentlerin büyümesi ve kentlere özgü değişikliklere yol açan nüfus birikim sürecidir (Keleş, 2016, s. 37).

Merkeziyetçilik: Yönetimsel anlamda otoritenin tek elde toplanarak, yerel unsurlar da dahil olmak üzere kararların burada alınmasını ifade eder. Temelde her türlü iş ve işlemin merkezden yönetilmesini benimseyen idare sistemi, yönetim biçimidir (http-5).

Paradigma: Belirli bir olaya, duruma karşı kişilerin geliştirdiği bakış açısı sonucunda ortaya çıkan düşünce, inanç ve değerlendirme yöntemleri bütünüdür (http-6).

Yerel Yönetim: Bir ülkenin belirli bir bölgesinde yerel birimlerin ihtiyaçlarını karşılamak, hizmetleri düzenlemek ve idare etmekle sorumlu olan idari birimlerdir. Yerel yönetimler, yerel halkın katılımı ve ihtiyaçlarına odaklanarak, bölgesel düzeyde yönetim görevlerini yerine getiren oluşumlardır (http-7).

2. İLGİLİ ALANYAZIN

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın temel kavramları üzerinde durulmuş, teorik bilgi ve literatür çalışmalarına yer verilmiştir.

2.1. Kuramsal Çerçeve

Kuramsal çerçeve bölümünde katılımcılık, yerel yönetimler ve gençlik çalışmaları kavramları detaylandırılmış ve birbirleriyle ilişkilendirilerek açıklanmıştır.

2.1.1. Katılımcılık Kavramı

Geçmişten günümüze, katılımcılık kavramı gençlik çalışmaları kapsamında farklı şekil ve prensiplerde karşımıza çıkmaktadır. Temelde birey, grup ya da çeşitli amaçlarla bir araya gelen toplulukların, karar alma süreçlerinde veya dâhil olabilecekleri herhangi bir projede yer almalarını ifade eder. Katılımcılık, farklı bakış açılarında yeni tabirlerle açıklanıp, siyaset bilimcilere göre çeşitli yaklaşımlarla ele alınmaktadır. Alman sosyolog ve siyaset bilimci Jürgen Habermas'a göre katılımcılık, siyasal alanla kısıtlanamayacak kadar geniş bir alanı kapsamakta, toplumsal faaliyetlerde ve kültürel alanlarda da kendine belirli karşılıklar bulmaktadır (Göymen, 1999, s. 73). Katılımın yerel faaliyetlerde kendine yer bulabilmesi; sürece dâhil olacak bireylerin inançları, tutum ve bilişsel yapılarının, katılım davranışlarına uygun bir sosyalizasyon süreci ile şekillendiği durumda mümkündür.

Araştırmamızın içeriğinde üzerinde duracağımız gençlik çalışmaları ve yerel yönetimler ilişkisini içerisinde barındıran katılımcılık kavramı ise; yürütülen gençlik çalışmalarıyla gençlerin yönetimdeki karar alma mekanizmalarına katılmalarını, bunun yanı sıra yürütülecek faaliyetlerde ise planlama ve uygulama süreçlerine dâhil olmalarını anlatır. Katılımcılık, yerel yönetim mekanizmaları içerisinde farklı yöntemlerle kullanılsa da gençlik çalışmalarına entegre edildiği takdirde yürütülen

faaliyetleri kolaylaştırmada, hızlandırmada ve etkin hale getirmede etkili bir yöntemdir.

Katılımcılık kavramının farklı disiplinlerle ilişkisi düşünöldüğünde sadece siyasal anlamda değerlendirmek doğru ve yeterli bir tanımlama olmayacaktır.

2.1.1.1. Katılımcılıkta Amaç

Katılım, etkili bir yönetim sisteminin temel taşıdır ve çıkar çatışmalarını çözmeye sürecinde kritik bir rol oynar. Temelde demokrasiyi güçlendirmeye amaçlayan katılım, siyasal sistemin alınan kararlarını ilgili kamuoyuyla birlikte şekillendirerek toplumun karar süreçleriyle daha yakın bir ilişki kurmasına katkıda bulunur (Çukurçayır ve Sipahi, 2003, s. 52). Bunun sonucunda da katılımcılık, bireyin yerelde gençlik çalışmaları yürüten mekanizmaları güçlendirerek ve siyasal sisteme duyduğu uzaklaşmayı önlemeye yardımcı olur. Düzenlenen faaliyet ve programlara bireylerin katılım düzeylerinin artması, yerel yönetimler eliyle yürütölen gençlik çalışmalarında da pozitif bir etkiye sahip olacak, bireyler arasında eşitliğin sağlanması yanı sıra faaliyetlere farklı grup ve kitlelerden de katılımı destekleyerek etkileşimin artırılmasını destekleyecektir.

Katılımcılık kavramı, yürütölen gençlik çalışmalarında sadece bireysel katılımı ve kararları değil, aynı zamanda katılımcılar arasındaki etkileşimi artırarak kolektif kararları da etkileyen bir husus olarak karşımıza çıkar. Bu kavram ayrıca demokrasinin de temel taşlarından biri olarak kabul edilir. Bu bireyler ile yerel yönetimler arasında iş birliği ve etkileşimi de güçlendirerek, yerel hizmetlerin daha etkili, hızlı ve ekonomik şekilde sunulmasını destekleyecek, ayrıca vatandaşların demokrasi eğilimine katkı sağlayarak yerelde de demokrasiyi güçlendirecektir (Keleş, 1993, s. 22). Özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan toplumlarda, demokrasi ve insan hakları gibi temel değerlere saygı gösteren bir toplum için katılımcılık önemli bir araç olarak değerlendirilir. Bu sayede halkın şahsi menfaatlerinin ötesinde ortak amaçlar için çalışabilmesinin önü açılır (Özer, 2006, s. 80).

2.1.1.2. Katılımcılık Kavramının Önemi

Gençler, hızlı bir kişisel ve sosyal gelişim süreci yaşarlar, bu süreçte toplumun aktif ve katılımcı bireyleri olmak için gerekli bilgi ve becerileri kazanırlar. Gençlik

çalışmaları, gençleri bu süreçte yönlendirir ve topluma katılmaya teşvik eder. Katılımcılık bu noktada, gençlerin kendi geleceklerini ve toplumun geleceğini şekillendirmelerine olanak tanır. Aynı zamanda, katılım kavramı, gençlerin sosyal etkinliklerde boy gösterme, kendi kararlarını alma ve endişelerini ifade etme yeteneklerini de geliştirir (Çitçi, 1996, s. 10) Gençlerin istihdamı, onları sosyal, kültürel ve politik alanlarda aktif olmaya teşvik ederek aktif bireyler haline getirir (Özer, 2006, s. 80). Bu tür faaliyetler, liderlik, takım çalışması ve problem çözme becerilerini geliştirirken demokratik değerleri ve sosyal sorumluluğu teşvik eder.

Katılımcılık kavramı ile birlikte düşünüldüğünde gençlik çalışmaları, gençlerin toplumun bir parçası olarak faaliyetlerde bulunmalarını ve toplumsal değişime katkıda bulunmalarını sağlar. Bu fırsatlar, gençlerin kendilerini keşfetmelerini, toplumsal düzeyde deneyim kazanmalarını ve farklı sosyal gruplar arasında köprüler kurmalarını güçlendirecektir. Bunun yanında katılımcılık ise, gençlerin toplumda etkin olmalarını, sosyal adaleti, özgürlüğü ve savundukları değerleri güçlendirmelerini destekler. Ayrıca, gençlik etkinliklerine katılımın teşvik edilmesi, gençlerin aktif ve istekli bir şekilde katılımını sağlamanın yanı sıra demokratik değerlerin benimsenmesine ve demokrasi kültürünün gelişmesine ön ayak olur (Kazancı, 1978, s. 85). Bu sayede gençler, haklarını ve sorumluluklarını öğrenir ve demokratik çözümlere doğrudan katılırlar.

Sonuç olarak, gençlik çalışmalarına katılımın teşvik edilmesi ve yerel yönetimlerde gençlik çalışmalarının katılımcılık bağlamında güçlendirilmesi, gençlere topluma katılma fırsatı sunmanın yanı sıra kişisel gelişimlerini destekleyecektir. Bu, karar alma mekanizmalarına dâhil olma fırsatı bulan gençlerin kişiliklerinin olgunlaşmasını sağlayacak ve gelecekte farklı alanlarda başarılı olabilmeleri için kolaylaştırıcı olacak deneyimleri kazandıracaktır.

2.1.1.3. Katılımcılık Kavramının Kapsamı

Katılımcılık kavramı, bireylerin ve grupların toplumsal, ekonomik ve politik süreçlere aktif katılımını ifade eder. Bu, demokratik bir toplumun temel taşlarından biridir ve toplumun her kesiminin sesini duyurabilmesi, karar alma süreçlerine katılabilmesi ve toplumsal sorunlara çözüm üretebilmesi için önemlidir. Katılımcılık, sadece gençlik çalışmalarına katılımı değil, aynı zamanda siyasi mekanizmalar, yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri, iş dünyası ve diğer paydaşlarla iş birliği içinde

olmayı da içerir (Tekeli, 2012, s. 55). Bu kavram, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkinlik ve hukukun üstünlüğü gibi iyi yönetim ilkeleriyle sıkı bir şekilde ilişkilidir. Yönetim organları veya kurumları ile bu kurumların etkilediği topluluklar arasında sürekli ve etkili bir iletişim ve iş birliği ortamı oluşturmayı amaçlar. Bu, karar alma süreçlerinin daha adil ve kapsayıcı olmasını sağlar.

Katılımcılığın kapsamı, çoğu zaman siyasi süreçlere katılımın ötesine geçer. Aynı zamanda, toplumun her kesiminin ihtiyaçlarını ve endişelerini ifade etmesine, kaynakların adil bir şekilde dağıtılmasına, toplumsal hizmetlerin iyileştirilmesine ve demokratik değerlerin güçlendirilmesine yardımcı olur. Bu, toplumun daha dengeli ve sürdürülebilir bir şekilde gelişmesine katkıda bulunur. Katılımcılık aynı zamanda planlama, amaç ve hedeflerin belirlenmesi, bütçe ve zamanlama gibi pratik konuları da içerir. Bu süreçlerde toplumun her kesimiyle açık ve etkili bir iletişim kurularak, katılımcılık prensiplerine dayalı kararlar alınır (Genç, 2012, s. 49; Yıldırım, 2004, s. 211). Bu da toplumun geniş kesimlerinin ihtiyaçlarının daha iyi anlaşılmasını ve karşılanmasını sağlar.

Sonuç olarak, katılımcılık, demokratik bir toplumun olmazsa olmaz bir unsuru olarak kabul edilir. Araştırma boyunca katılımcılık kavramını gençlik çalışmaları çerçevesinde değerlendirecek olsak da diğer tüm doğal süreçler içerisinde toplumsal dengenin ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için herkesin katılımını teşvik etmek önemlidir. Bu, toplumun her kesiminin sesini duyurabilmesini ve toplumsal değişimde aktif bir rol oynamasını sağlar.

2.1.1.4. Katılım Türleri ve Katılım Araçları

Katılımcılık kavramı, tarihsel süreç içerisinde farklı araç ve şekillerde ifade edilse de genel anlamda kabul gören ve bu bağlamda şekillendirilen birtakım sınıflandırmalarda kendine yer bulmuştur. OECD (Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü), 2005 yılında yayımladığı raporda katılımcılık kavramını ve bunun araçlarını üç temel başlıkta ele almıştır (http-8). Bu kavramlar aşağıda sıralandığı gibidir:

- Bilgiye Erişim
- Geri Bildirim ve Danışma
- Aktif Katılım

2.1.1.4.1. Bilgiye Erişim

Bilgiye erişim, vatandaşların yönetim süreçleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlayan kritik bir mekanizmadır. Bu süreç, vatandaşların kamu kurumlarından veya yetkililerden bilgi talep etmeleri veya bu kurumların kendi inisiyatifleriyle bilgi sunmaları yoluyla gerçekleşir. Günümüz gençlik çalışmaları kapsamında değerlendirildiğinde, yerel yönetimler eliyle sunulan bütün hizmetler ve vatandaşların bu bilgilere kolayca erişimi, şeffaflık ve hesap verebilirlik gibi önemli değerleri destekler.

Genellikle kamu kurumları, hükümetler veya yerel yönetimler, belirli konularda bilgilendirme toplantıları düzenleyerek veya resmi internet siteleri ve sosyal medya organları aracılığıyla bilgi sunarak bu süreci yürütürler. Ancak, bu sunulan bilgilerin açık, anlaşılır ve tarafsız olması çok önemlidir. Bu, vatandaşların bilgiyi doğru bir şekilde anlamasını ve değerlendirmesini sağlar.

Bilgi sunumu genellikle tek yönlü bir iletişim şekli olarak görülür, çünkü vatandaşlar genellikle bu bilgileri alırken etkileşimde bulunamazlar veya süreci yönlendiremezler. Ancak, bu sunumlar, kamu hizmetlerinin ve karar alma süreçlerinin şeffaflığını artırır ve halkın güvenini sağlar. Ayrıca, bilgiye erişim hakkı, demokrasinin temel taşlarından biridir ve kanunlarla korunmalıdır. Türkiye'de, bilgiye erişim hakkı 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ile düzenlenmiştir. İlgili kanun, vatandaşların kamu kurumlarından bilgi talep etme hakkını tanır ve genellikle kamu kurumlarının bu taleplere zamanında ve açık bir şekilde yanıt vermesini gerektirir. Bu, vatandaşların yönetim süreçlerine katılımını ve demokratik süreçlere olan güvenlerini artırır ve toplumsal şeffaflığı teşvik eder.

Tarihsel süreç içerisinde çeşitli mekanizmalar kullanılarak yararlanılan bilgiye erişim araçları, günümüzde de farklı sınıflandırmalar yapılarak ifade edilir. TEPAV (Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı) 2008 raporuna göre, bu araçlar şunları içerir (TEPAV, 2008, s. 60):

- Resmi yayın panoları
- Bilgilendirme telefon hatları
- Basın duyuruları ve basın toplantıları
- Broşürler ve posterler
- Belediye dergileri

- Sergi ve sunumlar
- Posta grupları
- Vatandaş bilgilendirme merkezleri
- Medyadaki söyleşiler ve makaleler
- Etkileşimli gösterimler

Bu araçlar, vatandaşlara yönelik çeşitli iletişim kanalları sağlayarak bilgiye erişimi kolaylaştırır ve katılımı teşvik eder. Yerel yönetimlerde bu sürecin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi durumunda, ülke geneline kıyasla daha kolay ve hızlı bir şekilde sonuç alınacağından bu durum nihayetinde gençlik çalışmalarına ve gençlik çalışmalarının bireylere katkısı noktasında her unsur daha şeffaf ve daha erişilebilir olacaktır.

2.1.1.4.2. Geri Bildirim ve Danışma

Danışma ve geri bildirim, gençlik çalışmalarında da önemli bir rol oynar ve gençlerin katılımı anlayışını güçlendirir. Gençlik çalışmalarında, danışma süreci gençlerin kendi ihtiyaçlarını ve beklentilerini dile getirebilecekleri bir platform sunar. Bu süreçte, gençlerin başta yerel yönetimler olmak üzere sivil toplum kuruluşları ve diğer kamu kurumlarıyla etkileşimde bulunmaları, gençlik politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında önemli bir katkı sağlar. Aynı zamanda, gençlerin yerel katılım mekanizmalarında aktif rol alması, onların toplumun geleceğine daha fazla katkıda bulunmalarını destekler.

Geri bildirim ise, gençlerin gençlik çalışmalarındaki ve gençlere yönelik sunulan hizmetlerdeki memnuniyetlerini ifade etmelerini ve hizmetlerin iyileştirilmesi için önerilerde bulunmalarını sağlar. Bu süreçte toplanan geri bildirimler, gençlik programlarının etkisini değerlendirmek ve gençlerin ihtiyaçlarına daha uygun hale getirmek için değerli bir kaynak oluşturur. Geri bildirim ve danışma süreçlerinde gençlik çalışmalarında da çeşitli yöntemler kullanılır. Bu yöntemler arasında gençlik anketleri, bireysel ve grup mülakatları, gençlik danışma panelleri, gençlik konseyleri, web portalları, gençlik etkinlikleri, çevrimiçi iletişim ve forumlar gibi araçlar bulunur (TEPAV, 2008, s. 66).

Bu araçlar, gençlerin gençlik hizmetlerine katılımını teşvik eder ve gençlerin seslerini duyurmasını sağlar. Böylelikle, gençlik çalışmaları daha etkili ve gençlerin

ihtiyaçlarına daha duyarlı hale gelir. Bu da gençlerin toplumda daha aktif ve sorumlu bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunur.

2.1.1.4.3. Aktif Katılım

Aktif katılım, vatandaşların farklı yaş gruplarında karar alıcılarla politika oluşturma sürecinde önemli bir role sahip olduğu gibi gençlik çalışmalarında gençlerin toplumlarına daha etkin bir şekilde katılmalarını teşvik etme de hayati bir öneme sahiptir (Kösekahya, 2003, s.35). Gençlik çalışmaları, gençlerin aktif katılımını artırmak için çeşitli araçlar ve yöntemler sunar. Örneğin, atölye çalışmaları gençlerin bir araya gelerek fikir alışverişinde bulunmalarını ve çözüm önerileri geliştirmelerini sağlar. Stratejik planlama oturumları ve çalıştaylar ise gençlerin kendi geleceklerini şekillendirmek için stratejik adımlar atmalarına yardımcı olur.

Gençlik alanında faaliyet gösteren gruplar, yapacakları faaliyetlerle gençlerin kendi topluluklarında değişim yaratmalarını ve projeler geliştirmelerine ön ayak olabilirler. Bu gruplar, gençlerin liderlik yeteneklerini geliştirmelerine ve toplumsal sorunlara çözüm bulmalarına olanak tanır. Ayrıca yerel yönetimlerle birlikte kurulduğunda ya da desteklendiğinde ise, gençlerin yerel politika ve karar alma süreçlerine doğrudan katılımını artırıcı bir etken olarak karşımıza çıkar.

Özetle, aktif katılımın gençlik çalışmalarındaki önemi, gençlerin toplumlarına aktif bir şekilde katılmalarını teşvik ederek onların kendilerini ifade etmelerini ve potansiyellerini gerçekleştirmelerini sağlamaktadır. Bu sayede, gençlerin topluma olan güveni artar ve demokratik süreçlere katılımı da güçlenerek toplumsal iyileşmeye katkıda bulunurlar. Bu süreç aynı zamanda gençlerin sorumluluk alma ve liderlik yeteneklerini geliştirmelerini sağlayarak onları geleceğe hazırlar.

2.1.1.5. Toplumsal Katılımcılık

Toplumsal katılımcılık, bireylerin ve grupların toplumun sosyal, ekonomik ve politik yaşamına etkin bir şekilde katılmasını ifade eden önemli bir kavramdır. Bu kavram, demokratik toplumların temelini oluşturur ve katılımcılığın gençlik çalışmalarıyla birleşimi, toplumun geleceğinin şekillendirilmesinde kritik bir rol oynar.

Gençlik çalışmaları, gençlerin toplumsal katılımını artırmak ve onları toplumsal sorunlara karşı duyarlı bireyler olarak yetiştirmek amacıyla çeşitli yöntemler sunar. Bu yöntemler arasında yerel yönetimler eliyle yürütülen faaliyetlerin dışında, gençlik örgütleri, sivil toplum mekanizmaları, atölye çalışmaları ve çeşitli ulusal ve uluslararası projeler yer alır (Beckley, 2006, s. 130). Araştırmada daha önceden de değinildiği gibi çalışmalar, gençlerin toplumlarına aktif bir şekilde katılmalarını teşvik ederken, aynı zamanda onların kendilerini ifade etme ve liderlik becerilerini geliştirmelerine olanak sağlayacaktır. Ayrıca toplumsal katılımcılık altında incelendiğinde, gençlik çalışmaları eliyle gençlerin toplumun karar alma süreçlerine katılmasını ve söz sahibi olmasını destekler. Bu, gençlerin politika oluşturulmasında ve uygulanmasında aktif bir rol oynamalarını sağlar, böylece politikaların gençlerin ihtiyaçlarına daha iyi yanıt vermesi sağlanır. Aynı zamanda, gençlik katılımcılığı toplumsal dayanışmayı ve sosyal sermayeyi artırarak, gençlerin toplumlarına olumlu bir katkı sunmaları noktasında da destekleyici olur.

Gençlik katılımcılığının uygulanması, gençlerin fikirlerini paylaşabilecekleri ve tartışabilecekleri çeşitli platformlar sağlayarak gerçekleşir. Bunlar arasında gençlik konferansları, gençlik meclisleri, gençlik forumları ve çevrimiçi platformlar bulunur. Ayrıca, gençlerin yerel yönetimlerle iş birliği yapabilecekleri ve karar alma süreçlerine katılabilecekleri fırsatlar oluşturulur. Gençlik katılımcılığının teşvik edilmesi, gençlerin toplumlarına aktif bir şekilde katılmalarını sağlayarak, demokratik değerlerin güçlenmesine ve toplumsal adaletin sağlanmasına katkıda bulunur. Bu sayede, gençlerin sesleri duyurularak, toplumsal yaşama etkin bir şekilde katılmaları teşvik edilir.

2.1.1.6. Katılımcılık Kültürünün Gelişimi

Katılımcılık, tarihsel süreç içerisinde çeşitli olay ve durumlarla karşı karşıya kalmış, bir dizi değişim ve gelişim göstermiştir. Temelde katılımcı kültür, bireyleri sosyal, politik ve ekonomik açıdan etkin olmaya teşvik eden bir yaklaşımdır (Çukurçayır, 2012, s. 74). Bahsi geçen bu yaklaşımın farklılaşması bir sonraki başlıkta sıralanan faktörlerin etkisi altında gerçekleşmiştir.

Toplumsal yapı ve dinamiklerin değişimindeki ilerlemeler, katılımcı kültürün gelişiminde belirleyici bir rol oynamaktadır. Örneğin, demokratik değerlerin ve sivil

hakların güçlendirilmesi, bireyleri siyasi süreçlere katılmaya teşvik etmiş, benzer şekilde toplumsal özgürlük ve adalet arayışı da bireyleri harekete geçirerek seslerini duyurmalarına destek olmuştur. Bu noktada siyasi açıdan bakıldığında, katılımcılık bağlamında siyasi ve demokratik ayrışmanın devam etmesi, farklılıkların dönüşmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca eğitim ve finans kaynaklarındaki genişleme de hem gençler özelinde hem de genel manada insanların siyasi bilinçlerini artırarak katılımcı bir unsur olarak karşımıza çıkar.

Dünya tarihine bakıldığında, farklı dönemlerde demokrasi ve katılımcılık kavramlarına çeşitli anlamların yüklendiği görülmekte ve bunlardan ilki Antik Yunan dönemine kadar uzanmaktadır. Atina'da insanların ilke ve ideallerinin yükselişle demokrasinin ilk tohumları atıldığında, doğrudan katılımın önemi vurgulanmıştır. Burada Ekklesia olarak bilinen halk meclisi, Antik Yunan demokrasisinin temelini oluştururken, halkın da aktif katılımını sağlamıştır (Dinçkol, 2017, s. 753). Bu doğrudan katılım, bireylere siyasi kararlara katılma hakkı tanıyarak demokratik hakların ve yönetim organlarına katılma isteğinin güçlenmesini teşvik etmiştir. Vatandaşlık haklarının genişletilmesi ve demokratik ilkelerin yaygınlaştırılması, bireylerin siyasi süreçlere daha aktif katılımını sağlamış ve böylece katılımcı bir kültürün gelişimini hızlandırmıştır. Bu dönemdeki toplumsal talep, demokratik değerlerin toplumda geniş ölçüde benimsenmesine ve güçlenmesine katkı sağlamıştır.

Siyasi manzara, tarih boyunca sadece Antik Yunan'da değil birbirinden farklı coğrafyalarda birçok önemli olayla şekillenmiş ve insanların siyasete katılımı üzerinde derin etkiler bırakmıştır. Özellikle Fransız Devrimi ve Amerikan Bağımsızlık Savaşı gibi dönüm noktaları, demokratik yönetimin yayılmasını kolaylaştırarak insanların kendi yönetimlerine katılımını güçlendirmiştir (Gökdemir, 1961'den aktaran Ekinci, 2016, s. 151). Bu olaylar, bireylere yönetim organları üzerinde nüfuz sahibi olma yetkisi vermiş ve kamuoyunun siyasi meselelere aktif olarak katılma isteğini artırmıştır. Bütün bu gelişmelerin bir sonucu olarak da demokratik ilkelerin ve sivil özgürlüklerin benimsenmesini sağlayarak demokrasi kavramının toplumlarda daha geniş kabuller görmesini teşvik etmiştir.

Sanayi Devriminin işverenlerle işçi sınıfı arasında çeşitli tartışmaları ve toplumsal sorunları beraberinde getirdiğinde, sendikaların ortaya çıkması kaçınılmaz bir hale gelmiştir. Bu vesileyle insanlar çalışma koşullarını iyileştirmekle kalmayıp aynı zamanda siyasi süreçlere de katılarak söz sahibi olma ve karar alma süreçlerine

etki etme amacı gütmüşlerdir (Özkiraz, 2008, s. 108). Geniş bir çerçevede bakıldığında ilgili dönem, sosyal ve siyasal katılım kültürünü destekleyerek bireylerin süreçlere aktif olarak dâhil olmalarını sağlamıştır. İnsanlar, haklarını savunmak ve toplumsal dönüşümü teşvik etmek için siyasi arenada yer almışlardır. Bunun sonucunda da demokratik değerler yaygınlaşmış ve daha katılımcı toplumların oluşmasına zemin hazırlanmıştır.

20. yüzyılın ortalarına gelindiğinde katılımcılık kültürü, bireylerin ve çeşitli toplumsal hareketlerin aktif katılımıyla derinden etkilenmiştir. Özellikle kadın hakları, sivil haklar ve çevre koruma gibi hareketler, bireyleri seslerini yükseltmeye ve toplumsal değişim için çağrıda bulunmaya teşvik etmiştir. Bu hareketlerin devamında toplumda artan bir bilinç oluşmuş, adalet ve eşitlik talepleri güçlenerek, geleneksel özelliklerde derin değişiklikler gözlemlenmiştir. Örneğin, kadınların toplumda adalet ve eşitlik taleplerinin dile getirilmesi, başta seçimler olmak üzere katılımcılıklarını güçlendirmiş; genel manada temel hakların güvence altına alınma çabalarına destekleyici bir etken olmuştur. Benzer şekilde, sivil haklar hareketi, ırk, cinsiyet, din veya etnik köken ayrımı gözetmeksizin bireyler için eşit haklar mücadelesini desteklemiştir (Kaymaz, 2010, s. 336).

Yakın tarihe bakıldığında sosyal medya platformlarının ve internetin hayatımızda büyük bir yer kaplamasıyla insanların bilgiye erişimi ve birbirleriyle etkileşim kurma biçimi kökten değişmiştir. Bu durum toplumsal hareketlerin örgütlenmesini ve seslerin duyurulmasını kolaylaştırarak sosyal ve politik katılımın artmasını sağlamıştır. Bu sayede zaman içerisinde her kavramın uğradığı ve farklı anlamlar kazandığı tarih sahnesinde katılımcılık da çeşitli mekanizmalar içerisinde genişleyerek kendine yer bulmuştur. Sosyal medya örneğinde olduğu gibi siyasi, teknolojik, sosyal, kültürel ve ekonomik aktörler katılımcılığın her dönemde farklı şekillerde sunulmasına yol açmıştır.

2.1.1.7. Katılımcılığa Etki Eden Faktörler

Siyasi katılım, bir toplumun demokratik işleyişinde temel bir unsur olup, çeşitli faktörlerin etkisi altında şekillenir. Cinsiyet, yaş, eğitim, meslek ve kentleşme gibi faktörler, bireylerin siyasi süreçlere katılımını ve bu katılımın düzeyini belirlemede önemli rol oynar. Bu kavramları inceleyecek olursak:

2.1.1.7.1. Cinsiyet

Siyasi katılım çalışmaları, siyasi yapılar içinde erkeklerin kadınlara kıyasla daha aktif bir rol oynadığını göstermektedir. Örneğin, internet tabanlı yapılan bir çalışma da insanların siyasi katılıma olan ilgisi ölçülmüş, burada erkeklerin oranı kadınlara nazaran çok daha fazla çıkmıştır (http-9). Hal böyle olunca da cinsiyet ile katılım arasında üç önemli varsayım ileri sürülmüştür:

Katılımcılık ile alakalı hipotezlerden ilki, toplumsal cinsiyet rollerinin sosyal ve ekonomik statü üzerindeki etkisiyle, kadınların siyasi katılımları üzerinde olumsuz bir etkisi olabileceği ve kadınların ekonomik statüsünün genellikle erkeklere göre düşük olmasından ötürü siyasi alana katılımlarının daha az olabileceği varsayımdır. İkinci varsayımda bununla ilintili olarak sosyo-ekonomik statünün düşük olduğu düşüncesi, kitle iletişim araçlarına erişimlerinin sınırlı olması, siyasi örgütlerde daha az aktif olmaları ve siyasi hayata daha az katılmaları gibi sonuçlar doğurarak kadınların siyasi katılımlarını sınırlayabilir. Burada üçüncü ve son varsayım ise, kadınların genellikle aile içinde daha fazla sorumluluk almak zorunda kaldıklarından, kişisel katılımlarını gerektiren siyasi faaliyetlere zaman ve enerji ayıramamaları görüşüdür (Kalaycıoğlu, 1984, s. 15-21).

Katılımcılığa etki eden faktörlerden, cinsiyet başlığı altında ele alınması gereken bir diğer konu, toplumsal cinsiyet eşitliği meselesidir. Her ne kadar bu kavram günümüzde popülerite kazansa da kadınların siyasete katılımı erkeklere kıyasla hala yaygın bir sorundur. Kadınların siyasi katılımının düşük seviyede kalması genellikle toplumsal algılara dayalıdır ve 'siyasetin bir erkek işi olduğu' düşüncesi toplumsal normlara yerleşmiştir (Baykal, 1970, s. 45-65). Spor, girişimcilik gibi farklı disiplinlerde kadınların katılımı desteklenip teşvik edilirken, siyasi ve karar alma süreçlerine katılımları hala sınırlı olabilmektedir. Bugün kadınların siyasi faaliyetlere katılma isteği ve savunma yetenekleri artmış olsa da kadınların siyasi durumuna ilişkin araştırmalara daha aktif bir şekilde katılmaları gerekmektedir. Araştırmalar, şehirlerde yaşayan kadınların eğitim ve sosyo-ekonomik durumlarının artmasına rağmen, siyasi alanda istedikleri kadar etkin olmadıklarını ortaya koymaktadır. Modernleşme süreciyle birlikte, kadınların siyasi katılımına ilişkin algılarda değişerek eğitim, istihdam ve temelde katılımcılık olanaklarının gelişerek toplumsal konumlarının güçlenmesine yardımcı olmuştur (Eroğul, 1999, s. 101-103). BM Siyasette Kadın

Haritası'nın 2023 yılı raporlarına bakıldığında da bu gelişim gözle görülür derecede kendini hissettirmektedir (<http-10>).

2.1.1.7.2. Yaş

Bireylerin benimsediği farklı değerler ve inançlar kadar yaş sınırlarının da ele alınması, katılımcılığı etkileyen bir faktör olarak görülmüştür. Cinsiyet rollerinin politik aktifliği etkileyen faktörler arasında olduğu gibi, yaşın da katılımcılıkta önemi büyüktür. Cinsiyet faktörü, bilindiği üzere tamamen bireysel kontrolün ötesindedir. Buna benzer şekilde yine kontrol dışında geliştiğinden yaş gruplarında katılımcılığın değerlendirilmesinde de hangi tarihsel dönemde olduğunun farkına varılması bu bağlamda önemlidir.

Bireylerin yaşları ve siyasi katılımları arasındaki farklılıklar, toplumsal siyasallaşma dönemlerinde daha belirgin hale gelir. Bu noktada teknolojinin de hızlı ve kontrolsüz ilerleyişi, kültürler ve toplumsal değerler açısından tarihsel olarak yakın olsalar dahi dönemleri birbirinden çok farklılaştırmaktadır. Örneğin, 1960'larda doğanların kültür ve değerleri ile 1990'larda doğanların değer olarak benimsedikleri kavramlar arasında belirgin farklar vardır. Bu etkiler de bireyler özelinde değişiklik gösterir ve her biri tarafından farklı şekillerde deneyimlenir. Bu, biyolojik ve fizyolojik aktörler dışında önemli bir benzerlik bulunmamasından kaynaklanır (Kalaycıoğlu, 1984, s. 20). Ayrıca yaş tek başına değerlendirildiğinde, toplumun getirdiği yaş grubu etkileri açısından sadece aynı ülkede farklı dönemlerde değil, aynı dönemde yaş grupları arasında ulusal anlamda da farklılıkların olduğu gözlemlenmektedir. Uluslararası sahneler göz önüne alındığında, aynı dönemde farklı ülkeler birbirinden tamamen ayrı dünyalar gibi davranabilmektedir.

Yaş ve katılımcılık ilişkisinde genel bir görüş, bireylerin yaşlandıkça siyasi katılımının arttığıdır. Orta yaşlı bireyler gençlere kıyasla siyasi açıdan daha aktiftir ancak bu artış 60-65'li yaşlardan sonra sabitlenir. Bu artan oranda yaşanan düşüş, bireylerin enerji seviyeleri ve değişikliklere uyum yetenekleri gibi faktörlere bağlı olabilir. Bu noktada gençlerin aile sorumlulukları, iş yükümlülükleri ve gelecek kaygıları olduğundan yaşlılara göre bilinçli seçmenler olma eğilimleri daha yüksektir (Kışlalı, 1994, s. 110-127). Burada sayılan sebeplerle farklı alanlarda olabileceği gibi

yerel yönetimler eliyle yürütülen gençlik çalışmalarında da fikir beyan etmeleri, karar alma süreçlerine aktif katılımları sık sık gözlemlenebilir.

2.1.1.7.3. Kentleşme

Toplumun yapısal özellikleri ve bireylerin yaşadığı çevre, siyasi düşüncelerini derinlemesine etkileyen önemli faktörler arasında yer alır. Özellikle kırsal ve kentsel yaşam arasındaki farklar, insanların siyasi davranışları üzerinde belirli bir etkiye sahiptir. Ülkeler arasında farklılık gösterse de köy ve şehir arasındaki ayrımın bireylerin siyasi katılımı davranışlarına ve içinde yaşadıkları koşullara yansıdığını söylemek mümkündür. Ayrıca, köy yaşamının kentlerin aksine sosyal ve yapısal zorlukları genellikle siyasi katılım üzerinde olumsuz bir etkiye sahiptir.

Kentleşme, bir medeniyetin gelişimindeki en önemli süreçlerden biridir. Her ne kadar kentleşme nüfus artış eylemi olarak görülse de bundan çok daha fazlasıdır. Kentleşme ekonomik, sosyal ve politik bileşenlerden daha fazlasını içeren bir dönüşüm sürecidir (Keleş, 1997, s. 15-24). Bu süreç, toplumsal yapıda artan örgütlenme, iş bölümü ve uzmanlaşma sürecini beraberinde getirirken, sanayileşme ve ekonomik gelişmeyle birlikte kent sayısının artmasına ve günümüz kentlerinin büyümesine yol açar (Keleş, 1998, s.80). Kentlerdeki nüfus birikimi, insan davranışlarında ve etkileşimlerinde belirli değişiklikler yaratır. Kırsalda mevcut kaynakların, sosyo-ekonomik ve psikolojik açıdan yetersiz olması, bu değişim sürecinin hızını artırır. Hal böyleyken de nüfus birikimi beraberinde yönetsel zorluklar doğurarak statükoya bağlı kalması zor değişimlere neden olabilir (Kalaycıoğlu, 1984, s. 15-26). İnsanların da bu noktadaki çeşitli ihtiyaç ve taleplerinin bir sonucu olarak da yerel yönetim mekanizmalarına dâhil olmaları, başta yeni eğitim ve iletişim olanakları da göz önüne alındığında katılımı açısından olumlu bir ivme gösterecektir.

Özetle katılımı büyük şehirler göz önüne alındığında daha bağımsız ve bireysel nitelik taşıyarak, kırsal alanlardaki katılım genellikle daha farklı çevresel değişkenlere bağlıdır (Kışlalı, 1994, s. 61). Kent kültürü, kırsala kıyasla siyasal gelişim ve toplumsal yapılanma üzerinde önemli bir rol oynar. Kişisel özelliklerin ve katkıların ön plana çıktığı bu kültür, bölgede sadece bireysel değil toplumsal anlamda da bir

nitelik kazanarak kent yaşamında katılımcılık mekanizmasının gelişimine katkıda bulunur.

2.1.1.7.4. Eğitim

Katılımcılığa etki eden faktörler göz önüne alındığında eğitim kaynaklı değişkenler, en güçlü sosyal etkiye sahip unsurdur (Baykal, 1970, s. 61). Eğitimin her kesimde yaygınlaşması, siyasal yaşamın genişlemesini ve toplumsal yansımalarının önemini artırır. Eğitim düzeyi, bireyin siyasi tercihlerini daha bilinçli bir şekilde yapmasına olanak tanır ve araştırmada sayılan diğer faktörler ile doğrudan etkileşim içindedir.

Eğitim, kişinin katılımcılığı gerektirecek ya da yapılacak çalışmalara konu olan hususları daha iyi anlama ve yorumlama becerilerinin artırır. Bu bağlamda kentlerde mevcut olan daha yüksek eğitim düzeyi, daha bilinçli bir toplum demektir ve neden sonuç ilişkisi içerisinde eğitimi, politik gelişmeyi destekleyen önemli bir kavram olarak karşımıza çıkartır (Kalaycıoğlu, 1984, 21-30). Ayrıca eğitim, çeşitli nitelikleri içeren yeteneklerin kazanılmasını sağlayarak insanların mevcut mekanizmalara katılımını artırırken, siyasi olaylar hakkında bilgi edinmelerini, bu bilgileri yorumlamalarını ve toplumsal sorunlarla ilgilenmelerini teşvik eder.

Eğitim düzeyi, bir diğer bakış açısıyla kişilerin vatandaşlık görevini yerine getirmesini ve çevresini değiştirme yeteneğine sahip olmasına yardımcı olur. Ayrıca sosyal statüyü güçlendirerek, soyut kavramlarla düşünmeyi teşvik edip daha geniş pencerede bir bakış açısı kazandırır. Eğitimli bireyler, yaşam alanlarıyla daha kolay iletişim kurabilir ve gruplar halinde hareket etmeyi öğrenirler. Bu da farklı fikirlerle durumların değerlendirilip tartışma konularında hızlı ve etkili çözümler üretmeyi kolaylaştırır (Çukurçayır, 2012, s. 91-94). Sonuç olarak, eğitim düzeyi katılımcıların karar alma süreçlerine etkili bir şekilde katılmalarını doğrudan etkilediğinden, her ne kadar kapsamlı bir şekilde herkes için bir anda tesis edilmesi beklenmese de eğitim düzeyini artırıcı politikalar zamana yayılarak uzun vadede planlanmalıdır.

2.1.1.7.5. Meslek

Mesleki statü, bireylerin sosyal etkileşimlerinde ve toplumsal yapıdaki konumlarında önemli bir belirleyicidir. İkamet yeri, çevresel faktörler ve eğitim gibi değişkenler, bireylerin mesleki kariyerlerini şekillendirmede etkili olan ana unsurlardır. Bu faktörler, bireylerin toplumsal sorumluluklarını ve kamusal alanlara olan ilgilerini belirlemede de rol oynarlar.

Özellikle, mesleki statüsü yüksek olanlar genellikle siyasi ve toplumsal konulara daha fazla vakit ayırır ve bu konularla daha aktif olarak ilgilenirler. Oy kullanmak yerine, hükümet ve bürokrasiyle ilişkilendirilen profesyoneller, politika ve toplumsal meseleler üzerine düşünme ve tartışma eğilimindedirler. Bu bağlamda, meslek grupları arasında yoğun bir bilgi ve fikir alışverişi bulunmaktadır.

Bu kişiler, sosyal etkileşimlerde ve tartışmalarda daha sık yer alırlar. Toplum içinde etkin roller üstlenerek, kariyerleri boyunca daha fazla organizasyon ve etkinlikte bulunma eğilimindedirler. Bu durum, siyasi bilgi seviyelerinin artmasına ve siyasi faaliyetlerin çeşitlenmesine katkıda bulunur (Çukurçayır, 2012, s. 95).

Profesyonel ve eğitimsel değişkenlerin bir araya gelmesi, sosyoekonomik statüyü belirlemede önemli bir faktör olarak ortaya çıkar. Sosyoekonomik statü, bireyin siyasi katılımını ve toplumsal sorumluluklarını belirlemede kritik bir rol oynar (Ak, 2017, s. 175). Ekonomik olarak güçlü olan bireyler, bu statüyü korumak ve artırmak için siyasi arenaya daha fazla ilgi gösterirler. Bu durum, siyasi kararlardan etkilenen meslek grupları arasında yoğun bir katılım ve ilgi gösterilmesine yol açar.

2.1.1.8. Gençliğin Katılımına Etki Eden Faktörler

Siyasi süreçlerin şekillenmesinde ve toplumsal değişimin tetiklenmesinde, günümüzde gençlerin rolü giderek artmaktadır. Gençler, toplumsal değişimlerin anahtarı olarak kabul edilmekte ve siyasi süreçlerin şekillenmesinde önemli bir rol üstlenmektedir. Durum böyleyken diğer bireylerde olduğu gibi sosyo-ekonomik faktörler, bireyin siyasi ilişkilere yönelik tutum ve davranışlarını önemli ölçüde etkiler. Bu aktörlerdeki değişiklikler, gençlerin çevresini algılamasında ve düşünce yapısında da dolaylı değişikliklere sebep olur. Bu bağlamda düşünüldüğünde düşünce yapısının oluşmasında sosyo-ekonomik etkenlerden hiçbiri tek başına yeterli değilken aksine

birden fazla sebepten aynı anda etkilenebilmesi mümkündür (Güldiken, 1996, s. 47-48).

Hayat boyunca insanlar çeşitli dönem ve süreçlerden geçerken buldukları yaş gruplarına çeşitli isimler verilir. Yaşam süreci, genellikle bebeklik, gençlik, yetişkinlik ve yaşlılık dönemlerinden oluşur. Bu dönemlerde kişilerde gelişim basamakları dış etkenlere bağlı olarak ilerleme ve değişim gösterir. Aileler ve çevresel faktörler arasındaki farklılıkların ve nesiller arasındaki çatışmaların da doğal bir sonucu olduğu kabul edilir. Kuşaklar arasındaki farklı tutum ve davranışlar, sıklıkla siyasi ideolojilere ve hareketlere de yansır. Örneğin, gençler yeniliklere daha açıkken onların aksine yaşlılarda geleneksel davranış ve tutumlar daha sık görülür (Kalaycıoğlu, 1984, s. 20). Gençlerin belirgin özellikleri arasında sürekli var olan bir enerji, değişime olan istek ve heyecan bulunur. Tabii bu noktada eğitim durumu, çevresel ve politik koşullarda gencin yaşamını ve katılımcılığa bakış açısını önemli ölçüde etkiler. Gençlerde de bu bakış açısına göre kendilerini ve çevrelerini etkileyebileceklerine inananların genellikle gençlik çalışmalarına daha fazla katılımı ile sonuçlanır. Benzer şekilde siyasi sistemin faaliyetlerine ve prosedürlerine etki edebileceklerine inananlar, siyasi süreçlerle ilgili olarak daha aktif olma eğilimindedirler. Bu, genellikle bir başarı hissi ve sosyal inisiyatif duygusuyla ilişkilendirilir ve bireyin kişilik özelliklerinin bir yansımasıdır. Diğer taraftan gençlerin siyasi ilgi düzeyleri ve politik olaylara yaklaşımları, siyasi katılım isteği arttıkça daha da derinleşir (Heywood, 2015, s. 392). Gençler arasındaki bu katılım ve davranışların incelenmesi, günümüz gençliğine özgü sürekli gelişen psikolojik özellikleri inceleyen kapsamlı bir analizdir.

Katılımcılıkta, yönelim ve davranışları etkileyen faktörler arasındaki bir diğer unsur kişinin siyasi yönelimine katkıda bulunan kendinden bağımsız ve dışsal değişkenleri içerir. Siyasi düzenin otoriter ya da demokratik olması gençlerin katılımcılık düzeylerini bu noktada etkilemektedir (Avrupa Konseyi Şebeke Gençlerin Katılım Projesi, 2014, s. 85-101). Gençlik ve katılımcı mekanizmalar arasındaki ilişki, yerel ve ulusal karar alma organlarının toplumsal düzendeki tutumu ve politikaları gençlerin sürece dâhil olma aşamalarında önemli bir etkidir. Ayrıca günümüzde toplumsal normlara, çeşitli kapsam ve küresel hedeflere yönelik çalışmalarda birey ve gruplara verilen destek, gençlerin hareketleri ve etkinlikleri içinde giderek yaygınlaşmaktadır.

2.1.2. Yerel Yönetimler

Yerel yönetimler, zaman içerisinde net bir başlangıç tarihine sahip olmasa da demokrasi serüveninde pek çok değişim ve ilerleme göstermiştir. Tarihler ilerlediğinde farklı kavramlar da sürece dâhil edilmiş, özellikle gençlik çalışmaları ve yerel yönetimler bağlamında bu kavramlar, gençlerin aktif katılımı ve toplumda yer alma süreçlerinde temel faktör haline gelmiştir (Toprak, 2014, s. 36).

Gençlik çalışmaları, demokratik süreçlerde gençlerin toplumsal karar alma mekanizmalarına katılımını ve yerel yönetimlerle ilişkisini güçlendirerek, seslerini duyurmalarını desteklemektedir. Ayrıca, yerel yönetimlerin halka doğrudan ulaşabilen birimler olduğu düşünüldüğünde, başta gençler olmak üzere vatandaşların ihtiyaçlarını anlamak ve karşılamak için önemli bir rol üstlendiği görülmektedir (Bilgiç, 1998, s. 12). Bu bağlamda yerelde bulunan gençlik merkezleri ve konseyler başta olmak üzere çeşitli gençlik organları aracılığıyla katılımcılık teşvik edilmekte ve gençlerin talep ve önerilerinin dikkate alınması sağlanmaktadır. Bu sayede gençler, içerisinde yaşadıkları toplumların geleceğinde doğrudan karar verebileceği bir ortamda bulunarak, yerel yönetimlerle ilişkilerini güçlendirecekleri bir sürece dâhil olmaktadır. Süreç böyle ilerlediğinde gençlerin artan talebi doğrultusunda, yerel yönetimlerde katılımcılık kavramı ve gençlik çalışmaları giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Katılımcılık kavramının yerel yönetimlere dâhil edilmesiyle birlikte, gençlerin ve toplumun diğer kesimlerinin karar alma süreçlerine doğrudan katılmasını ve kendi geleceklerini şekillendirmesini desteklemektedir. Bu kavramla birlikte, gençlerin yerel yönetimlerde etkin bir şekilde temsil edilmesi sağlanarak demokratikleşme süreci, gençlik çalışmalarıyla yerelden başlayarak güçlendirmiştir. Gençlik çalışmalarının yerel yönetimler eliyle yürütülmesi, doğrudan gençlerin içinde yaşadıkları toplum hakkında daha katılımcı bir rol üstlenmesini sağlayacak ve kurulan bu iş birliği sayesinde de gençlerin ihtiyaçlarına daha yerinde cevap verebilecek politikaların oluşturulmasını hızlandıracaktır. Bu yönüyle yürütülen gençlik çalışmaları hem genel manada hem de yerel yönetimler özelinde toplumun genel refahını artırmada önemli bir pozisyona sahiptir.

Özetle, yerel yönetimler eliyle gençlerin ihtiyaçlarına daha etkin cevap verilmesi ve toplumdaki pozisyonlarının güçlendirilmesi, gençlerin sorunlarının doğrudan ele alarak, içinde buldukları topluma daha etkili ve kalıcı çözümler

getirmeye olanak tanıyacaktır (Keleş, 1993, s. 10). Bu iş birliği ve iletişim, gençlerin seslerinin duyurulmasını ve karar alma süreçlerine katılmalarını sağlayarak, daha adil ve kapsayıcı bir toplumun oluşturulmasına katkıda bulunacaktır.

2.1.2.1. Yerel Yönetim Kavramı

Yerel yönetimler, yerel toplulukların sosyal, ekonomik ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan, doğrudan halk tarafından seçilen ve demokratik bir yapıya sahip olan önemli kurumlardır (Tanilli, 1982, s. 19). Bugün, küresel ölçekte yaşanan hızlı değişim ve dönüşümler, yerel yönetimleri daha etkin, şeffaf ve hesap verebilir kılmak için yeni bir zorunluluk ortaya çıkarmaktadır. Bu değişim dinamikleri, yerel yönetimlerin toplumun beklentilerini karşılamada ve demokratik süreçlerin güçlendirilmesinde kilit bir rol oynamasını gerektirmektedir.

Günümüzde, birçok ülkede yerel yönetimlerin önemi giderek artmaktadır. Bu kurumlar, merkezi yönetimin aksine, doğrudan yerel ihtiyaçlara odaklanarak daha etkin ve esnek bir hizmet sunma potansiyeline sahiptirler (Eryılmaz, 2016, s. 27). Uluslararası alanda da yerel yönetimlerin demokrasi ve katılımçılık açısından önemine dikkat çekilmekte ve bu doğrultuda çeşitli reformlar yapılmaktadır. Yerel yönetimlerin demokratikleştirilmesi ve daha etkin hale getirilmesi, başta gençler olmak üzere toplumun yönetim süreçlerine katılımını artırmakta ve yerel demokrasinin güçlenmesine katkı sağlamaktadır.

Türkiye ve dünya genelinde, merkezi yönetim anlayışına kıyasla yerel yönetimlerin rolü giderek artmaktadır. Özellikle son yıllarda yaşanan demokratikleşme süreçleri, yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarının genişletilmesine yol açmıştır (Karakılçık, 2016, s. 129). Bu süreçte, geleneksel kamu yönetimi anlayışının yerini daha katılımçı, şeffaf ve hizmet odaklı bir yaklaşım olan Yeni Kamu Yönetimi almıştır. Yerel yönetimler, bu yeni yaklaşımlarla birlikte, daha etkin ve verimli hizmet sunma konusunda önemli bir rol oynamaktadırlar.

Yerel yönetimler kavramının süreç içerisinde güçlenmesi, yerelde gençlik çalışmalarının ve gençlik çalışmalarına bağlı olarak gençlerin yerel yönetim süreçlerine katılımının artmasını da hızlandırmıştır (Karakılçık, 2016, s. 130-145). Bu bağlamda, gençlik çalışmaları ve yerel yönetimler arasındaki iş birliği ve iletişim, gençlerin toplumda daha aktif bir rol oynamasını sağlayacaktır. Ayrıca gençlerin

ihtiyaçları ve görüşleri dikkate alındığında, katılımcı bir yönetim anlayışı toplumun genel refahını artıracak, bunun bir sonucu olarak da yerel yönetimlerin gençlik alanında yürüttüğü çalışmalar, toplumun geleceği için önemli bir adım olacaktır.

2.1.2.2. Yerel Yönetimlerin Özellikleri

Yerel yönetimler, toplumun temel ihtiyaçlarını karşılamak ve yerel hizmetleri etkin bir şekilde sunmak amacıyla özerk olarak kurulan önemli kamu kurumlarıdır. Bu kurumlar, demokratik süreçlere dayanarak seçilen karar organları tarafından yönetilir ve idari, mali ve personel atanması gibi konularda belirli bir özerkliğe sahiptirler. Yerel yönetimler, il, belediye veya köy gibi yerel toplulukların ihtiyaçlarını karşılamak için çeşitli düzeylerde kurulabilir.

Yerel yönetimlerin özellikleri daha detaylı şekilde sıralanacak olursa:

- İl, belediye veya köy halkının yerel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulan kamu tüzel kişisidir.
- Karar organları, genellikle demokratik bir süreç olan seçimlerle belirlenir ve halkın doğrudan katılımı sağlanır.
- Yerel yönetimlerin kuruluş, görev ve yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunlarla düzenlenir.
- İçişleri Bakanı, yerel yönetim organlarında görevli kişiler hakkında suç iddialarıyla ilgili olarak geçici bir önlem olarak görevden uzaklaştırma yetkisine sahiptir.
- Yerel yönetim seçimleri genellikle beş yılda bir yapılır ve merkezi yönetim, yerel yönetimler üzerinde idari vesayet yetkisine sahiptir.
- Yerel yönetimlerin merkezi yönetimle ilişkileri kanunlarla düzenlenir ve görevleriyle orantılı gelir kaynakları sağlanır.
- Büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri oluşturulabilir ve yerel yönetimlerin mali işlemleri Sayıştay tarafından düzenli olarak denetlenir. (Falay ve Varcan, 2011, s. 67-77)

Yukarıdaki özellikler göz önüne alındığında, yerel yönetimler, toplumun demokratik yapılarının temel taşlarından biridir. Bu kurumlar, sadece altyapı ve benzer hizmetler sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda vatandaşların günlük yaşamlarını etkileyen kararları alma yetkisine sahiptirler. Yerel yönetimler bu rolüyle toplumun

genel refahını artırmak için önemli bir rol üstlenirler (Oktay, 2008, s. 36). Bu rolün altında yatan birçok unsur vardır, ancak bilhassa gençlik çalışmaları ve gençlerin bu süreçlere dâhil edilmesi, yerel yönetimlerin etkinliğini ve toplumun geleceğini şekillendirme potansiyelini daha da güçlendirir.

Yerel yönetimlerin gençlik çalışmalarına katkıları oldukça çeşitlidir ve bu katkılar gençlerin yaşamlarını olumlu yönde etkiler. Öncelikle, yerel yönetimler, gençlik meclisleri veya gençlik konseyleri gibi yapılar aracılığıyla gençleri karar alma süreçlerine dâhil etme fırsatı sunarlar. Bu sayede gençler, kendi topluluklarını şekillendirme sürecinde aktif rol alır ve seslerini duyururlar. Bunun yanı sıra, yerel yönetimler gençlerin ihtiyaçlarını daha iyi anlayarak gençlik merkezleri, spor tesisleri, kültürel etkinlikler gibi hizmetleri planlar ve sunarlar. Bu hizmetler ile gençlerin sosyal ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunurken, onlara çeşitli aktiviteleri deneyimleme fırsatı da vermiş olurlar.

Yerel yönetimler ayrıca sosyal alanlardaki faaliyetlerinin yanı sıra gençlerin kariyer çalışmalarını güçlendirecek çalışmalar yürüterek; eğitim seminerleri, atölye çalışmaları ve bilinçlendirme kampanyaları düzenleyip gençlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine destek olurlar (Oktay, 2008, s. 86). Bu faaliyetler gençlerin beceri ve yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olurken, topluma daha donanımlı bireyler olarak dâhil olmalarını sağlar. Bu da daha geniş bir perspektifte ülke gelişimine ve toplumsal kalkınmaya direkt olarak olumlu katkı sağlayacaktır.

Özetle, yerel yönetimlerin gençlik çalışmalarına sağladığı destek ve katılım imkânları, gençlerin kişisel ve toplumsal gelişimlerini desteklemek açısından son derece önemlidir. Bu kurumlar, gençleri topluma entegre ederken, onların yeteneklerini ve potansiyellerini ortaya çıkarmalarına olanak tanırırlar. Dolayısıyla, gençlerin etkin bir şekilde katılımını teşvik eden ve onlara destek olan yerel yönetimler, bu yönüyle geleceğin planlanmasına, geleceği yaşayacaklar ile katkıda bulunurlar.

2.1.2.3. Yerel Yönetimlerin Önemi ve Gereklilikler Yaklaşımları

Yerel yönetimler, bir topluluğun günlük yaşamını düzenlemek, hizmetleri sağlamak ve kararları almakla görevlidirler. Şehir planlaması, altyapı projeleri, çevre düzenlemesi, ulaşım hizmetleri, eğitim, sağlık, kültür ve sosyal hizmetler gibi birçok

alan yerel yönetimlerin sorumluluk alanına girer. Bu nedenle, yerel yönetimler doğrudan vatandaşların yaşamlarını etkiler ve toplumun refahına katkıda bulunurlar (Nadaroğlu, 1994, s. 64). Hal böyle olunca vatandaşa merkezi hükümetten daha yakın olan yerel yönetimler, toplumun ihtiyaçlarını daha iyi anlayabilirler. Bu durum, yerel yönetimlerin daha esnek ve hızlı çözümler üretebilmesine olanak tanır. Örneğin, bir mahalledeki trafik sorununu çözmek veya bir park alanı oluşturmak gibi yerel ihtiyaçlara yönelik projeler, yerel yönetimler tarafından daha etkili ve hızlı bir şekilde yürütülebilir.

Yerel yönetimler, vatandaşların katılımını teşvik ederek demokratik süreçleri güçlendirirler (Karakılçık, 2016, s. 33). Bu da yerel yönetimlerin daha hesap verebilir ve şeffaf olmalarını sağlar. Bunun yanı sıra bir bölgenin, bir topluluğun kimliğini ve kültürel mirasını korumak ve güçlendirmekle de sorumludurlar. Yerel festivallerin düzenlenmesi, tarihi alanların korunması, yerel değerlerin ve el sanatlarının desteklenmesi gibi faaliyetler, yerel yönetimlerin bu alandaki çabalarının bir yansımasıdır. Bu da toplumların birbirlerinden farklı yönlerini ve zenginliklerini koruyup aktarmalarını sağlar.

Yerel yönetimler, toplumların temel taşlarından biridir ve onların refahı için hayati öneme sahiptirler. Katılımcılığı teşvik ederek, toplumun ihtiyaçlarına uygun çözümler sunarak, demokratik süreçleri güçlendirerek ve yerel kimliği koruyarak, toplumların gelişimine ve güçlenmesine önemli katkılar sağlarlar. Bu nedenle, yerel yönetimlerin etkili bir şekilde çalışması ve desteklenmesi, toplumların sürdürülebilirliği için kıymetlidir. Bunun yanı sıra diğer tüm alanlardaki önemi gençlik alanında da kendini hissettirmekte, gençlerin sunulan hizmetlerden yararlanmasının ötesinde, toplumsal değişime de aktif bir şekilde katılmalarında dahil olabilecekleri mekanizmalardır. Yerel yönetimlerin gençlik çalışmaları ve katılımcılıkla bütünleşmesi, gençlerin topluma entegrasyonunu ve kişisel gelişimini desteklemenin yanı sıra, toplumun genel refahına ve sürdürülebilirliğine de olumlu katkılarda bulunmaktadır. Bu nedenle, gençlerin seslerini duyurabildikleri, karar alma süreçlerine dâhil oldukları ve potansiyellerini tam anlamıyla ortaya koyabildikleri bir ortamın sağlanması, yerel yönetimlerin öncelikli hedefleri arasında olmalıdır.

Sonuç olarak, insanların yaşamlarında ihtiyaç duydukları mal ve hizmetlerin temini hem merkezi yönetim hem de yerel yönetim birimleri tarafından sağlanmaktadır. Bu durum, çeşitli nedenlere ve gerekçelere dayanmakta, özellikle

yerel yönetimlerin merkezi yönetimden ayrı olarak mal ve hizmet sunmasının farklı yaklaşımlarla açıklanmaları bulunmaktadır. Bu açıklamalar gençlik çalışmaları ve katılımcılık perspektifinden de destek alınarak incelenebilir:

2.1.2.3.1. Geleneksel ve Tarihsel Yaklaşım

İnsanlar, toplumsal yaşamlarından kaynaklanan ortak sorunlar ve endişeleri ele almak için bir araya gelirler. Bu birliktelik, kaliteli hizmet sunan bir organizasyon oluşturmak için bir adım atmak isteyenlerin ortak bir vizyonu etrafında şekillenir. Zaman içinde ise bu organizasyonlar gelişir ve büyür, bu süreçte çeşitli zorluklarla karşılaşmalar da ilerlemeye devam ederler (Varcan, 2013, s. 9). Süreç içerisinde parasal, siyasi ve bürokratik engeller olsa da bu oluşumlar, topluma değerli hizmetler sunma misyonundan vazgeçmezler. Geleneksel olarak, yerel yönetimler toplumun günlük yaşamında aktif roller üstlenir ve toplumsal ilerlemeyi desteklerler. Ancak, tarih boyunca merkezi yönetim ve yerinden yönetim arasında dengenin değiştiği dönemler olmuştur.

Günümüzde, bazı kesimler devletin kamu düzeni üzerinde daha fazla kontrol sahibi olması gerektiği görüşündedir. Merkezileşmenin savunucuları, hizmette standartların eşitliğini sağlamak adına merkezi yönetimin önemine vurgu yaparlar (Varcan, 2013, s. 10). Ancak, merkezi liderliğe kıyasla, ademi merkezilik hala devam etmekte ve farklı toplumların ihtiyaçlarına göre çeşitlilik göstermektedir. Gençlik çalışmaları ve katılımcılık kültürü de bu çeşitliliğin önemli bir parçası olabilir ve farklı toplumların gençlerine özgü ihtiyaçlarına ve taleplerine yanıt verebilir. Süreç içerisinde demokrasi kavramının ve katılımcılık bilincinin gelişmesiyle yerel yönetimler eliyle yürütülen gençlik çalışmalarında da bu fark hissedilir bir hale gelmiş, bu bağlamda faaliyet gösteren yerel yönetim birimlerinin oluşturduğu gençlik merkezleri ve gençlik ofislerinin sayısı giderek artmıştır (Barata, 2015, s. 32).

Sonuç olarak tarihsel bağlamda ele alındığında, Antik Çağ'dan başlayarak merkezileşme süreci belirginleşmekte ve bu süreç, devletin güçlenmesi ve yapılanmasında önemli rol oynamaktadır. Ayrıca Orta Çağ boyunca, feodal yapılanmanın zayıflaması da merkezileşmenin önünü açmıştır. Geçmişten günümüze gelindiğinde, demokratik süreçler çerçevesinde, farklı ülkelerin yönetim sistemleri kendilerine özgü özellikler göstermekte, bazıları merkezîyetçi bir yaklaşımı

benimserken, diğeri ise yerel yönetimlerin daha fazla yetkiye sahip olduğu bir sistem tercih etmektedirler. Durum böyleyken gençlik çalışmaları ve katılımcılık kültürü de bu minvalde çeşitlenmiştir. Bahsi geçen bu çeşitlilik, toplumların farklı ihtiyaçlarına ve tarihî deneyimlerine bağlı olarak şekillenmiş, örneğin, Fransa ve İtalya gibi ülkelerde orta yol bir merkezleşme modelini benimsenirken, Amerika Birleşik Devletleri ve İskandinav ülkelerinde daha yerel odaklı bir yönetim yapısını tercih edilmiştir (Varcan, 2013, s. 10). Gözlemlenen bu farklılıklar, her bir ülkenin kendine özgü tarihsel ve kültürel mirasının da etkisi büyüktür.

2.1.2.3.2. Hukuki Yaklaşım

Yerel yönetimin gerekliliğinin hukuki boyutu, aslında politik ve ekonomik faktörlerin bir sonucudur. Yerel yönetimler, toplumun ihtiyaçlarını yerine getirme, kaynakları etkin bir şekilde kullanma ve yerel dinamiklere uygun çözümler üretme amacıyla ortaya çıkar. Bu nedenle, yerel yönetimlerin varlığı, yasal düzenlemelerle desteklenmek zorundadır.

Yerel yönetimlerin önemi, toplumun karmaşıklığı ve çeşitliliği ile doğrudan ilişkilidir. Farklı bölgelerdeki kültürel, ekonomik ve sosyal farklılıklar, merkezi yönetimlerin tek tip politikalarla etkili olamayacağını göstermiştir. Yerel yönetimler, bu farklılıkları dikkate alarak daha esnek ve uyumlu politikalar geliştirebilirler. Örneğin, kırsal bölgedeki ihtiyaçlar ile büyük bir şehirdeki ihtiyaçlar farklılık gösterebilir ve bu farklılıkların dikkate alınarak faaliyetlerin yürütülmesi, ülkedeki yerel yönetimlerin varlığının önemini ortaya koyar. Ayrıca, yerel yönetimlerin varlığı, genel anlamda demokratik süreçleri de güçlendirir (Varcan, 2013, s. 17). Yerel yönetimler, vatandaşların katılımını teşvik eder, yerel sorunlara yerel çözümler bulma sürecine katılımlarını sağlar ve bu yönüyle demokratik yönetimi destekler. Bu da hukuki boyutta yerel yönetimlerin önemini artırır. Durum böyleyken katılımcılık çerçevesinden gençlik çalışmalarının etkisinin ve faaliyet alanının genişlemesinden de bahsedilebilir.

Diğeri yandan, yerel yönetimlerin hukuki zeminde belirlenmesi, yerel halkın ihtiyaçlarına uygun hizmetlerin sunulmasını sağlar. Yasal düzenlemeler, yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarını tanımlar ve bu da hizmetlerin etkin bir şekilde sunulmasını sağlar. Örneğin, yasal düzenlemeler ile altyapı, eğitim, sağlık gibi temel

hizmetleri yürütme görevinin yerel yönetimlere verilmesi, yerel halkın ihtiyaçlarının doğru şekilde karşılanmasını destekleyecektir.

Nihayetinde, yerel yönetimlerin hukuki zemini, politik, ekonomik ve demokratik gerekliliklerin bir sonucudur. Bu zemin, kamusal düzenin sağlanmasını, yerel yönetimlerin toplumun ihtiyaçlarına uygun hizmetler sunmasını, başta gençler olmak üzere demokratik katılımın teşvik edilmesini ve böylece toplumsal refahın artmasını sağlayacaktır. Bütün bunlara ek olarak hukuki yaklaşımın güçlendirdiği kamusal düzenin yanı sıra, vatandaşların ihtiyaç duydukları mal ve hizmetlerin yine vatandaşlara ulaştırılabilmesi için devlet, merkezden yönetim ve yerinden yönetim olmak üzere iki temel bağlamda örgütlenir.

2.1.2.3.2.1. Merkezden Yönetim

Dünya var olduğundan beri kurulan, yıkılan ve hala var olan ülkeler içerisinde kamu yönetimi kavramı, çeşitli yetki ve sorumlulukların nasıl dağıtıldığına ve yerine getirildiğine dair temel bir yapı sunar. Bu yapı, genellikle merkezi yönetim ve yerinden yönetim arasındaki dengeyi temel alır. Merkezi yönetim, devletin genel yönetimini ve koordinasyonunu sağlayarak hizmetlerin etkili bir şekilde sunulmasını hedefler (Eryılmaz, 2016, s. 107). Bu sistem, merkezi otoritenin tüm yetkilere sahip olduğu ve kararların genellikle merkezi organlar tarafından alındığı bir yapıyı ifade eder.

Yasama, yürütme ve yargı organları, genellikle bir devlet veya eyalet çerçevesinde toplanır ve bu organlar, toplumun çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak ve kamu düzenini sağlamak için görevlendirilir. Eğer tüm bu yetkiler tek bir merkezi otoritede toplanır ve bu otorite tarafından işler merkezden yönetilirse, bu bir merkeziyetçi sistem olarak tanımlanır ve hem yerel düzeydeki hizmetlere hem de ulusal düzeydeki hizmetlere erişim aynı mekanizmalar üzerinden iletilir. Burada birbirinden farklılaşan nokta ise merkeziyetçiliğin siyasi ve idari olarak farklı nüanslarla karşımıza çıkmasıdır.

Siyasi bakımdan merkezden yönetim hem yasama hem de yürütme yetkilerinin merkezi yönetimde toplanmasını ifade eder. Bu durumda, bir ülkede yasama organı, hükümet ve siyasi otorite merkezi hükümet bünyesinde birleşir. Bunun bir sonucu olarak da farklı bölgeler veya yerel yönetim birimleri için farklı kanunlar veya politikalar oluşturulmaz. Siyasi otorite tam anlamıyla merkezde toplanmış ve hukuki

birlik sağlanmıştır. Bu prensiple düzenlenen ülkeler genellikle "üniter devlet" (tekçi devlet) olarak adlandırılır (Eryılmaz, 2016, s. 107). Günümüz şartlarında Türkiye, Fransa ve Japonya bu devletlere örnektir.

İdari bakımdan merkezden yönetim ise, siyasi merkezizetiçiliğın bir sonucudur ve karar alma süreçlerinin merkezi bir otoritede toplanmasını gerektirir. Bu, kamu hizmetlerinin yönetiminde merkezi bir yapılanmayı ve karar alma süreçlerinin genellikle merkezi organlar tarafından yürütölmesini içerir (Eryılmaz, 2016, s. 107). Ayrıca burada alt birimlere geniş takdir yetkisi verilmez ve örgütlenme merkezi hükümetin etrafında yapılır.

Genel hatlarıyla merkezi yönetimler, genellikle bir devletin hükümeti tarafından yönetilen ve çalışmaların merkezinde yer alan bir yapıdır. Bu yapı, genellikle bakanlık, müdürlük, daire başkanlığı gibi alt birimlere bölünmüştür ve sürdürölen kamu hizmetlerinin finansmanı merkezi bütçe üzerinden sağlanır. Ayrıca, genel halka sunulan kamu hizmetlerinin planlaması da genellikle merkezi olarak yapılır. Bu şekilde örgütlenen devletlerde taşra teşkilatı, merkezi hükümetin merkez ile bağlantısını sağlayan bir araç olarak işlev görür. Merkezi hükümetin belirlediği politika ve talimatlar doğrultusunda hareket ederler ve merkezi hükümetin yetki ve denetimi altında çalışırlar. Bu sayede, merkezi yönetimde birlik ve bütönlük sağlanır ve tüm yetkililer doğrudan bir hiyerarşik yapı içinde yer alır. Merkezden yönetimde unsurlar bu şekildeyken, yönetim biçimi ve işleyiş gençlik çalışmalarını ve katılımcılık düzeyinde de yerel yönetimler eliyle yürütölen çalışmalara kıyasla farklılıklara sebep olmaktadır (Özdenkoş, 1999, s. 82).

Günümüzde, gençlik, toplumların geleceğini şekillendiren önemli bir kesimi temsil etmektedir. Bu nedenle, gençlerin ihtiyaçlarını ve taleplerini anlamak ve onlara destek olmak, birçok ülkenin merkezi yönetimlerinin gündeminde önemli bir yer tutmaktadır. Gençlik çalışmaları, gençlerin kişisel ve toplumsal gelişimine katkıda bulunmayı amaçlayan çeşitli programlar, politikalar ve faaliyetlerin bir bütünüdür.

Gençlik dönemi, bireylerin kimliklerini oluşturdukları, yeteneklerini keşfettikleri ve geleceklerini şekillendirdikleri kritik bir zaman dilimidir. Bu nedenle, gençlerin iyi bir şekilde desteklenmeleri ve rehberlik almaları son derece önemlidir. Gençlik çalışmaları, gençlerin eğitim, istihdam, sağlık, sosyal katılım ve kişisel gelişim gibi alanlardaki ihtiyaçlarını karşılamaya odaklanır. Bu çalışmalar, gençlerin

potansiyellerini maksimize etmelerine yardımcı olurken, aynı zamanda toplumun genel refahına da katkıda bulunur. Bu noktada merkezi yönetimler, gençlik çalışmalarının koordinasyonunu sağlamak ve gençlerin ihtiyaçlarına yönelik politikaları belirlemek açısından kritik bir rol oynarlar. Gençlik alanında faaliyet gösteren başta bakanlıklar olmak üzere kurum ve kuruluşlar genellikle merkezi yönetim bünyesinde yer alır ve gençlik politikalarının oluşturulması ve uygulanmasından sorumludurlar. Bu politikalar, gençlerin eğitim olanaklarından iş bulma sürecine, sağlık hizmetlerinden sosyal katılıma kadar geniş bir yelpazeyi kapsar.

Merkezi yönetimlerin gençlik çalışmalarına verdiği destek, toplumun genç nüfusuna yönelik olumlu etkiler doğurabilir. Eğitim programları ve mesleki eğitim fırsatları, gençlerin işgücüne daha iyi hazırlanmalarını sağlayarak ekonomik kalkınmaya katkıda bulunabilir. Sağlık hizmetleri ve sosyal destek programları ise gençlerin sağlıklı bir yaşam sürmelerini ve topluma entegre olmalarını destekleyecek, ayrıca gençlik çalışmaları, gençlerin toplumsal sorumluluklarını fark etmelerine olanak tanıyarak gelecekte gençler eliyle daha aktif ve katılımcı bir vatandaş kitlesi oluşturulmasına yardımcı olacaktır. Bu kapsamda gençlik çalışmaları, merkezi yönetimlerin gençlerin ihtiyaçlarını karşılamak ve potansiyellerini ortaya çıkarmak için benimsediği önemli bir yaklaşımdır.

Merkezi yönetim esasında, bir ülkenin yönetim yapısında önemli bir role sahip olan ve genellikle tek bir resmi organizasyon veya devlet otoritesi tarafından yönetilen bir sistemdir. Güçlü bir devlet otoritesine sahip bu birimler bakanlıklar şeklinde yapılandırıldığından kamu hizmetleri tek bir elden yani merkezden planlanır (Eryılmaz, 2016, s. 107-108). Ayrıca bu kurumların başkentte bulunması ve yetkilerin tek elden dağıtılması, yerel yönetimlere kıyasla sistemde katılımcılığın yer bulabilmesini zorlaştırır. Bu da hem gençlik çalışmaları özelinde hem de diğer faaliyet ve hizmet alanlarında bireylerin karar alma mekanizmalarına dâhil olmalarını güçlendiren bir faktör olarak karşımıza çıkar.

Katılımcılık, her ne kadar merkezi yönetimlerde yerele kıyasla geri kalsa da bir ülkenin yönetim yapısında önemli bir rol oynayan ve kamu hizmetlerinin organizasyonunu sağlayan bir sistemdir. Bu sistem, güçlü bir devlet otoritesi altında merkezi bir liderlik tarafından yönetilir ve çeşitli avantajlar sunar. Bu anlayışın benimsediği merkeziyetçilik güçlü bir devlet anlayışı yönetimine olanak sağlayarak,

merkezi liderliği ve istikrarı ön plana çıkartır. Mali kaynakların tek elden yönetilmesi de kamu hizmetlerinin eşit düzey ve standartlarda sunulması bölge arası eşitsizliklerin önüne geçer (Eryılmaz, 2016, s. 108). Burada gençlik çalışmalarını da ülke genelinde eşit düzeyde uygulama fırsatı da bulunur. Bütün bunlara karşı her ne kadar kamu hizmetlerinin düzenlenmesi ve yönetilmesi açısından merkezi yönetim önemli avantajlar sunsa da, farklı yön ve özellikleriyle çeşitli eleştirilere de maruz kalmaktadır. Başta artan bürokrasi ve formaliteler düşünüldüğünde karar alma süreçlerinin yavaşlaması ve etkinliğinin azalması göze çarparken, yerel ihtiyaçlara uyum sağlama zorluğu da merkezi yönetimin bir diğer sakıncası olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sonuç olarak merkezi yönetimler katılımcılık bağlamında değerlendirildiğinde, sadece gençlik çalışmaları özelinde değil, diğer bütün olay ve durumlarda da yerel halkın karar alma mekanizmalarına dâhil olmasının zorlaştığı görülmektedir. Bu durumda demokratik ilkelere tam anlamıyla uyumlu olmayan ve halkın yönetime katılımını engelleyen bir husus olarak karşımıza çıkarken, yerel yönetimlerin de katılımcılığa bakış açısında daha olumlu bir izlenim yaratır.

2.1.2.3.2.2. Yerinden Yönetim

Yerel yönetimler, modern devletlerin vazgeçilmez bir parçası olarak toplumların idari yapısında önemli bir role sahiptir. Bu yapılar, gücün merkezi bir otoriteye değil, bölgesel ve yerel aktörlere dağıtıldığı bir yönetim anlayışını temsil ederler. Yerinden yönetim kavramı, bir ülkenin veya bölgenin yönetiminde, merkezileştirme olmadan idame ettirilmesinde önemli bir rol oynar. Bu da gücün tek bir merkezde toplanmadığı anlamına geldiğinden ve buna bağlı olarak hükümet faaliyetlerinin düzenlenmesinde farklı bir yaklaşımı gerektirir (Eren, 1994, s. 145). Özellikle, belirli hizmetler devlet dışında, kamu yetkisine sahip kuruluşlar tarafından sunulabilir. Bu da demektir ki, yerinden yönetim kavramı, geleneksel yönetim sınırlarının dışında kamu hizmetlerinin çeşitli kuruluşlar arasında dağıtılmasını içerir (Aydın, 2009, s. 139). Yerel yönetimlerin özellikleri arasında, bilgilerin ve kararların doğrudan dağıtılması yer alır. Bu da belirli hizmetlerin tek bir merkezden değil, farklı özerk yasal kuruluşlar aracılığıyla sağlanmasını kapsayacak şekilde açıklanır (Nalbant,

1997, s. 39). Bu kuruluşlar genellikle bölge sakinlerinin doğrudan sahip olduğu ve yönettiği yapılar olarak ortaya çıkar.

Yerinden yönetim, bütün bunlara ek olarak gençlik çalışmaları açısından da önemli bir perspektif sunar. Gençler, toplumun geleceği ve potansiyel taşıyıcıları olarak kabul edilseler de gençlerin ihtiyaçları, beklentileri ve sorunları genellikle merkezi yönetimler tarafından yeterince anlaşılmayıp yanıtlanamayabilir. Yerinden yönetim yaklaşımı, bu noktada devreye girer ve yerel toplulukların gençlik konularını daha etkili bir şekilde ele almasını sağlar. Burada yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları vb. yapılarla gençlik projeleri ve programlarını tasarlamak, uygulamak ve değerlendirmek için bir araya gelerek gençlerin katılımını artırabilirler. Örneğin, yerel yönetimler eliyle oluşturulan gençlik merkezleri, gençlerin sosyal etkileşimlerde bulunabileceği, eğitim alabileceği ve farklı aktivitelere katılabileceği bir platform sağlayabilir. Bu merkezler, gençlerin ihtiyaçlarına daha yakından odaklanarak yerel topluluğun bir parçası olmalarını teşvik eder. Ayrıca gençlik odaklı yerel projelerin geliştirilmesinde gençlerin aktif katılımı da önemlidir. Gençlerin kendi ihtiyaçlarını belirleme ve çözüm önerileri sunma sürecine dâhil edilmesi, onların kendilerine güvenmelerini ve toplumsal sorumluluklarını üstlenmelerini sağlar (Özer, 2011, s. 25). Bu da gençlerin yetişkinlik dönemine daha hazır ve donanımlı bir şekilde girmelerine yardımcı olacaktır. Yerel birimler gençlerin ihtiyaçlarına daha duyarlı ve katılımcı bir yaklaşım benimseyerek, gençlerin potansiyelini daha iyi değerlendirebilir ve onlara destek olabilirler. Ancak, bu süreçte gençlerin aktif katılımı ve seslerinin duyulması da kritik öneme sahiptir. Bu sebeple yerinden yönetim ve gençlik çalışmaları arasındaki iş birliğinin kurulması, toplumların geleceği açısından büyük önem taşımaktadır ve bu alanda daha fazla araştırma ve uygulama gerekmektedir.

Özetle son yıllarda gerek gençlik çalışmalarını etkileyecek şekilde gerek geri kalan bütün hizmetleri kapsayarak birçok ülkede yerel yönetimlere daha fazla yetki ve kaynak devredildiği gözlemlenmektedir. Bu, genellikle idari yeniden yapılanma süreçlerinin bir parçası olarak gerçekleşir ve ulusal anayasalarda ve uluslararası anlaşmalarda belirtilen ilkelere dayanır (Tortop, 1992, s. 4). Yerinden yönetim, genellikle "siyasi" ve "idari" olmak üzere iki ana bölüme ayrılır ve her iki yönüyle de yerel topluluklara daha yakın bir yönetim biçimi sunar.

Siyasal yerinden yönetim, modern devlet yapılarında önemli bir ilkedir ve siyasi otoritenin merkezi hükümet ile yerel kurumlar arasında dengeli bir şekilde

dağıtılmasını ifade eder. Bu kavram, siyasi gücün tek bir merkezde toplanmamasını, aksine farklı düzeylerdeki yönetim birimleri arasında paylaşılmasını sağlar. Böylece, yerel yönetimlerin belirli yetki ve sorumlulukları üstlenerek daha etkin bir şekilde yerel ihtiyaçları karşılaması amaçlanır (Parlak, 2011, s. 853). Siyasi âdemi merkeziyetçilik anlayışı, yerel yönetim birimlerine geniş bir özerklik tanır. Bu özerklik, yerel yönetimlerin yerel koşullara ve ihtiyaçlara daha iyi cevap verebilmesini sağlar. Yerel yönetimler, kendi bölgelerindeki özel gereksinimleri ve talepleri dikkate alarak politika belirleme ve uygulama yetkisine sahip olabilirler. Bu da demokratik katılımı artırır ve yerel toplumların yönetim süreçlerine daha fazla katılmasını sağlar.

Siyasi âdemi merkeziyetçilik aynı zamanda yerel yönetimlerin ulusal hükümete karşı daha fazla bağımsızlık arayışını da destekler. Bu, yerel yönetimlerin kendi yönetim biçimlerini ve politikalarını belirleme konusunda daha fazla yetkiye sahip olmalarını sağlar (Bönker ve Wollmann, 2006, s. 189). Ancak, bu özerklik ulusal hükümetle iş birliği içinde ve anayasal kurallar çerçevesinde gerçekleşir.

Genel anlamda modern devletlerin yönetiminde esneklik ve çeşitlilik sağlayarak toplumsal ihtiyaçların daha etkin bir şekilde karşılanmasına olanak tanıyan siyasi yerinden yönetim ile benimsediği ilkeler, demokratik katılımı artırırken, yerel toplulukların kendilerini daha fazla ifade etmelerine ve yönetim süreçlerine daha aktif bir şekilde katılmalarına olanak tanır. Bu da daha adil, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir toplumun oluşturulmasına katkı sağlar.

Bütün bu süreçler içerisinde gençlerin yerel ve bölgesel girişimlere olan bağlılığını teşvik etmek için belirtilen politika alanlarının yerel ve bölgesel düzeylerde uygulanması büyük önem taşır. Bu politikaların hayata geçirilmesinde yerel ve bölgesel aktörlerin sürece aktif olarak dâhil edilmesi gerekmektedir. Siyasi yerinden yönetimde, merkezden daha bağımsız bir anlayışın benimsenmesi gençlik alanında da yerelin üzerine düşen sorumlulukları artırmaktadır. Bu alanda yapacağı güçlü çalışmalar, gençlerin yerel yönetimlerde doğrudan katılımını artırır ve onların yerel karar alma süreçlerine etkin bir şekilde katılmalarına olanak tanır. Ayrıca, gençlerin yerel yönetimlerde siyasal katılım deneyimlerini de güçlendirir.

Özetle, merkezden bağımsız olarak yerel düzeyde siyasal katılımı teşvik etmek için yerelde yapısal destek sağlanmalıdır. Bu, gençlerin yerel yönetimlere erişimini kolaylaştıran kaynakların ve politikaların yürütülmesini içerir. Ayrıca, gençlere yerel

düzyeyde siyasi katılım konusunda eğitim ve rehberlik sunulması da gereklidir. Bu şekilde, siyasi yerinden yönetim anlayışında gençlerin yerel yönetimlerde daha etkin bir şekilde yer alması ve topluluklarına daha olumlu katkılarda bulunmaları teşvik edilerek, çeşitli faaliyetler ve çalışmalarla karar alma mekanizmalarına katılımı sağlanabilir.

Yerinden yönetimin bir diğey şekli olan idari yerinden yönetime bakıldığında, özetle merkezi yönetimin yetki ve sorumluluklarının hiyerarşinin dışında ve belirli ölçülerde yerel kuruluşlara devredilmesi, paylaşılmasıdır. Süreç içerisinde bu anlayış, birçok ülkede yönetim anlayışını ve toplumsal düzeni şekillendirir. Esasında idari yerinden yönetimin varlığı, merkezi yönetim dışında kamu işlerini yürüten kamusal kuruluşlara dayanır. Anayasa, bu tür kuruluşlara federalizmde olduğu gibi nispeten bağımsız bir statü tanımamıştır (Eryılmaz, 2016, s. 116). Ancak mevcut durumunun böyle olması da idari yerinden yönetimde birimlere belirli derecede bir özerklik sağlar.

Farklı şekillerde örgütlenen yerinden yönetim kavramı, idari yerinden yönetim başlığı altına alındığında bunun aynı zamanda yerel toplulukların ortak ihtiyaçlarının merkezi yönetim tarafından yeterince karşılanamaması üzerine kurulduğu da literatürde söylenmeye başlamıştır. Merkezi olmayan yönetim sisteminde, tüm yasama ve yargı yetkileri genellikle merkezi hükümete devredilmiştir. Ancak yerel hizmetlerin sağlanması amacıyla farklı isimlerle anılan yerel ve bölgesel yönetimler oluşturulmuş, bu kurumlara yönetim yetkisi halk tarafından seçilen kişilere verilmiştir (Eryılmaz, 2016, s. 117).

İdari yerinden yönetim, dünya genelinde yaygın bir yönetim anlayışıdır. Bu yaklaşımın amacı, merkezi yönetimin getirdiği olumsuz etkileri en aza indirmek, yerel halkın yönetim süreçlerine katılımını artırmak, hizmetlerde dengeli bir yaklaşımı sağlamak ve kamu hizmetlerinin verimliliğini artırmaktır. Ayrıca âdemi merkeziyetçiliği benimseyen kuruluşlar genellikle özerk bir yapıya sahiptirler. Bu özerklik kendi kendine yetebilme yeteneğini ve kendi tercihlerini yapabilme özgürlüğünü içerir. Ancak özerklik, tam bağımsızlık veya dokunulmazlık anlamına gelmez (Günday, 1996, s. 53).

Merkezi yönetimde, hizmetlerden faydalanan bireyler karar alma süreçlerine aktif olarak katılamazlar ve genellikle pasif rol oynarlar. Ancak idari yerinden

yönetimde vatandaşlar doğrudan veya dolaylı olarak yönetim süreçlerine katılır ve hizmet politikalarını etkileyebilirler. Bu noktada gençlik çalışmaları ve katılımıcılık da âdemi merkeziyetçi bir yapıyla doğrudan ilişkilidir. Gençlik projeleri ve etkinlikleri, genellikle yerel toplulukların ihtiyaçları ve beklentileri doğrultusunda planlanır ve uygulanır. Bu projeler gençleri yerel hizmetlere aktif bir şekilde katılmaya teşvik eder ve onların karar alma süreçlerine dâhil olmalarını sağlar.

Âdemi merkeziyetçi kuruluşlar genellikle ayrı bütçe ve gelir kaynaklarına sahiptirler. Bu, yerel yönetimlerin kendi gelir kaynaklarını oluşturabilecekleri ve yerel önceliklere uygun finansal politikaları uygulayabilecekleri anlamına gelir. Ayrıca, bu kuruluşlar yasal olarak ek gelir kaynakları yaratabilir ve kendi ihtiyaçlarına göre harcama yapabilirler. Özetle kamu yönetimi içinde, idari yerinden yönetim adı verilen ve tüzel kişiliğe sahip olan kurum ve kuruluşlar bulunmaktadır. Bu kurumlar yetkilerini icra etme biçimlerine göre hizmet yönünden (fonksiyonel) yerel yönetimler ve yer yönünden (coğrafi) yerel yönetimler olmak üzere iki başlık altında incelenmektedir (Eryılmaz, 2016, s.117).

Ülkemizde merkezi ve yerel yönetimlerin yanı sıra, kendi kendini yöneten kamu kurumları da bulunmaktadır. Bu kurum ve kuruluşlar, sağladıkları belirli hizmetlere göre düzenlenmiş, hizmet yerinden yönetim kuruluşları ve mahalli (coğrafi) yerinden yönetim kuruluşları olarak sınıflandırılmıştır (Berkün, 2017, s. 638). Sanayi, ticaret, eğitim, kültür ve teknik uzmanlık gibi çeşitli alanlarda uzmanlaşmış kamu kurumları, fonksiyonel yerinden yönetim kuruluşları olarak bilinmektedirler. Bu tür kurumların örgütlenmesinde genel müdürlük, kurum, kurul, oda, daire, başkanlık gibi çeşitli pozisyonlar kullanılmaktadır. Kendi varlıkları, gelir kaynakları ve bütçeleri olan bu kuruluşlar tüzel kişiliğe de sahiptirler. Yasal hükümlere uygun olarak oluşturulan ve kanunla yetkilendirilen hizmet yerinden yönetim kuruluşları kendi organları tarafından yönetildikleri için belirli bir özerkliğe de içerilerinde barındırmaktadırlar. Son olarak dar bir odağa sahip olmaları sebebiyle, belirli bir işleve hizmet eder ve tek amaçlı kuruluşlar olarak faaliyet gösterirler. Bu ilkelerin temeli, kamunun daha büyük yararına hizmet etmeye çalıştıkları için uzmanlaşmada yatmaktadır (Gözübüyük, 2000, s. 134). Özellikleri sayılan hizmet yerinden yönetim kuruluşlarına üniversiteler, TRT, Kamu İktisadi Teşebbüsleri, barolar, ticaret ve sanayi odaları gibi kamu kurumları örnek gösterilebilir.

Coğrafi ya da mahalli yerinden yönetim ise, idari görev ve sorumlulukların belirli coğrafi alanlarla sınırlı bölgelerde devredilmesini içerir. Bu yetkinin bölge, il, belediye ve köy gibi yerel yönetim birimlerine aktarılmasını kapsar. Yerel yönetim birimleri, merkezi yönetimden ayrı olarak, oylama yoluyla belirlenen karar alma organlarına sahiptirler. Belediye veya köy sakinleri, kendi yerel ihtiyaçlarını karşılamak için bu mekanizmaları kullanırlar. Burada karar alma yetkisinin belirli bir coğrafi bölgedeki organlara devredilmesi, coğrafi âdemi merkeziyetçiliğin doğal bir sonucudur. Bu sistem, her bölgede yaşayan insanların kendilerine özgü gereksinimlerini karşılayan gerekli kaynaklara ve hizmetlere erişmelerini sağlar (Eryılmaz, 2016, s. 119).

Hizmet yerinden yönetim kuruluşlarında, belirli işlevleri yerine getirmek üzere kurulmuş bir kuruluşa karar alma ve yürütme yetkisinin devredilmesi gerekir. Özerklik, hizmeti denetleyen bireylere veya bölgeye değil, hizmetin kendisine verilmiştir. Fonksiyonlar genellikle çeşitli alanlara (eğitim, bilim, kültür vb.) dağıtılmıştır. Coğrafi yerinden yönetim yoluyla kurulan yerel yönetimler ise çok yönlü bir yapıya sahiptir. Örneğin belediyeler, yerel toplumun refahı ve işleyişi için gerekli olan hizmetleri geniş bir yelpazeden sunar.

Bununla beraber yerel yönetimlerin ayrı ayrı gruplarca yönetilmesi bölgesel eşitsizliklerin daha da kötüleşme riskini beraberinde getirir. Ayrıca buna bağlı olarak kamu hizmetlerinin ülke geneline eşit dağıtılması da sekteye uğrayabilir. Bu noktada gençlik çalışmaları perspektifiyle yaklaşıldığında bölgeler arası düzenlenen faaliyet ve etkinliklerde de eşitsizlikler gözlemlenebilmekte, yerel yönetimlerin gençliğe ve katılımcılığa verdiği önem bütün bu çalışmaları etkileyebilmektedir. Ama unutulmamalıdır ki, bütün bunlara rağmen yerel yönetimler aşırı merkezileşme riski azaltılırken, hizmetlerin vatandaşa daha hızlı ve etkin ulaşmasını sağlamakta önemli rol oynar.

2.1.2.3.3. Siyasi Yaklaşım

Yerel yönetimler, demokrasinin temel kurumları olarak kabul edilmekte ve hizmet sunumuyla ilgili kararlar demokratik ve katılımcı bir bakış açısıyla yaklaşarak alınmaktadır (Toprak, 2014, s. 36). Önemli olan, kararın hangi düzeyde alındığından ziyade uygulanma sürecidir.

Demokrasilerde siyasi süreç, siyasi partiler ve seçmenler arasında sıkı bir etkileşim içerisindedir. Oylar, siyasi taleplerin ifade edilmesi için bir araç olarak hizmet verir. Bu süreçte sivil toplum kuruluşları, dernekler, vakıflar ve birlikler önemli bir rol oynar. Seçimlerle başa gelen yerel yöneticiler, destek aldıkları seçmenin talep ve isteklerinin uygulanması gibi konuları ele almak zorundadır (Faray ve Varcan, 2013, s. 13). Bireyler, bu konuları beş yıllık dönem boyunca yönetici seçecekleri kişi özelinde değerlendirir ve tercihlerini oylama yoluyla ifade ederler. Seçim sürecinde, belediye başkanı ve meclis üyelerini destekleyen siyasi partilerin adayları hakkında bilinçli tercihler yapmak gerekir. Çünkü yerel yönetimler, merkezi hükümete göre doğrudan halkı etkilemede daha önemlidir.

Yerel yönetimlerin siyasi ve idari yapısında demokratik ve katılımcı uygulamaların görülmesi, toplum ile yöneticiler arasında daha sıkı bir bağın kurulmasını kolaylaştırır. Bu bağ, yerel yönetimlerin topluluk üyeleri arasında aktif bir yurttaşlık duygusunu da teşvik etmesine yardımcı olur.

2.1.2.3.4. Ekonomik Yaklaşım

Yerel yönetimler, belirli bölgelere ilişkin kamu hizmetlerinin sağlanmasından sorumlu olan önemli bir kurumsal yapıdır. Bu hizmetlerin etkin bir şekilde sunulması, kaynakların doğru bir şekilde tahsis edilmesi de bu noktada yerel yönetimlerin gereklilikleri başlığı altında ekonomi çerçevesinde değerlendirilir. Amaç, yerel yönetimlerde kaynak kullanımını en üst düzeye çıkarmak ve en fazla verimliliği sağlamaktır (Öner, 2020, s. 404). Burada kaynakların sınırlı olduğu ve artan ihtiyaçlar düşünüldüğünde, kaynak tahsisinde alternatif yolların araştırılması büyük önem taşır.

Yerel yönetimlerin, özel veya kamusal olsun, tüm ihtiyaçları karşılamak için aktif bir rol üstlenmesi ekonomik bir zorunluluktur. Faaliyetlere katılmanın temel motivasyonu, merkezi olarak yönetilen ekonomide adil gelir dağılımı, fiyat istikrarı ve genel ekonomik dengeyi sağlamaktır. Yerelde, ekonomik kalkınmayı teşvik etmek ve kaynakların etkin tahsisi ve kullanımı sağlamak amacıyla üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmeye çalışır. Kaynakların tahsis ve kullanımında verimliliğin sağlanması, yerel yönetimlerin temel sorumlulukları arasında yer alır. Kaynak dağılımını optimize etmek ve verimliliği teşvik etmek için, kamu hizmetlerini etkili bir şekilde sunabilecek en iyi donanımına sahip idari birimlerin elinde olması

önemlidir (Faray ve Varcan, 2013, s. 15). Bu noktada merkezi yönetimlere kıyasla yerel faaliyetler için katılımcılık daha büyük önem arz etmektedir.

Özetle, yerel yönetimler, aynı kaynaklara erişim imkânına sahip olduklarında daha donanımlıdır ve bu yaklaşımın geleneksel yönetim türlerine göre daha üstün hizmet kalitesi sunma imkânı vardır. Yıllar içerisinde kalkınma planlarına da bu süreçler dâhil edilmiş, yerel unsurların önemi sosyo-ekonomik hedeflerde sık sık tekrar edilmiştir.

2.1.2.4. Türkiye’de Yerel Yönetimler

Yerel yönetimler, tarihsel ve kültürel süreçte hem ülkemizde hem de Batı’da farklı dönemlerde etkinlik göstermeye başlamıştır. Bu bağlamda hem Osmanlı İmparatorluğu döneminde hem de Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar olan süreçte yerel yönetimlerin gelişimi ve dönüşümü üzerinde durulması gereken bir konudur (Bilgiç, 1998, s. 36). Batı’da olduğu gibi, Türkiye tarihinde de yerel örgütlenmelerin zengin bir tarihe ve geleneğe sahip olduğunu söylemek zordur. Yerel halkı katılımcı mekanizmalara dâhil etme ve onlarla bir yönetim oluşturma eğilimi, Osmanlı Devleti’nin son dönemlerinde Tanzimat ile birlikte ortaya çıkmaya başlamıştır (Ortaylı, 1995, s. 553).

Yerel demokrasi, Batı demokrasi tarihinde 12. yüzyıldan beri devam eden tarihsel bir gelişimdir. Burada önemli olan bir bölgeye ya da şehre, merkezi hükümet üzerinde mali, sosyal ya da siyasi özerklik verilip verilmemesinden ziyade, önemli olan hükümetin egemenliğinin sürdürülebilmesidir. Bu gelişmeler, yönetim ve politikaya ilişkin Batılı tarihi kayıtlara dayandığından, siyasi gücün birlikteliği veya istikrarı üzerine odaklanılmıştır. Batı’daki bölgesel yönetimler, genel olarak muhalefet kavramıyla ilişkilendirilseler de Türk siyasetinde olduğu gibi bu büyük bir engel teşkil etmez. Çünkü Türk siyasi konjonktüründe ve siyasi yönetimin tarihsel anlatısında hâkim strateji, siyasi ve idari rejimin birliği ve meşruiyetini korumak ve geliştirmektir. Osmanlı siyasi ikliminde muhalefet kavramı, Tanzimat dönemine kadar eyalet yönetimlerinde tanınmamıştır. Osmanlı Devleti’nde merkezi hükümete karşı tutum ve davranışların isyan ve ihanet olarak değerlendirilmesi sebebiyle de Tanzimat reformları ve ülkenin bu alandaki genel gelişimi yavaş olmuştur (Eryılmaz, 2016, s. 228).

Ülkemizde Batı'nın yerel yönetim anlayışına benzer yerel yönetim anlayışları 20. yüzyıl ile birlikte başlamıştır. Modernleşme hareketlerinin bir sonucu olarak, çok sayıda yeni yasa ve idari kurum oluşturulmuş ve kurallar uygulanmıştır (Tortop vd., 2006, s. 36). Yine bu süreci anlamak için Tanzimat Dönemi'nin öncesi ve sonrasına bakmak yararlı olacaktır.

Tanzimat öncesi dönemde geleneksel Osmanlı şehir yönetiminde, kamu işlerinin yürütülmesi merkezi otoriteye bağlıdır. Bu otorite, şehirdeki faaliyetleri yürüten ve denetleyenler de dâhil olmak üzere yetkilileri atayan yegâne güçtür. Atanan yöneticiler arasında, şehrin yönetiminde önemli bir rol oynayan vali, muhtesip ve kadılar bulunmakta; merkez otorite kadı da dâhil olmak üzere üst düzey görevlileri yetkilendirmektedir (Dursun, 1998, s. 94).

Tanzimat Döneminden önce, Osmanlı İmparatorluğu Batı tarzı bir yerel yönetim sistemine sahip olmamasına rağmen, sınırlar içerisinde belirli bir yerel hizmet sunumu mevcuttur. Devlet içerisinde, mülkiyetin üretilmesi ve yönetilmesinden sorumlu birçok birim bulunmaktayken bu kurumlar, eyalet, sancak, kaza ve köy gibi başlıklarda sınıflandırılmıştır (Karakılçık, 2016, s. 123). Vilayet ve sancaklar askeri tümen işlevi görürken, bu bölgeleri denetleyen liderler, güvenliği sağlama, askeri teşkilatı denetleme ve bölgenin genel refahını sağlama gibi görevler üstleniyordu. Ayrıca, göçebe grupları ve kabileleri kontrol altına alma, terk edilmiş arazileri denetleme ve yetenekli askerleri ödüllendirme gibi sorumluluklar da onlara verilmişti. Savaş zamanlarında ise, birlikleri bir araya getirerek birleşik bir güç oluşturup ön saflara doğru yönlendirme görevleri vardı (Eryılmaz, 2016, s. 229). Yerel belediye hizmetleri ise kadılık ve vakıf sistemi üzerinden işletilmekteydi.

Osmanlı Devleti'nde şehir görevlilerinden olan kadıya, hukuki konularda şehir ve kasabalar üzerinde resmi görevler verilmiştir. Kadılar bu görevleri, belirlenen bölgelerdeki çeşitli şehir merkezlerinde, kasabalarda, kırsal alanlarda ve köylerde, tamamen şeriat kanunlarına uygun olarak yerine getirmektedir. Şer'i ve idari yargının başı olan kadı, hakimlik görevinin yanı sıra aynı zamanda şehrin idaresini denetleme, kamu düzenini sağlama, esnaf loncaları, vakıf, pazar gibi yerleri denetleme sorumluluğunu da üstlenmiştir. Ayrıca kadının görevlerini yerine getirebilmesi için, şehir idaresinde mülki ve belediye fonksiyonları birbirinden tam anlamıyla ayrılmamış ve kolektif olarak yerine getirilmiştir. Naip, imam, subaşı ve muhtesip gibi yardımcıları da bu sürece destek vermişlerdir. Örneğin kadıların görev bölgelerindeki

naiblerden sonra en yetkili isim olan imamlar, mahalle biriminin liderleri ve temsilcileri olarak görev yapmaktadırlar (Ortaylı, 1976, s. 97). Subaşı olarak adlandırılan güvenlikten sorumlu emniyet amirleri ve belediye işlerinden sorumlu muhtesipler yine kadıya bölge yönetiminde yardımcı olan diğer yerel görevlilerdir (Eryılmaz, 1992, s. 221). Ancak unutulmamalıdır ki, kadılar her ne kadar bölgeler üzerinde yetki ve sorumluluğa sahip olsalar da bütün bu süreçlerde günümüzdeki gibi şehre ait belediye hizmetleri özelinde bir bütçe uygulaması yoktur. Tanzimat Döneminden sonra ise Adli mahkemelerin kurulması kadıların görevlerini yalnızca şeriat kadılığıyla sınırlandırmıştır (Ortaylı, 1973, s. 14).

Osmanlı İmparatorluğunda, şehir hizmetlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesinde kadıların yanı sıra vakıflar da son derece önemli bir rol oynamaktadır. Bu hizmetler eğitim kurumlarından kütüphanelere, tıbbi tesislerden çeşmelere, aşevlerinden misafirhanelere ve yurtlardan sosyal yardım programlarına kadar geniş bir yelpazede toplumsal ihtiyaçları karşılarken aynı zamanda vakıflar, tarih boyunca belediye hizmetleri de dâhil olmak üzere çeşitli hizmetlerin sunulmasından sorumlu olmuştur (Şen, 2002, s. 32).

Günümüz modern anlamında belediyelerin kurulmasından sonra bile, bazı bölgelerde vakıflar çağdaş formlarıyla varlıklarını sürdürmüşlerdir. Bu vakıflar, toplumsal hizmet sunma konusundaki kararlılıklarını günümüze kadar devam ettirmektedirler. Osmanlı şehirlerinde belediye hizmetleri her ne kadar vakıflar üzerinden giderilse de yine hiyerarşik bir role sahip olan, devletle halk arasında ilişkileri kuvvetlendiren lonca teşkilatları da önemli bir boşluğu doldurmaktadırlar (Shaw, 1994, s. 382). Yerel sivil toplum kuruluşları ya da organize esnaf birlikleri şeklinde günümüze modernize edilebilen loncalar, genellikle profesyonel üyelerden oluşarak, sadece denetim değil aynı zamanda ortaya çıkan anlaşmazlıkları çözerken de aracı rolü üstlenmişlerdir. Merkezi otoritenin direktiflerini kamuoyuna aktararak ve uygulamalarını gözeterek idarenin yerel temsilcilerine yardımcı olmuşlardır (Dursun, 1998, s. 100). Bu dönemde güçlü merkezîyetçi yapı ve idare, katılımcılık kavramının hem merkezde hem de yerelde gelişmesinin önüne geçmiştir.

Batılılaşma sürecinde, Osmanlı şehirlerinin yönetimi kadı müessesesi, esnaf teşkilatları ve vakıflar gibi unsurların da dahil olduğu ortak bir yapılanma sürecine tabi tutulmuştur. Bu dönüşüm, kendi bütçeleri, organizasyon yapıları ve atanmış görevlileri olan bağımsız yerel yönetimleri ortaya çıkarmıştır. Tanzimat öncesinde, kadılar,

vakıflar ve loncalar tarafından yerine getirilen yerel yönetimlerdeki sorumluluklar, Tanzimat sonrasında yeni bir reform süreciyle birlikte Türk idari sisteminde yerel yönetimleri içselleştirmiştir (Eryılmaz, 1997, s. 37).

Tanzimat ve sonraki süreç düşünüldüğünde, bu dönem Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihsel seyrinde dönüm noktalarından biridir. Bu dönemde, küresel toplumla daha fazla etkileşim haline gelinmesiyle birlikte, şehirlerde önemli bir büyüme yaşanmıştır. Bu büyüme, dış etkilerin etkisiyle merkeziyetçiliğin ve azınlık gruplarının idari ve siyasi işlere dâhil edilmesinin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Ayrıca nüfus artışı ve kentleşme gibi faktörlerde yerel yönetimlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Dursun, 1998, s. 101).

Osmanlı İmparatorluğu, 19. Yüzyılda idari, mali, askeri ve toplumsal alanda çeşitli reformlar gerçekleştirmiştir. Bu dönem Türk siyasi tarihinde değişimin kaçınılmazlığıyla karakterize edilen önemli bir evreyken, öncelikle askeri alanda başlayan reformlar diğer alanlara da yayılmıştır. Başlangıçta, özellikle mali ve ticari alanlarda devleti yeniden yapılandırmak ve güçlendirmek hedeflenmiştir (Göymen, 1999, s. 68). Bu sürecin doğal bir sonucu olarak da günümüz belediyelerinin temeli ortaya çıkmıştır.

Ortaylı'ya göre, Osmanlı kentlerinde belediye kavramı, örgütlenme geleneğinin daha önceye dayanmasına rağmen, 20. Yüzyılın başlarında güçlenmiştir (Ortaylı, 1994, s. 5). Tanzimat Döneminde merkeziyetçilik hâkim ideoloji olsa da gayrimüslimlerin yerel yönetimlere katılma isteği, yeni bir yaklaşımın benimsenmesine yol açmıştır. Fransız modelinden esinlenilerek kurulan yeni yerel birimler, merkezi hükümet tarafından özerk siyasi varlıklar olarak değil, yerel organlar olarak işlev görmüştür. Tanzimat ve Meşrutiyet Dönemlerinde yönetimdeki merkeziyetçi yapı, yerel yönetimler kadar etkili olmuştur. İl, liva ve ilçe idare meclisleri gibi kurumlar, merkezden yoğun biçimde etkilenmiş olmalarına rağmen, yerel yönetim kurumları olarak da nitelendirilmişlerdir. (Karakılıçık, 2016, s. 133).

Osmanlı Devleti'nin ilk belediyesi, 1854 yılında İstanbul'da 'Şehremaneti İdaresi' adı altında kurularak şehrin çeşitli ihtiyaçlarından sorumlu olmak üzere imar, temizlik, esnaf denetimi, fiyat kontrolü ve temel ihtiyaç maddelerinin temini gibi görevleri üstlenmiştir. Şehremaneti'nin başkanı olan Şehremini, Bab-ı Ali tarafından atanmış ve 12 kişilik şehir meclisiyle birlikte görev almıştır. Her ne kadar yerelde bir

örgütlenme olsa da bu belediyenin özerkliğinden bahsedilemezken ayrıca halkın katılım gösteremediği bir mekanizma olduğu görülmektedir (Dursun, 1998, s. 15).

Özetle, Osmanlı Devleti döneminde Tanzimat ile birlikte Muhassıllık Meclislerinin kurulmasıyla yeni bir idari yapılanma başlamış, 1864 Vilayet Nizamnamesi ile resmîyet kazanmıştır. Bu Nizamname ile ayrıca köy organlarının kuruluş ve sorumlulukları belirlenmiştir (Nadaroğlu, 1994, s. 239). 1876 Anayasasıyla il yönetimine geniş yetki ve görevler verilmiş, 1908'den sonra vilayetlerin idaresi yeniden düzenlenmiş ancak Balkan Savaşı nedeniyle uygulanması gecikmiştir. Cumhuriyet Dönemi'ne gelindiğinde ise 442 sayılı Köy Kanunu ile köylerin hukuki statüsü düzenlenmiş ve yerel yönetim birimleri haline getirilmiştir. Bu süreçte, il özel idaresi ve belediye sistemi Fransız modelinden alınırken, mahalle ve köy yönetimleri yerli taleplere yanıt veren yerel yönetim birimleri olarak ortaya çıkmıştır (Nadaroğlu, 1994'den aktaran Karakılçık, 2016, s. 133).

2.1.2.4.1. Anayasa ve Kanunlarda Yerel Yönetimler ile Katılımcılık ve Gençlik Çalışmaları İlişkisi

Devletler, misyonlarını yerine getirebilmek ve kamusal anlamda sürdürülebilirliği sağlamak için farklı dönemlerde birtakım araçlara başvururlar. Bunlarda farklı şekil ve adlarda karşımıza çıkabilen mevzuat kurallarıdır. Araştırmamızın ana temasını oluşturan yerel yönetimler, katılımcılık ve gençlik kavramları da çeşitli dönemlerde anayasalarda kendine yer bulmuştur.

Osmanlı Devleti'nin ilk ve son anayasası olan 1876 Anayasası, bu büyük imparatorluğun modernleşme sürecinde bir dönüm noktası olarak kabul edilir. Kanun-i Esasi olarak da adlandırılan bu anayasa, I. Meşrutiyet Meclisi tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir. 119 maddeden oluşan bu belge hem Osmanlı toplumunda önemli değişimleri beraberinde getirmiş hem de içerdiği il ve yerel yönetimlerin yapılanması ve işleyişi hakkındaki düzenlemeleriyle vilayetlere yeni bir soluk getirmeye çalışmıştır. İçerdiği 112. Madde ile İstanbul'u ve taşradaki belediyeleri yönetmek için uygulanacak bir yasa olduğunu karara bağlamıştır. (Pirler vd., 1997, s. 30). Bu kanun aynı zamanda belediye teşkilatı kurulmasına temel oluştursa da dönem koşullarında 35 yıl boyunca yürürlüğe girememiş, 1908'de II. Meşrutiyetin ilanı ile yeniden hayat bulmuştur. Hayat bulduktan sonra dahi içerisinde mahalli idarelere ilişkin hususlar

barındırsa da bu hükümler uygulanamamış ancak bir prensip olarak geçerliliğini korumuştur (Keleş ve Yavuz, 1989, s. 44).

Osmanlı'nın son, Türkiye Cumhuriyeti'nin ise ilk dönemlerinde ve Kurtuluş Savaşı'nın da etkisini hissettirdiği tarihlerde 23 maddeden oluşan 1921 Anayasası hazırlanmıştır. Bu anayasa, yerel yönetimlerle ilgili önemli düzenlemeler içermekte; mahalli idarelerin, yerel yönetim sorumluluklarını yerine getirme yetkisi ve yasal statüsüne ilişkin yönergeler barındırmaktadır. Katılımcılık mekanizmasının da işlemeye başladığı kentlerde, il halkının seçtiği üyelerden oluşan Vilayet Şuraları, özellikle vakıf, medrese, eğitim, sağlık, ekonomi, tarım gibi çeşitli konuların yönetiminden sorumludur. Nahiyelerin seçilmiş Şuraları, kendi özerklikleri ve yasal statüleriyle birlikte yönetim kurulları ve diğer yönetim organlarına sahiptirler (Pirler vd., 1997, s. 31). Ancak Teşkilat-ı Esasi, her ne kadar yerel yönetimlere önem verse de savaşın olağanüstü koşulları düşünüldüğünde uygulanması mümkün olmamıştır (Öner, 1998, s. 3722). Buna karşın Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk resmi anayasası olan 1924 Anayasasında, 1921 Anayasasındaki yerel yönetimler ile ilgili maddelere kıyasla daha genel düzenlemelere yer verilmiş ve 1961 yılına kadar geçerliliğini korumuştur.

Özgürlükçü bir bakış açısıyla hazırlanan 1961 Anayasası ise, içerisine çok sayıda yenilikçi kurumu dâhil ederek, yerel yönetimlerle ilgili önemli düzenlemeleri barındırmıştır. 112. maddesiyle il, belediye ve köylerde yaşayanların ortak ihtiyaçlarını karşılamaya hizmet eden yerel yönetimlerin, karar alma organları seçimi ve denetimini özetlemiştir (1961 Anayasası, m. 112). Bu organların halk tarafından kurulmasıyla da katılımcı kültürü, anayasaya dâhil eden bir yöntem benimsenmiştir. Ayrıca yerel yönetimlere de bu noktada yargısal bir koruma sağlayarak yerel yönetimlerin önemini vurgulamıştır (Öner, 2006 s. 37). Geçmişten günümüze gelindiğinde ise 1982 Anayasasıyla birlikte yeni adımlar atılmış, gençlere ve katılımcılığa yönelik gelişmeler hızlanmıştır.

Tarih boyunca siyasal katılım hakkının anayasalara dâhil edilmesinin önemi göz ardı edilemez. Bu hususun, darbe dönemi hazırlanan 1982 Anayasasında dahi geniş yer bulmasından da anlaşılacağı üzere büyük önem taşımaktadır. Anayasanın 67. Maddesinde yer alan ifadeyle, belirli şartlar çerçevesinde seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkının verilmesiyle vatandaşlar, belirli siyasal katılım haklarına sahip olmuştur (1982 Anayasası, m. 67). Bu maddenin öneminin daha iyi anlaması için geçmişte 1924 Anayasasının ilk versiyonunda, 18 yaşında yalnızca erkeklerin oy

kullanma hakkına sahip olduğunu belirtmekte fayda vardır. Kadınlara oy kullanma hakkı hem erkekler hem kadınlar için oy kullanma yaşı 21'e çıkarılarak ilk kez 5 Aralık 1934'te verilmiştir. Bu değişiklik 1987 yılına kadar yürürlükte kalmış, sonrasında ise 20'ye düşürülmüştür (Eroğul, 1991, s. 112).

Bir asırdan fazla bir süredir 30 olarak belirlenen seçmen yaşının, 2006'dan sonra 25'e çekilmesi ve daha sonra 1982 Anayasası'nda 2018'de yapılan değişiklikle 18'e indirilmesi gençlerin katılımçılık düzeylerini artırmış, karar alma mekanizmalarında yer bulma imkânlarını güçlendirmiştir. Anayasa değişikliği ile milletvekili seçilme yaşının düşürülmesinden sonra 2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyat Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikle, mahalli idarelerde de yine yerel olarak gençlerde katılımçılığı artıracak şekilde seçilme yaşı da 18'e çekilmiştir.

Milletvekili seçimlerinde asgari yaş şartına ilişkin düzenlemenin yanı sıra ele alınması gereken bir diğer önemli konu, Türkiye'de yerel yönetim düzeyinde yaşanan gelişmelerdir. Daha önceki başlıklarda da bahsettiğimiz gibi ülkemizde şehir yönetiminde hem merkezi hükümetin hem de yerel yönetimlerin rol oynadığı ikili bir yapı bulunmaktadır. Bu yapı, yerelde idari ve mali özerkliğe sahip olarak faaliyet gösteren organlar, birimler aracılığıyla işler. Bu noktada belediyeler de ortak ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmuş ve yönetiminden sorumlu birincil kuruluşlar olarak karşımıza çıkar. Durum böyle olunca belediyeler başta olmak üzere yerel yönetimlerle ilgili yasal düzenlemeler büyük önem arz etmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu içerisinde, belediyelerin kurulmasından başlayarak stratejik planlar oluşturmada, bütçe yönetimlerinde, denetim ve ihtisas komisyonları da dâhil olmak üzere pek çok çalışmanın merkezden bağımsız olarak yerel karar alıcıları ile birlikte gerçekleştireceğini barındırmaktadır. Belediye meclisleri gibi katılımçılığı artıran organlar da yine bu kanun kapsamında kendine yer bulmuştur. Vatandaşların sürece dâhil olmaları ve demokrasi anlayışında yaşanan gelişmeler, seçme ve seçilme yaşının da 18'e düşürülmesiyle birlikte gençlik çalışmalarına verilen önemi de artırmıştır. Ayrıca ilgili kanun 14. Maddede sıraladığı belediyenin görev ve sorumlulukları arasına gençlere yönelik bir düzenleme de eklemiştir, gençlerin spor yapmalarını desteklemek amacıyla amatör spor kulüplerine ve sporculara nakdi ve ayni destek sağlamak gibi faaliyetleri de belediyelerin sorumlulukları arasında sıralamıştır. Her ne kadar sosyo-kültürel faaliyetlerde gençlere

yönelik çalışmalar yürütülme imkânı bulsa da genç ve gençlik kavramı, 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda sınırlı kalmıştır (5393 sayılı Belediye Kanunu, m. 14).

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda ise Büyükşehir Belediyeleri, gençlere ve çocuklara destek olmayı, çeşitli sosyal ve kültürel hizmetler sunacak faaliyetler gerçekleştirmeyi bir sorumluluk olarak üstlenmişlerdir. Ayrıca kurulması zorunlu, en az beş en fazla dokuz kişiden oluşan ihtisas komisyonları, Büyükşehir Belediye Kanunu'nda yer alan Gençlik ve Spor Komisyonu'nu da kapsamaktadır (5216 sayılı Belediye Kanunu, m. 15). Hem 5393 sayılı Belediye Kanunu hem de 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na ek olarak 2006 yılında çıkartılan Kent Konseyi Yönetmeliği ile de kent konseyleri, belediye meclisi ve komisyonlar gibi katılım araçları arasında yerini almıştır. Yönetmeliklerinde de katılımcılığa, dayanışmaya ve vatandaşlık bilincine yapılan vurgu, kent konseylerinin altında özel birimlerin kurulmasını da teşvik eder. Kent konseylerinin görevleri arasında çocukların, gençlerin, engelli ve kadınların da refahının korunması gibi amaçlar bulunur. Bu kapsamda kurulan engelli meclisi, gençlik meclisi, kadın meclisi gibi alt grupları katılımcılık mekanizmasını ilgili odak gruplarıyla birlikte güçlendirerek faaliyetlerine devam eder (26313 sayılı Kent Konseyi Yönetmeliği, m. 4).

2.1.3. Gençlik ve Gençlik Çalışmaları

Gençlik, insanın varoluş sürecinde hayatın bir parçası olarak karşımıza çıkan bir dönemdir. Kendine ait özellikleri ve ön plana çıkan yönleriyle insan yaşamında gençlik evresi, literatürdeki tanımıyla insan yaşamının ergenlik ile orta yaş arasındaki dönemidir ([http-11](http://11)).

2.1.3.1. Gençlik Kavramı

Gençlik kavramı, sözlük tanımında yer aldığı şeklinin yanı sıra farklı kültür ve değerlerde çeşitli açıklamalar ile ifade edilebilmektedir. Kavramsal anlamda gençlik ve yetişkinlik için çeşitli anlatılar olsa da genel kanı oluşturan bir ifade bulunmamaktadır. Bu durum, gençlik kavramının soyut yapısından kaynaklanırken kesin bir tanımın oluşturulmasını da zorlaştırmaktadır. Gençliğin net sınırlarla belirlenemeyen bir süreklilik özelliği göstermesi, bu durumun temel nedenidir (Arıkan, 2019, s. 33).

Farklı dönem ve tarihlerde çeşitli kelimelerle ifade edilen gençlik, ülkemizde genel anlamda büyüme, manevi ilerleme ve yetişkinliğe hazırlık aşamalarını içeren bir süreç olarak karşımıza çıkar (Yörükoğlu, 2000, s. 13). Bu süreç, fiziksel gelişimin ilk belirtileriyle paralel şekilde başlayarak, büyümenin tamamlanmasına kadar devam eder. Ayrıca çocukluk, gençlik, ergenlik ve genç yetişkinlik gibi terimlerin kullanımı zamanla değişebileceği gibi gençlik olarak bilinen toplumsal olgunun görünürlüğü ve temsili de söz konusu topluma göre değişiklik gösterebilir. Bu noktada gençlik kavramının oluştuğunu ve anlamının tarihsel bağlamla şekillendiğini belirtmek önemlidir. Zaman ilerledikçe gençliğe atıfta bulunma şekilleri değişebilir ve gelişebilir (Heath vd., 2009, s. 28).

Gençlik, farklı disiplinlerde farklı anlamlar taşıyan bir kavramdır. Örneğin biyoloji alanında gençlik, belirli bir yaş grubuyla ilişkilendirilirken, psikoloji ise gençliği kişisel gelişimin bir aşaması olarak kabul etmektedir. Siyaset Bilimi alanında ise gençlik kavramı toplumsal hareketler ve siyasi katılım bağlamında değerlendirilerek araştırmamızın temel gündemini oluşturmaktadır. Daha önceki bölümlerde de değinildiği gibi her yaş grubu ve dönemde farklılaşabilen katılım, gençlik döneminde de çeşitlilik göstererek karşımıza çıkabilir.

2.1.3.2. Gençlik Çalışmaları

Gençlik kavramının çeşitli akademik disiplinlerde ele alındığına ve incelendiğine bir önceki başlıkta değinilmişti. Benzer şekilde gençlik çalışmaları da gençlik kültüründen günlük geleneklere, yetişkinliğe geçiş sürecini şekillendiren faktörlerden bireylerin sosyal kimliklerini çevreleyen karmaşıklıklara kadar çeşitli konuları ele almaktadır. İçerisinde işsizlik, eğitim, teknoloji kullanımı gibi konuların yanı sıra psikoloji, antropoloji ve sosyoloji gibi çeşitli çalışma alanlarını da barındırmaktadır. Durum böyle olunca farklı teorik ve metodolojik değinmeler, farklı disiplinlerle birlikte değerlendirilerek gençlik çalışması teorilerinin sınıflandırılmasında önemli bir rol oynar. Bu nedenle, belirli paradigmlar ve temel argümanlar arasındaki ilişkileri anlamak ve gruplamak, gençlik çalışmaları alanındaki araştırmalara ışık tutabilir. (Cieslik ve Simpson, 2013, s. 77)

Gençlik çalışmalarına ait teorileri sınıflandırmanın temel yöntemlerinden biri, sosyal gerçekliğin anlaşılmasına yönelik perspektiflerdir. Bu anlayış, sosyal bilimlerin

tarihsel gelişiminden etkilenmiş ve gerçekliğin dış dünya mı, yoksa kişinin bilincinde mi olduğu sorusunun beraberinde getirdiği bir olgu olarak karşımıza çıkmıştır. Burada nominalist görüş, bireylerin isimlendirme, kavram oluşturma ve etiketleme yoluyla sosyal dünyayı şekillendirdiğini savunurken, realist bakış açısı ise var olan dünyanın ölçülebilir ve gözlemlenebilir olmasını bireyin algısının ötesinde somut olmasına bağlar (Burrell ve Morgan, 1979, s. 4). Bu bakış açıları arasındaki ayrım, gençlik çalışmalarındaki metodolojik tartışmaların da temelini oluşturarak keskin ayrımlardan ziyade, ara noktaları bulacak şekilde açıklamalar ortaya çıkmasına sebep olur. Yani bu tartışmalar çerçevesinde gençlik çalışmaları, genel kanaate sahip evrensel bir kategoriye mi yoksa toplumlara ve onların algılarına göre değişen bir kavramı mı nitelemektedir (Cote, 2014, s. 11-12). Genel anlamda sosyal bilimlerde tartışmalar bu bağlamda sürerken araştırmamız kapsamında gençlik çalışmaları bütün bu tartışmaların ötesinde yerel yönetimler, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri başta olmak üzere çeşitli organlar aracılığıyla yürütülen faaliyetlerdir. Bu faaliyetler ise sadece saha faaliyetleri olmayıp belirlenen politikalar aracılığıyla yürütülen çalışmalar ile kariyer, istihdam, eğitim ve sağlık gibi pek çok başlıkta hizmet verebilir.

2.1.3.3. Gençlik Sorunları

Tarih boyunca olduğu gibi günümüzde de bir ülkenin kalkınması, ekonomik, sosyal ve siyasal faktörlere bir bütün halinde bağlıdır (Pınar, 2012, s. 159). Gençlik bağlamında ise ülkenin hedefleri ile gençlerin istekleri arasındaki uyum ve gençlerin hedeflerine ulaşmaları için gerekli kaynakların sağlanması yer almaktadır. Bu kapsamda ülkemiz genç nüfus açısından önemli bir potansiyele sahiptir ve diğer ülkelere kıyasla ciddi anlamda öne çıkmaktadır. Ancak yoğun genç nüfusa rağmen küresel eğilime benzer şekilde ülkemizde de genç bireyler hem bugünlerinde hem de geleceklerinde birtakım sorunlarla karşı karşıya kalabilmektedirler. Eğitime sınırlı erişim, gelir dağılımında ülke genelinde yaşanan eşitsizlikler ve işsizlik gibi zorluklar, gençlerin bakış açısını, eğitimlerini, değerlerini, hedeflerini ve genel anlamda refahlarını doğrudan etkilemektedir (Aktuna, 1988, s. 31). Gençler, mevcut yaşlarının doğal süreçlerde getirdiği sorunların yanı sıra sosyal ve ekonomik dönüşümlerden de kaynaklanan ek zorluklarla da karşı karşıya kalmaktadır.

İnsanın biyolojik gelişim aşamalarında, hızlı ve çok boyutlu psiko-fizyolojik değişimlerin karakterize edildiği iki ayrı dönem bulunmaktadır. İlk evre, insanın dünyaya geldiği tarihten 6 yaşına kadar olan dönemi kapsamaktadır. İkinci evre ise 12-21 yaş aralığını içeren ergenlik dönemidir. Ergenlik dönemi, genç bireylerin toplum içinde özerkliklerini savunma mücadelesi de dahil olmak üzere karşılaştığı bir dönemdir. Ayrıca, toplumun farklı kültür ve kimliklerin keşfedilmesine karşı hoşgörüsüzlüğü bu dönemi daha da karmaşık hale getirebilir (Yentürk ve Başlevent, 2008, s. 345). Yine bu dönemde depresyon, öfke, çatışma ve kaygı gibi duyguların hâkim olması, hayatın bu aşamasını belirsizlik, çelişkiler ve kararsızlıklarla işaretleyerek genç bireylerin çevreleriyle iç çatışmalar yaşamasına sebep olabilir. Bunun doğal bir sonucu olarak da olumlu ve olumsuz duyguların yoğunlaşp tepkilerin abartılı yaşanmasıyla karşı karşıya kalınması muhtemeldir (Yörükoğlu, 2000, s. 19). Modern ergen psikolojisinin öncülerinden G. Stanley Hall'a göre, ergenlik genellikle bir çalkantı ve gerilim dönemi olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma benzer şekilde, ergenlik ve gençlik genellikle zorluklara karşı mücadele ile geçse de bu mücadeleler öncelikle genç bireyin gelişimi ve yaşama adaptasyonu noktasında büyük önem arz etmektedir. Yine bu süreçte bireylerde, cinsiyet rollerini üstlenmeyi, akranlarıyla iletişim kurmayı, kendi vücudunun kabulünü, mesleki beceriler edinmeyi ve her şeyin ötesinde etik değerler geliştirmeyi gözlemleyebiliriz (Dereboy, 2012, s. 152).

2.1.3.3.1. Gençlikte Geleneksel Sorunlar

Türkiye, 1970'li yıllardan itibaren küreselleşmenin geniş kapsamlı etkilerini deneyimlemektedir. Bu olgu, 20. Yüzyılın sonlarından bu yana devam ederken aynı zamanda toplumsal anlamda kapsamlı bir değişimi, kentleşme, sanayileşme ve aile kurumunun erozyona uğraması gibi önemli toplumsal dönüşümleri de beraberinde sürüklemektedir. Zamanın ilerlemesi ve değişmesiyle ortaya çıkan bu sonuçlar, gençlerde tesirini gösteren sosyal sorunların da ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu süreçte artık gençlerde ekonomik, eğitimsel, sosyal, ailevi ve nesiller arası çatışmaları içeren bir dizi geleneksel sorun dile getirilmeye ve hissedilmeye başlanmıştır. Bu sorunlar arasında daha özele inildiğinde ideolojik farklılıklar, işsizlik ve istihdam zorlukları, barınma eşitsizlikleri, sağlık sorunları ve kültürel engeller yer almaktadır (http-12). Gençliğin içerisinde buldukları çevre ve sosyal konumları, karşılaştıkları bir önceki cümlede sıralanan geleneksel zorluklarla yakından ilişkilidir ve burada

Ülkelerin gelişmişlik düzeyi ve sosyal konumu bu bağlamda son derece önemlidir. Farklı ülkelerdeki genç nesillerin, modernlik ile geleneksellik arasındaki mücadelelerine kıyasla ülkemizde, kalkınma ve değişim süreçlerinde gençlerin duygusal ve düşünsel süreçlerini daha zor geçirdiği ifade edilmektedir (şahin, 2005, s. 162) Bu süreç, gelenekten modernliğe ve nihayetinde postmodernliğe doğru bir ilerlemenin doğal bir sonucudur. Yaşanan bütün bu gelişme ve küresel değişimlerin gençlerdeki yansımaları, diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye gündemine de alınmakta, çeşitli yöntem ve politikaların geliştirilmesine ön ayak olmaktadır. Bu konuda sadece devlet eliyle değil, gençlik sorunlarının belirlenmesi ve çözüm yollarına başvurulması için bu alanda faaliyet gösteren sivil toplum organları da çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Yapılan bu iş birlikleri ve çalışmalarda zlmeye çalışılan başlıca geleneksel sorunlardan ilki işsizlik ve istihdam sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ülkemizde, gençlik alanında sorunlar sıralandığında ilk akla gelen işsizlik ve istihdamdır. Türkiye'nin řu anda gençlik alanında öncelikli kaygısı, gençlerin iş bulma sorunu etrafında şekillenmekte ve her ne kadar bunun sebebi çeşitli yapısal sorunlar olsa da çözümünde genç nesil için yeni fırsatlar yaratılma düşüncesi yatmaktadır. Burada gençlerde işsizlik sebebiyle ortaya çıkan yoksulluk, maddi ve manevi olumsuz sonuçlara yol açarken, bireylerin aynı zamanda sosyal dışlanmaya da maruz kaldığı gözlemlenebilmektedir.

Genç işsizliği üzerine ilgili akademik literatürde çeşitli bakış açıları bulunmaktadır. Genel anlamda hâkim düşünce, bu bakış açılarının konjonktürel, yapısal ve demografik faktörlere odaklanmalarıyla karakterize edildiği yönündedir. Hem iş piyasasının ve ülkenin genel durumu hem de uygun istihdam fırsatlarının bulunmaması genç işsizliği sorununa katkıda bulunmaktadır. Bir görüşe göre, bu sorunun ekonomik büyümeden bağımsız olarak yapısal anlamda yüksek olacağı anlatılırken, farklı bir perspektiften bakıldığında ise, artış gösteren genç birey sayısı ile oluşturulabilen işgücü arzı arasındaki belirgin dengesizliktir (etinkaya, 2010, s. 47)

2013 yılında SEKAM (Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Araştırmalar Merkezi) tarafından yapılan, gençlerin karşılaştığı en acil sorunlar üzerine saha çalışması da sonuçlarında bir önceki paragrafta değinilen konjonktürel, yapısal ve demografik hususları gözler önüne sermiştir. Çalışmada gençlerin en önemli beş endişesinin eğitim, ahlaki yozlaşma, meslek sahibi olma, işsizlik ve aile tarafından anlaşılmama

olduğu ortaya koyulmuştur. Rakamsal bazlı detaylandırıldığında ise eğitim %33 ile en yüksek sırada yer alırken, onu %17 ile ahlaki yozlaşma takip etmekte; onu %14 oranıyla meslek sahibi olma ve işsizlik sorunu takip etmektedir. %7 oranıyla aile tarafından anlaşılma ise beşinci ve son sırada kendine yer bulmuştur. İkinci tercihlerde sorunlar sıralandığında ise; %18 ile meslek sahibi olma ilk sırayı alırken, onu %14 ile eğitim ve %13 ile ahlaki yozlaşma izlemektedir. Buna ek olarak %10 ile işsizlik ve %9 ile uyuşturucu madde kullanımı son iki maddeyi oluşturmaktadır. İki tercih düzeyinde de bazı farklılıklar olsa da sorunlar tutarlılık göstermektedir:

- İşsizlik
- Meslek Edinme
- Eğitim
- Ahlaki Yozlaşma (SEKAM, 2013, s. 80)

2.1.3.3.2. Gençlikte Güncel Sorunlar

Ülkemizde ve dünyada gençler, geleneksel sorunların yanı sıra endişe verici ve katlanarak artan güncel sorunlar ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu sorunlar, temelde gençlerin topluma entegrasyonunda yaşadıkları zorluklar etrafında dönmektedir. Manevi değerlerdeki değişim, uyuşturucu madde bağımlılığı, geleneksel normlara karşı direnç, gelecek kaygısı, toplumdan kopukluk, bireysel özgürlük anlayışı ve benzer konular bu zorlukların temelini oluşturmaktadır. Bunun bir sonucu olarak da gençler, özgüven eksikliği, kaygı bozukluğu, aşırı stres, sosyal izolasyon ve iletişim sorunları ile karşı karşıya kalabilmektedir. Burada sıralanan çeşitli sosyo-psikolojik sorunlar ve etkisiz iletişim deneyimi, modern iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla da ilişkilendirilebilir (SEKAM, 2013, s. 79)

Depresyon ve şiddet sorunu üzerinde durulduğunda ise SEKAM'ın yaptığı araştırmalarda farklı gerekçeler göze çarpmaktadır. Bu durum gençlerde karakteristik şiddet eğilimi, cinsiyet, eğitim seviyesi, ekonomik durum ve coğrafi konum gibi çeşitli faktörlerden etkilenir. Bu faktörler gençler arasında şiddetin artan yaygınlığının arkasındaki temel itici güçlerdir (SEKAM, 2013, s. 90) Gençlik şiddeti, bireylere, gruplara veya topluma karşı kasıtlı ve fiziksel güç eylemlerini içerir. Bu durumda fizyolojik ve psikolojik sorunlar ortaya çıkabileceği gibi can kayıpları da yaşanabilmektedir. Buna ek olarak dijitalleşmenin de hayatımızda yer edinmesiyle

birlikte sosyal medyanın gençler üzerindeki etkisi ciddi zararlara yol açabildiğinden, elektronik ortamda yaşanan şiddet eylemleri de göz ardı edilmemelidir. Araştırmalar, birçok gencin bu tür şiddete maruz kaldığını göstermektedir.

Özetle, tarihsel süreç içerisinde geleneksel olarak gençlerde gözlemlenen sorunlar zamanla çevresel, teknolojik veya sosyal faktörlere bağlı olarak değişim gösterebilmektedir. Bu eylem ve davranışların kabul edilebilir olmasının aksine yaşanan bütün bu olumsuzlukların önüne geçilebilmesi için gerekli tedbirlerin alınması hayati önem taşımaktadır.

2.1.3.4. Gençlik Politikaları

Gençliğin tanımı, dünya çapında ülkelere göre çeşitlilik gösterebilmekte ve farklı şekillerde tanımlanabilmektedir. Bazı ülkeler bu evreyi 18-24 yaş aralığında temsil ederken, bir grup ise gençliği 14-29 yaş aralığında sınıflandırılarak ülkeler arasındaki farklılıklar, kendi özgün nüfus profilleriyle, sosyal ve ekonomik koşullarıyla ilişkilendirilebilir (Işık, 2016, s. 130). Ayrıca bu faktörler, farklı ulusların gençlere yönelik politika ve yaklaşımda da gözlemlenen çeşitliliğin de temelini oluşturur. Durum böyle olunca bu yaklaşımlar arasında belirgin farklılıklar gözlemlenebilmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde gençlik tanımları, federal hükümet tarafından belirlendiğinden birbirinden bağımsız olan ve her biri kendi tanımını yapma özgürlüğüne sahip 50 eyaletin bulunduğu bir durum ortaya çıkar. Buna karşın federal hükümet, çeşitli program veya sınıflandırma süreçlerinde farklı yaş aralıklarını kendine referans alır. Örneğin, ABD hükümeti için gençlik işsizliği hesaplanmasında 16-24 yaş arası gençler sınıflandırmaya dâhil edilir. Benzer şekilde sağlık politikalarında da bu aralık 18-24 olarak alınarak 'genç yetişkin' olarak sınıflandırılmaktadır (Cantekin, 2019, s. 291).

İngiltere'de de ABD benzeri farklı gençlik tanımları bulunurken genel kabul gören aralık, 'Gençler İçin Ulusal Hizmet Çerçevesi' adlı programda 14-25 yaş olarak belirtilmiştir. Ayrıca İngiltere başta olmak üzere İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda'nın kurucu ülke statüsünde olduğu Birleşik Krallık'ta "United Kingdom Youth Parliament" adıyla faaliyetlerini yürüten bir gençlik parlamentosu bulunmaktadır. 1999 yılında çalışmalarına başlayan Birleşik Krallık Gençlik Parlamentosu, 11-18 yaş

aralığındaki bireylere temsil hakkı vererek genç bir kitleyi de katılımcı bir kültür anlayışıyla sistem içine dahil etmiştir. Ayrıca Birleşik Krallık Gençlik Parlamentosu, İngiltere yasaları çerçevesinde bağımsız bir oluşum olmasıyla dikkat çekerken, bu perspektifte bakıldığında Birleşik Krallık'ta uygulanan bu model, demokrasi sürecinde gençlik ve katılımcılığı harmanlayan bir kurumun varlığını da ortaya koymaktadır (http-13).

Almanya da kendi içerisinde 14-27 arası yaş grubunu genç olarak nitelendirerek, bu grup Federal Gençlik Bakanlığı tarafından politika oluşturulmasında ve faaliyetlerin koordine edilmesinde kullanılmaktadır (Asutay, 2017, s. 71). Yine 18 yaşını doldurmuş herkesin oy kullanabildiği Almanya'da, gençlerin siyaset alanında az temsil edilmesi ve ilgilerinin az olması, Federal Hükümet Gençlik Stratejisi'nin planlanarak gençlerin karar alma süreçlerinde aktif rol almalarını teşvik edecek bir politika arayışına girilmesine sebep olmuştur. Bu kapsamda eğitimden dijitalleşmeye, barınmadan iklim değişikliğine kadar pek çok alanda gençlerin fikirlerine başvurularak merkezi yürütmenin bakanları ve yerel yöneticilerin de bu görüşleri dikkate alacakları mekanizmalar kurulmaya çalışılmıştır (http-14). Bu bağlamda gençlere yönelik bu katılımcı mekanizmaları harekete geçirecek gençlik siyaset günleri, federal gençlik konferansları düzenlenirken Alman Federal Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Bakanlığı (Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung) tarafından bir gençlik meclisi oluşturularak, karar alıcılar tarafından yapılan çalışmaların çocuk ve genç yaş grubunda nasıl bir etkiye sahip olduğu gözlemlenmektedir (http-15).

Almanya ve İngiltere'deki bu örnekler, Türkiye'deki gençlerin yerelde ulaştığı katılım araçları göz önüne alındığında, gençleri katılımcı mekanizmaya dahil etme ve karar alma süreçlerinde fikir alma bakımından Kent Konseyleri altında kurulan gençlik meclisleriyle benzer nitelik taşımaktadır. Verilen bu örneklerde olduğu gibi gençlerin ülke geleceğindeki rolü, özellikle genç nüfus oranının giderek azaldığı Avrupa ülkelerinde büyük önem arz etmekte, bu durum hazırlanan politikalarda da kendini hissettirmektedir. Diğer bir deyişle ABD, İngiltere ve Almanya gibi farklı gençlik politikaları yürüten ülkelere karşın Avrupa Birliği'nin nüfusunda yaşanan değişim, tüm üye ülkelerin arasında ortak bir gençlik politikası ihtiyacının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu ihtiyacı karşılamak içinde çeşitli iş birlikleri ve ortaklık çağrıları yapılarak, gençlerin aktif katılımının desteklendiği bir yöntem ile gençlerin karşılaştığı

zorluklara çözüm bulmayı amaçlamaktadır (Akman vd., 2011, s. 18). Özellikle küreselleşme süreçleri birçok alanda olduğu gibi gençlik alanında da etkisini göstermiş, ortak bir çözüm arayışını hızlandırmıştır. Küresel çapta değişen demografik ve sosyal manzara, özellikle genç işsizliğin önemli bir sorun olduğu iş gücü piyasasında, gençlerin karşılaştığı eşitsizlikler ve ayrımcılıklara uyum sağlamalarını gerektiren değişiklikleri beraberinde getirmektedir. Bu faktörler, genç nesli eşitlik ve daha iyi istihdam fırsatları mücadelesinde bir araya getirip sadece bu alanla sınırlandırmayarak, toplumsal bütünleşmeye katkı sağlayacak diğer alanların da politikalara dahil edilmesi gerekliliğini göstermektedir (Akman vd., 2011, s. 20-27).

Avrupa’da ortak gençlik politikasını oluşumunun başlangıcı, 1993 Brüksel Zirvesi’nde yayımlanan ‘Beyaz Kitap’a dayanmaktadır. Avrupa Komisyonu ise, 1999 yılında ‘Avrupa Gençliği İçin Yeni Bir Atılım’ başlığıyla ‘Beyaz Kitap’ı onaylayarak benimsemiştir. Bu kitap esasında, gençlikle ilgili konulara odaklanarak genç bireyleri aktif vatandaşlar haline getirmeyi amaçlamaktadır. Nihai hedefinde ise, AB değerlerini aktif olarak savunan genç Avrupalılar yetiştirmek bulunmaktadır (Angelis ve Grollios, 2003, s. 75).

Özetle, bir politika belgesi niteliği taşıyan bu kitapta, gençlerin her açıdan politika süreçlerine dâhil edilmesinin önemi vurgulanarak, onların sorun çözüme ve politika oluşturma süreçlerine katılmasının önemi vurgulanmaktadır. Kitap, gençlerin siyasi mekanizmalara ve gençlik örgütlerine aktif katılımının sağlanmasını, yereldeki topluluklar ve faaliyetlere katkı sunmalarını ve gençlik katılımını engelleyen engellerin kaldırılmasına vurgu yapar. Ayrıca gençlere yönelik sivil toplum kuruluşlarının geliştirilmesine, maddi destek ve proje girişimleriyle yerelde gençlerin desteklenmesine verdiği önemi anlatır. Kitapta son olarak, sıralanan bu hedeflere ulaşılması için katılımcılık kültürüne yönelik eğitimlerin hem örgün hem de yaygın öğrenim ortamlarına dâhil edilmesi tavsiye edilmektedir. (http-16). Avrupa’da genel kapsamda yaşanan bu ilerlemeler, farklı ülkelerde çeşitli çalışma ve politikalarla geliştirilerek dönemlere ve coğrafyalara göre uygulamalara sahne olabilmektedir.

2.1.3.4.1. Türkiye’de Gençlik Politikaları

Günümüz toplumlarında, geleceğin bir teminatı olarak görülen gençlerin yönlendirilmesi ve güçlendirilmesi hususu kritik bir öneme sahiptir. Yapılan

tahminlerde 2050 yılında dünya nüfusunun 9 milyara yükseleceği beklentisi ve nüfus artışının çoğunluğu az gelişmiş ülkelerde olacağı ve gelişmiş ülkelerin ise yaşlı nüfusunu artıracığı ön görüşü, sosyal ve ekonomik açıdan bakıldığında gelişmekte olan ülkeleri daha avantajlı bir konuma getireceği düşüncesini ortaya çıkarmaktadır. Tabii bütün bu süreçlerde yaşanabilecek sorunların engellenebilmesi için bu alanda çalışmaların artırılması ve politikaların geliştirilmesi de önemli bir gerekliliktir. Ülkemiz açısından düşünüldüğünde genç nüfusun fazla olması, onların gereksinimlerine odaklanarak bu bağlamda geliştirilecek politikalara duyulan ihtiyacı artırmaktadır. Ayrıca gençliğe verilen bu önem, devam eden Avrupa Birliği uyum süreciyle daha da güçlenmektedir. Ancak, Türkiye’de gençlik politikasına ilişkin belirgin bir çerçeve, gençliğin sorunlarına ilişkin spesifik bir belge veya düzenleme bulunmamaktadır. (Acar, 2008, s. 5) Farklı belgelerde gençlik kavramı ele alınsa da derinlikten yoksun ve yüzeysel olması, genç nüfusun artış oranı da düşünüldüğünde çalışmaların güçlendirilmesi gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Ülkemizde çeşitli metin ve cümlelerde gençlik alanında düzenlemeler yapılsa da anayasal bir metinde gençlik kavramının geçmesi sebebiyle büyük önem arz eden madde ‘Gençliğin Korunması’ başlığı altında 58. sırada karşımıza çıkmaktadır:

“**MADDE 58-** Devlet, istiklal ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müsbet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır. Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.” (1982 Anayasası, m. 58).”

Bu maddede görüldüğü gibi gençlere devlet, istiklal ve Cumhuriyet emanet edilerek ne kadar önem verildiği gözler önüne serilmiştir. Bu süreçte de gençlerin misyonlarını tamamlayabilmeleri ve amaçlarına ulaşabilmelerinin önündeki bütün engelleri kaldırma ve oluşabilecek tehditleri önleme görevi ise Devlete yüklenmiştir. Bu perspektifte değerlendirildiğinde gençlere verilen bu misyon ve koruyucusunun doğrudan Devlet olması; gençlere ve gençliğe verilen önemin en somut örneği olarak karşımıza çıkmaktadır.

1982 yılında yürürlüğe giren Anayasamızda yer alan bu maddeyle beraber kanunlarda ve Kalkınma Planlarında da doğrudan gençlik konusu ele alınmaya

başlayarak kendine yer bulmuştur. 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa '2.1.2.4.3. numaralı Anayasa ve Kanunlarda Yerel Yönetimler ile Katılımcılık ve Gençlik Çalışmaları İlişkisi' bölümünde değinildiği için bu kısımda üzerinde durulmamıştır. Bu bölümde Kalkınma Planları üzerinden gidilmiş, gençlik alanında ilk maddelere 1985 ve 1989 yılları arasında yürürlükte kalan Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planının sekizinci bölümünü gençlik başlığına ayırıldığı gözlemlenmiştir. Bu başlık altında ise 9 madde ve 1 tablo ile gençlik alanında yürütülmesi gereken politikaları sıralamıştır:

Tablo 1. 12-24 Yaş Grubu Gençlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Toplam Nüfus	12-24 Yaş Grubu Nüfus	Genç Nüfus Yüzdesi
1984	48.8	13.5	27.7
1985	49.8	13.7	27.5
1986	50.9	13.9	27.3
1987	52.1	14.1	27.1
1988	53.2	14.3	26.9
1989	54.3	14.5	26.7

Kaynak: Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1985, s. 149.

“MADDE 588- Gençlik kesimine bütün sosyal sektörler tarafından sunulacak hizmetlerde niteliğe ağırlık verilecektir (Beşinci Beş Yıllık KP, m. 588).

MADDE 589- Geleceğin teminatı olan gençlerin, millî, manevî ve kültürel değerler ile teçhizatlandırılmış olarak yetiştirilmesi ve eğitilmesi en önemli hedeflerden birisi olarak ele alınacaktır (Beşinci Beş Yıllık KP, m. 589).

MADDE 590- Gençlik kesimine eğitim, sağlık, barınma, sosyal güvenlik ve çalışma konularında verilecek tüm hizmetlerde fırsat eşitliği sağlanacaktır (Beşinci Beş Yıllık KP, m. 590).

MADDE 591- Toplumun çeşitli sosyal gruplarına mensup okul dışındaki gençliğin sorunları üzerinde önemle durulacaktır (Beşinci Beş Yıllık KP, m. 591).

MADDE 592- Gençlere götürülecek hizmetlerin ve tesislerin yaygınlaştırılması için gerekli tedbirler alınacak, bu konuda kalkınmada öncelikli yöreler ile ihtiyacın fazla olduğu şehirlere öncelik verilecektir (Beşinci Beş Yıllık KP, m. 592).

MADDE 593- Gençlerin ruh, fikir ve beden yönünden mükemmel şekilde gelişmesini sağlamak amacı ile okul içi eğitim ve öğretime ek olarak okul dışında fikir, kültür, sanat, spor ve folklor faaliyetleri teşvik edilecektir (Beşinci Beş Yıllık KP, m. 593).

MADDE 594- Gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu madde, suçluluk, kumar ve benzeri alışkanlıklardan ve müstehcen, açık saçık yayınlardan koruyucu tedbirler bir bütünlük içinde ele alınacaktır (Beşinci Beş Yıllık KP, m. 594).

MADDE 595- Gençlerin katılma, gelişme ve hoşgörü ilkeleri çerçevesinde toplum hayatı ile bütünleştirilmesi sağlanacaktır (Beşinci Beş Yıllık KP, m. 595).”

1985 yılında yürürlüğe sokulan bu kalkınma planında görüldüğü üzere gençliğin korunması, farklı yönler ve farklı gruplar düşünülerek ele alınmıştır. Günümüzde yürütülen gençlik politikalarına benzer şekilde eğitimin öneminden bahsedilmiş, kültürel anlamda dönemin faaliyetlerine ve çalışmalarına gençlerin katılımının teşvik edilerek sürdürülmesi desteklenmiştir.

1990 yılında uygulamaya konulan Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planında ise yine sayısal bir tabloya yer verilmiş, ancak bir önceki kalkınma planından farklı olarak ‘Gençlik’ kavramı, ‘Hedefler’ ve ‘İlkeler ve Politikalar’ olmak üzere iki farklı başlık altında ele alınmıştır. Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’na ek olarak bazı maddelere, yapılacak çalışmaların nitelik yönünden güçlendirilmesine dair ibareler eklenmiştir. Ayrıca caydırıcı tedbirlere yönelik bir maddeye de yer verilerek, gençliğin daha sağlıklı bir zeminde yetiştirebilmesi için çevresel önlemlerin alınması gerektiğine vurgu yapmıştır:

Tablo 2. 15-24 Yaş Grubu Gençlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Toplam Nüfus	15-24 Yaş Grubu Nüfus	Genç Nüfus Yüzdesi
1989	55.225	11.225	20.3

1990	56.570	11.540	20.4
1991	57.893	11.834	20.4
1992	59.233	12.148	20.5
1993	60.557	12.447	20.6
1994	61.825	12.681	20.5

Kaynak: Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1990, s. 288.

“**MADDE 776-** Gençlerin gerek kendi kişiliklerini geliştirmeleri ve gerekse toplumun olumlu yönde gelişmesini sağlayacak faaliyetlere katılabilmeleri için; katılma, gelişme ve barış ilkeleri çerçevesinde toplum hayatı ile bütünleştirilmeleri sağlanacaktır (Altıncı Beş Yıllık KP, m. 776).

MADDE 777- Gençlik kesimine sunulacak hizmetlerde kalitenin artırılması çalışmaları, fırsat eşitliği ilkesi ile bütünleştirilecek, gençlerin yapıcı ve yaratıcı taraflarını ortaya çıkarmak üzere kişilik, düşünce ve beden yönünden gelişmelerini sağlayacak okul içi ve dışı düşünce, kültür, sanat, spor ve izcilik faaliyetleri teşvik edilecektir (Altıncı Beş Yıllık KP, m. 777).

MADDE 779- Gençleri sigara, alkol, uyuşturucu maddeler, (psiko-trop) kumar ve benzeri alışkanlıklardan koruyucu ve caydırıcı tedbirler ile suça itilme ortamları yaratan unsurları yok edici tedbirler bir bütünlük içinde ele alınacak, adalet duygusunun önce insanın kendi vicdanında yerleşmesi gereği ve inancını geliştirici programlara ağırlık verilecektir (Altıncı Beş Yıllık KP, m. 779).”

1996 yılına gelindiğinde, hazırlanan Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı ve 2000 tarihli Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı incelendiğinde gençlik alanına önceki planlar kadar detaylı yer verilmediği ve aynı noktalara değinildiği görülmüştür. Önceki kalkınma planlarında yer alan maddelerin güçlendirilerek uygulanması ve önlemlerin alınması gerektiğinden bahsedilse de spesifik çözüm ve yöntemlere değinilmemiştir.

Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı ile birlikte Avrupa Birliği süreci maddelere dahil edilmiş, genç nüfusun işsizlik oranına dikkat çekilmiştir. Burada önceki kalkınma planlarından farklı olarak gençlik ayrı bir başlık olarak ele alınmamış; kültür, işgücü vb. bölümlerde maddesel olarak kendine yer bulmuştur:

“**MADDE 68-** İşgücü piyasasında görülen bu gelişmeler sonucunda, istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfus içindeki payını gösteren istihdam oranı düşük kalmaya devam etmiş ve 2005 yılı itibarıyla yüzde 43,4 olarak

gerçekleşmiştir. Ayrıca, genç ve eğitimli nüfus içindeki işsizlik oranının yüksekliği işgücü piyasasındaki önemli sorunlardan biri olmaya devam etmiştir (Dokuzuncu Beş Yıllık KP, m. 68).

MADDE 224- Tarım sektöründe istihdamın azalması sonucunda ve 2001 krizinin etkisiyle işsizlik oranı 2000 yılında yüzde 6,5 iken 2005 yılında yüzde 10,3 seviyesine yükselmiştir. Tarım dışı işsizlik oranı ise 2000 yılında yüzde 9,4'ten 2002 yılında yüzde 15'e yükselmiş ve 2005 yılında yüzde 13,6'ya gerilemiştir. Genel işsizlikten yaklaşık iki kat daha fazla olan genç işsizlik ise önemini korumuştur (Dokuzuncu Beş Yıllık KP, m. 224).

MADDE 230- Plan döneminde eğitim sistemi, işgücü piyasasının ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalmıştır. Genç ve eğitimli kişilerin işsizlik oranlarında da kayda değer bir düşüş sağlanamamıştır. Ekonominin ve işgücü piyasasının taleplerine cevap verecek ve özellikle gençlerin istihdam edilebilirliğini artıracak yeni mekanizmalara ihtiyaç bulunmaktadır (Dokuzuncu Beş Yıllık KP, m. 230).

MADDE 241- Türkiye 1 Nisan 2004 tarihinden itibaren AB eğitim ve gençlik programlarına başarılı ve aktif bir şekilde katılım sağlamaktadır. Genel Eğitim Programından 20.000 olmak üzere yaklaşık 49.300 kişi 2006 yılı itibarıyla programlardan yararlanmış olacaktır (Dokuzuncu Beş Yıllık KP, m. 241).

MADDE 568- İşgücü piyasasında zorluklarla karşılaşan kadınlar, gençler, uzun süreli işsizler, özürllü ve eski hükümlüler için fırsat eşitliği sağlanacaktır. Kadınların işgücüne ve istihdama katılımlarının artırılması amacıyla çocuk ve diğer bakım hizmetlerine erişimleri kolaylaştırılacaktır. Gençlerin işgücü piyasasında deneyim kazanmalarını sağlayıcı programlar geliştirilecektir (Dokuzuncu Beş Yıllık KP, m. 568).

MADDE 647- Gençlerin aileleriyle ve toplumla iletişimlerini daha sağlıklı hale getirecek, özgüvenlerini geliştirecek, yaşadıkları topluma aidiyet duygusu ve duyarlılıklarını artıracak, karar alma süreçlerine katılımlarını sağlayacak tedbirler alınacaktır (Dokuzuncu Beş Yıllık KP, m. 647)."

Özellikle Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın 647. Maddesi ile birlikte katılımcılık mekanizmasına gençlerin de dâhil olabileceği tedbirlerin alınacağı net bir şekilde belirtilmiştir. Bu madde, katılımcılık bağlamında gençlere verilen önemi güçlendirmede dönüm noktalarından birisi olmuştur.

2014-2018 yılları arasında uygulanmaya çalışılan Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı ise diğer kalkınma planlarından farklı olarak 'Çocuk ve Gençlik' başlığını içerisinde barındırmaktadır. Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler açısından önceliklere

benzer şekilde maddeler barındırır da Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı ile maddeleştirilen gençlerin katılımcı mekanizmalara dâhil olma süreci burada kendine daha kapsamlı şekilde yer bulmuştur. Ayrıca ne eğitimde ne de istihdam da yer almayan (NEET) gençlere de ayrı bir madde de yer verilmiştir:

“**MADDE 264-** Çocukların yoksulluktan kaynaklanan yoksunluklarının giderilmesi, erken çocukluk gelişiminin desteklenmesi, kız çocuklarının okullaşma ve okula devam oranlarının yükseltilmesi; eğitimde ve istihdamda olmayan gençlerin ekonomik ve toplumsal hayata katılımlarının artırılması hedeflenmektedir (Onuncu Beş Yıllık KP, m. 264).

MADDE 268- Gençlerin sosyal hayatta ve karar alma mekanizmalarında daha aktif rol almaları sağlanacak, hareketlilik programları özellikle dezavantajlı gençlerin katılımını artıracak biçimde genişletilip çeşitlendirilecektir (Onuncu Beş Yıllık KP, m. 268).”

Genel bir perspektiften bakıldığında kalkınma planları, süreç içerisinde gençlere yönelik sıraladığı hususlarda değişim ve gelişmelere şahit olmuştur. Sosyal, kültürel ve sportif alanda teşvik edilmesi gerektiği genel hatlarıyla planlarda belirtilse de özellikle 9 ve 10. Kalkınma Planları ile birlikte gençlerin katılımcılığı kavramının kendine yer bulduğu dikkat çekmektedir. 2019-2023 yıllarını içine alan On Birinci Kalkınma Planı da yine gençlerin sosyal hayata ve katılımcılık mekanizmalarına dâhil olmalarını destekleyici bir nitelik taşımaktadır.

Özetle Kalkınma Planları bir bütün halinde değerlendirildiğinde, gençlerin ve gençlik kavramının yerelde ve ulusaldaki gelişmeler ışığında şekillendiği ve kendini geliştirip yeni maddeler eklenerek güçlendirildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra 2013 yılında yayımlanan Ulusal Gençlik ve Spor Politika Belgesi’nde de çeşitli yaklaşım ve gençliğin nasıl anlaşılması gerektiğinden bahsetmektedir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin 18. Maddesine binaen hazırlanan ve 27.01.2013 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren ‘Ulusal Gençlik ve Spor Politika Belgesi’ önceden yürütülen çalışmalara farklı bir soluk getirerek gençlerle ilgili hususlara destek sunacak ve bir dayanak noktası olacak çeşitli tanımlamalar yapmıştır (638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki KHK, m.18). Belirli noktalarda gençliğin tanımına, gençlik politikalarında temel alanlara ve yürütülecek faaliyetlerde vizyon ve amaçlara değinen bu belge,

içerisine sayısal verileri de alarak üzerinde durduğu hususları istatistiksel olarak sağlam bir zemine oturtmuştur:

“Gençlik, biyolojik olmaktan ziyade sosyolojik anlamda ele alınması gereken bir kavramdır. Gençliğin, içinde bulunulan zaman, toplumların sosyo-ekonomik gelişimleri, kültür ve geleneklerine göre tanımı yapılır. Dolayısıyla, öznellik içeren gençlik tanımlamaları için evrensel kabul görmüş tek bir yaş aralığından söz edilemez. Ülkemizin şartları göz önüne alındığında gençlik politikalarının hedef grubu, 14-29 yaş aralığında bulunan bireyler olarak kabul edilmektedir. Gençlerin yaş, cinsiyet, ekonomik, sosyal, ailevi ve kültürel durumları, eğitim seviyeleri, yaşadıkları yerler vb. hususlar göz önünde bulundurularak, gençlerle uygun iletişim kanallarının kurulması, kamu politikalarının oluşturulmasında büyük öneme sahiptir (Ulusal Gençlik ve Spor Politika Belgesi, 2013, s.4).”

Ulusal Gençlik ve Spor Politika Belgesi'nin giriş bölümündeki ilk tanımlama olan gençlik, alışılmış yaş tanımlamalarının aksine kavramsal tanımlama biyolojik temelli yapılmayarak, sosyolojik bir temele oturtulmuştur. Yine bu tanımlamada evrensel anlamda bir yaş aralığından bahsedilemeyeceğini belirterek, mevcut şartlarda sosyo-ekonomik, kültürel ve geleneksel değerler bağlamında bir tanımlamanın hazırlanacak ve yürütülecek politikalarda temele oturtulması gerektiğini açıklamıştır. Belirli bir yaş aralığından ziyade, farklı unsurların da değerlendirilmesiyle hazırlanan politika ve bu kapsamda yürütülecek çalışmaların, yine aynı belgede sıralanan 'gençlik politikalarının temel amaçlarına' ulaşılmada daha yüksek bir başarı yakalayacağı aşikârdır:

Gençlik politikalarının temel amaçları;

- Gençlik algısını doğru bir zemine oturtmak,
- Gençliğin ihtiyaç, beklenti ve endişelerini tespit etmek,
- Gençlerle ilgili çalışma yapan kurum ve kuruluşları belirlemek, bunlar arasındaki iş birliği ve koordinasyonu temin etmek,
- Gençlik alanındaki sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini etkinleştirmek ve güçlendirmek için gerekli destek ve teşviki sağlamak,
- Kaynakları gençliğin gelişimini tam anlamıyla sağlayacak şekilde kullanmak,
- Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini desteklemek,
- Gençliğin vatandaşlık bilincini geliştirmek,

- Farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini ortaya çıkarabilmelerine imkân sağlamaktır (Ulusal Gençlik ve Spor Politika Belgesi, 2013, s.5).

Yukarıda sıralanan sekiz madde ile yürütülen ya da yürütülmesi planlanan gençlik politikalarının temel amaç çerçevesi çizilmiştir. İlk madde olarak gençlik algısından bahsedilmesi, karar alıcılara gençliğin doğru anlaşılması gerektiğini ve yapılacak çalışmaların bu ekseninde şekillendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca diğer maddelerinde kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri arasındaki iş birliğine dikkat çekmesi ulusal anlamda gelişime katkı sağlayacak bir adım olarak yorumlanabilir. Bu sayede topyekûn bir hamle ve ortak çalışma sonucunda belirlenen amaçlara ulaşmanın yolu açılacaktır.

Son olarak, yedinci sırada yer alan ve gençlerde vatandaşlık bilincini geliştirmeyi amaçlayan madde, araştırmamızın sac ayaklarından olan gençlik ve katılımcılık kavramlarıyla da doğrudan ilintilidir. Gençleri, mevcut potansiyellerinin farkına vararak kendilerini ifade etmeye, fırsatları değerlendirmeye ve bu noktada farkındalık ile vatandaşlık bilincini geliştirmeye teşvik etmek, karar alma mekanizmaları başta olmak üzere farklı farklı alanlarda gençlerin fikir ve görüşlerinden yararlanma noktasında son derece önemlidir.

Gençlik alanında ülkemizde yürütülen politikalar ve yasal düzenlemeler, direkt olarak gençlere yönelik olmasa da yukarıda sıraladığımız şekilde 1982 Anayasasının 58. Maddesinde, ilgili belediye kanunlarında ve Kalkınma Planlarında çeşitli şekillerde yer alır. Bundan farklı olarak yine araştırmamızda yer verilen ve diğer yasal belgelerin aksine doğrudan gençlere yönelik hazırlanan Ulusal Gençlik ve Spor Politika Belgesi de gençliğin sorunlarına çözüm getirmeye çalışan ve bu bağlamda politika geliştirmede kolaylaştırıcı olan bir diğer resmî belgedir. Türkiye’deki gençlik politikalarından ve bu politikaların gelişiminden bahsedilirken bu belgelerin atlanması, gelişim sürecinin anlaşılmasını ve anlamlandırılmasını zorlaştıracaktır. (Çakırer, 2017, s. 90) Yine bu bölümde üzerinde durulacak son husus ise ülkemizde doğrudan gençlere yönelik hizmet ve faaliyetleri yürüten tek kurum olan Gençlik ve Spor Bakanlığının amaç, faaliyet ve işleyiş mekanizmasıdır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı, yürütmenin diğer organları gibi merkezi Ankara’da olan ve taşrada Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü olarak faaliyet gösteren; başta Anayasa’nın çizdiği çerçevede kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen

görevleri yürüten organdır. Bakanlığın görev, yetki ve sorumlulukları 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Gençlik ve Spor Bakanlığı başlıklı Yedinci Bölümünün 184-2016/A maddeleri arasında sıralanmıştır. (CBK, 2018) Gençlere yönelik hizmet ve faaliyetlerde bu alanda tek kurum olan Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın gençliğe dair görevleri, 638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de listelenmiştir:

- “Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaları tespit etmek, farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlamak, karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek ve bu doğrultuda faaliyetler yürütmek, ilgili kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde koordinasyon ve iş birliğini sağlamak.
- Gençliğin ihtiyaçları ile gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak ve öneriler geliştirmek, gençlik alanında bilgilendirme, rehberlik ve danışmanlık yapmak.
- Gençlik çalışma ve projelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek.
- Gençlik çalışma ve projeleri yapmak, bu çalışma ve projeleri desteklemek, bunların uygulama ve sonuçlarını denetlemek.
- Spor faaliyetlerinin plan ve program dâhilinde ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini gözetmek, gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler almak.
- Spor alanında uygulanacak politikaları tespit etmek ve uluslararası kuralların ve talimatların uygulanmasını temin etmek.
- Mevzuatla Bakanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak. (638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK, m. 2)”

Gençlik ve Spor Bakanlığına yüklenen misyon ve sıralanan bu görevler incelendiğinde, genel manada gençlerin sosyal etkileşimlerinin artırılması, sportif faaliyetler katılma oranlarının yükseltilmesi ve kültürel anlamda geliştirilmesi ve desteklenmesi üzerinde durulduğu görülmektedir.

2.2. İlgili Araştırmalar

Yerel yönetimler ve gençlik çalışmaları farklı disiplinlerde farklı kavramlar çerçevesinde ele alınarak çeşitli araştırmalara konu edilmiştir. Bu çalışmada yerel yönetimlerdeki gençlik çalışmaları ise katılımçılık kavramı ekseninde incelenmiştir.

Araştırmaya katkı sağlayacak konu ile alakalı yapılan çalışmalardan örneklere bu bölümde yer verilecektir.

Çalışmanın üzerine odaklandığı üç temel kavramdan ilki olan katılımcılık konusunda, Oya Çitçi'nin 1996 yılında yayımlanan "Temsil, Demokrasi ve Yerel Demokrasi" kitabı, M. Akif Çukurçayır'ın 2012 basımı "Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi" kitabı, Oral Demir tarafından 2008'de yazılan "Yerel Siyasette Katılımcılık ve Kalkınma (Türkiye'de Yerel Gündem 21 Örneği)" isimli yüksek lisans tezi ve Bilal Eryılmaz'ın 2016 yılında 15. baskısını yayımladığı "Kamu Yönetimi" kitabından destek alınabilir.

Yerel yönetimler konusuna gelindiğinde Nihat Falay ve Nezih Varcan'ın 2011 yılında Eskişehir'de Anadolu Üniversitesi Yayınlarından çıkardığı "Yerel Yönetimler" kitabı, Yusuf Karakılçık'ın yine aynı adı taşıyan 2016 basımı kitabı, Ruşen Keleş'in 1993 yılı basımı "Kent ve Siyaset Üzerine Yazılar", 1997 basımı "Kentleşme Politikası", 1998 basımı "Kentbilimleri Sözlüğü" ve 2000 yılında çıkardığı "Yerinden Yönetim ve Siyaset" kitapları, 2014 yılında yayımlanan Zerrin Toprak'ın "Yerel Yönetimler" kitabı ve Nezih Varcan'ın 2013 tarihli "Yerel Yönetimlerin Kavramsal Yapısı, Yerel Yönetimler" kitabı bu noktada faydalı kaynaklar olacaktır. Yine son kavram olarak gençlik için ise, Emel Çetinkaya'nın 2010'da yazmış olduğu "Genç İşsizliğin Teorik Açıklamaları" adlı makalesine ek olarak 2014 yılında yapılan Avrupa Konseyi Şebeke Gençlerin Katılımı Projesi sonuçlarından ve SEKAM 2013 "Türkiye'de Gençlik Raporu – Gençliğin Özellikleri, Sorunları, Kimlikleri ve Beklentileri" adlı rapordan yararlanılabilir.

Yapılan araştırmayla alakalı farklı başlık ve yönlerle yapılmış pek çok çalışma mevcuttur. Bu çalışma yapılırken de yerel yönetimler ve gençlik çalışmaları, katılımcılık perspektifinde incelenirken Balıkesir örneği noktasında Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin ve Balıkesir Kent Konseyi'nin faaliyet raporları incelenerek araştırma tamamlanmıştır.

3. YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeli açıklanmış, araştırmanın evren ve örnekleme anlatılarak detaylandırılmıştır. Ayrıca elde edilen verileri toplama teknikleri, toplama süreci ve analizi hakkında bölümlere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Katılımcılık Bağlamında Yerel Yönetimlerde Gençlik Çalışmalarının Değerlendirilmesi: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Örneği adlı çalışma nitel bir araştırma örneğidir. Çalışmada ilk olarak katılımcılık, yerel yönetimler ve gençlik kavramları ilgili alanyazın kısmında çeşitli kaynak ve literatür taramaları yapılarak çalışmanın sınırlılıkları çerçevesinde açıklanmaya çalışılmıştır. Alanyazın bölümünde gerekli tanımlamalar yapıldıktan sonra Balıkesir örneği üzerinden gidilerek Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Balıkesir Kent Konseyi ve Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün gençlik alanında yaptığı çalışmalar saha araştırması, faaliyet raporları ve literatür taraması ile incelenerek katılımcılık perspektifinden değerlendirilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Çalışma kapsamında, ülkemizde yerel yönetimler eliyle yürütülen gençlik çalışmaları katılımcılık bağlamında ele alınıp Balıkesir Büyükşehir Belediyesi örneği üzerinden değerlendirilmiştir. Bu bağlamda ilgili kavramların ilişkisini anlamak ve açıklık getirmek için evren olarak Türkiye'deki yerel yönetim birimleri seçilmiştir. Ülke genelinde yürütülen tüm faaliyetleri ele almak ve incelemek mümkün olmayacağı için Balıkesir Büyükşehir Belediyesi örneklem olarak seçilerek, burada katılımcılık çerçevesinde yerel yönetimler eliyle doğrudan veya dolaylı olarak yürütülen gençlik çalışmaları ele alınmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları ve Teknikleri

Bu çalışmada, ilgili alanyazın çerçevesinde araştırma ve faaliyet raporları, bilimsel makaleler, kitaplar, dergiler, lisansüstü tezler, bildiri ve konuşma metinleri, internet veri tabanları, web siteleri ve biçimsel olmayan mülakatlar ile bireysel olarak hazırlanan raporlardan yararlanılmış, gençlik çalışmalarına dair gözlemler ile birlikte toplanan tüm bu veriler Doküman Analizi Yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanma Süreci

Araştırma kapsamında verilerin toplanma aşamasında ilgili alanyazına dair kapsamlı bir araştırma yapılmış, incelemeler sonucunda ilgili konuyla alakalı saha çalışmaları da ele alınarak toparlanan tüm bulgular doğrultusunda analiz ve yorumlar yapılarak çalışma tamamlanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Çalışmada ilk aşamada konu ile alakalı araştırma raporları, bilimsel makaleler, kitaplar, dergiler, lisansüstü tezler ve bildiri metinleri detaylı şekilde incelenerek literatür taraması yapılmıştır. Ardından çalışmanın hazırlık aşamasında planlanan yol haritasına bağlı kalınarak elde edilen veriler analiz edilerek katılımcılık bağlamında değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmanın bu kısmında alanyazın bölümü içerisinde ele alınan katılımcılık, yerel yönetimler ve gençlik kavramları, Balıkesir’de yapılan çalışmalar özelinde incelenmiş, bu bağlamda yapılan literatür taraması ile birlikte ilgili kurumların faaliyet raporları da incelenerek analiz ve yorumlamalar ile çalışma tamamlanmıştır.

4.1. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi

Balıkesir Belediyesi, 6 Aralık 2012 tarih, 6360 sayılı ‘On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’ ile Büyükşehir Belediyesi olmuş, sonrasında bu değişimin getirdiği yasal zorunluluklar sonucu yönetim şemasında pek çok değişikliğe gitmiştir. Çalışmamızda üzerinde duracağımız konu olan gençlik alanında, kendi yürüttüğü çalışmalar ve desteklediği projeler ile pek çok kamu kurumu ve sivil toplum örgütüyle doğrudan ilişki içerisinde. Bu kapsamda gençlik çalışmalarını yöneten ve yürüten birim olan Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı kurulma kararı, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu’nun 21. Maddesi ve 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 48. Maddesine binaen, 26.10.2021 tarihinde 1161 karar numarası ile Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Meclisi tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir. (1161 sayılı BBB Meclisi Kararı, 2021)

4.1.1. Balıkesir ve Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Tarihi

Balıkesir, tarih boyunca Anadolu’nun stratejik bakımdan büyük öneme sahip illerinden birisi olarak Marmara ve Ege denizlerinin arasında kendine yer bulmuştur. Verimli toprakları ve elverişli iklimiyle birlikte iki denize de kıyısı olan bu bölge, çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yaparak tarihsel süreç içerisinde büyük bir kültürel mirası içerisinde barındıran bir konuma gelmiştir (Öner ve Şahnagil, 2020, s. 655).

Tarihsel açıdan değerlendirildiğinde Büyük Selçuklu Devleti, 1071 yılında Malazgirt Savaşı'nda önemli bir zafer elde ederek Türklere Anadolu'ya ilk giriş yolunu açmıştır. Ancak 1099 yılındaki Haçlı seferinin etkisiyle Selçukluların Batı Anadolu'dan çekilmeye başlaması, bölgedeki Bizans hâkimiyetini güçlendirmiştir. Süreç böyle ilerlerken hızlanan Türkmen akınları ve Moğol baskısıyla birlikte Batı Anadolu bir kez daha Türk hâkimiyeti altına girmiş, takvimler 1296'yı gösterdiğinde Selçuklu Devleti'nin azalan gücü ve otoritesinden de yararlanan Karesi (Kara İsa) Bey tarafından Balıkesir ve çevresinde Karesi Beyliği kurulmuştur (Uzunçarşılı, 1984, s. 96)

Karesi Bey'in vefatından sonra beyliğin liderliğini üstlenen Aclan Bey zamanında Osmanlı Devleti ile ilişkiler güçlendirilerek Demirhan Bey dönemine kadar sağlam şekilde sürdürülmüştür. Ancak Demirhan Bey'in hükümdarlığı boyunca Balıkesir halkına olumsuz davranış sergilemesi, halkın ve beyliğin ileri gelenlerinin Osmanlı Devleti'ne katılma isteklerini dile getirmelerine sebep olmuştur. Bunun üzerine Orhan Gazi, 1361 yılında Karesi Beyliği'ni Osmanlı Devleti'ne bağlama kararı almıştır (Cahen, 1994, s. 628).

Balıkesir, tarihte böyle kritik süreçlerden geçerken Osmanlı Devleti'nin son döneminde de önemli gelişmelere sahne olmuştur. Bunlar arasında öne çıkan olay ise 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı olarak da bilinen 93 Harbi'dir. Bu savaş sırasında Anadolu'nun her bölgesinden olduğu gibi Karesi'den de çok kişi askere giderek şehit olmuştur (Ayhan, 2020, s. 206). Ayrıca Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti'nin mağlup olmasıyla birlikte başlayan işgaller, Balıkesir'e de Ayvalık'tan başlayarak yayılmıştır. Bu duruma tepki olarak örgütlenen yerel halk günümüzde Kuva-yı Milliye Müzesi olarak kullanılan Okuma Yurdu ve Alacamescit'te toplanarak Kuva-yı Milliye kıvılcımını tüm yurda yayılacak şekilde ateşlemiştir (Ayhan, 2020, s. 126). Bu milis kuvvetlerin destekleriyle ve Mustafa Kemal'in liderliğinde Türk ordusu Yunan işgalini durdurmuş, 6 Eylül 1922'de şehir tamamen düşman askerlerinden arındırılmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra 1926 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi aldığı bir karar ile Karesi adını Balıkesir olarak değiştirmiştir (http-17). Özellikle yaşadığı pek çok işgal ve can kaybına rağmen Balıkesir günümüze kadar vilayet olarak varlığını sürdürmüştür.

Balıkesir Belediyesi ise 6 Aralık 2012 tarih, 6360 sayılı 'On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun Hükmünde

Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun' ile Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçerek biri büyükşehir, 20'si ilçe belediyesi olmak üzere belediye sayısını toplam 21'e çıkarmıştır (Öner ve Şahnagil, 2020, s. 656). Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2023 yılı verilerine göre ise toplam nüfusu 1.273.519 olan Balıkesir, nüfus bakımından ülke genelinde 17, Marmara Bölgesi'nde ise 15.891.924 nüfuslu İstanbul ve 3.229.571 nüfuslu Bursa'dan sonra üçüncü sırada yer almaktadır (http-18).

4.1.2. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ve Gençlik Çalışmaları

Ülkemiz tarihinde önemli bir yere sahip olan Balıkesir, günümüzde de gerek jeopolitik konumuyla gerekse turizm cenneti köşeleriyle değerini korumaktadır. Nüfus bakımından Türkiye'nin en kalabalık 17. ili olan Kuva-yı Milliye Şehri, bu sıralamasını genç nüfus oranında gösterememektedir. TÜİK 2022 verilerine göre Balıkesir, ülkemizde Muğla ile birlikte genç nüfusun %12,3'lük oranla en düşük olduğu ildir (http-19). Şehir genelinde bulunan Balıkesir Üniversitesi ve Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi ile birlikte şehre gelen öğrenciler, özellikle okul dönemi başladığında fakülte ve yüksekokulların yoğun olduğu bölgelerde genç nüfusun arttığını gözle görülür derecede yansıtmaktadır. Bu kapsamda Balıkesir Büyükşehir Belediyesi hem şehrin yerli genç nüfusuna hem de eğitim sebebiyle artan genç nüfusa yönelik çalışma ve faaliyetleri aktif olarak yürütmektedir (http-20).

BBB çatısı altında, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 21. Maddesi ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 48. Maddesine binaen, 26.10.2021 tarihinde 1161 karar numarası kurulan Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı ile Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ve 03.07.2005 tarihli 5393 sayılı Belediye Kanunu ile mevzuata giren Kent Konseyleri şehirdeki gençlik faaliyetlerini yürütmede önde gelen organlardandır. Bu araştırma çerçevesinde katılımcı mekanizmaların aktif olarak işletildiği Kent Konseyi yapısı ve gençlik alanını merkezi yönetimin bir organı olarak tutan Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne ilerleyen başlıklarda yer verilecektir.

Yerel yönetimin, gençlik faaliyetlerini yürüten Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, kendine edindiği misyon çerçevesinde gençlik ve spor alanında kendine ait bütçesi ve idari yönetim şemasıyla çalışmalarını sürdürmekte, gençlik kavramının geçtiği her stratejik planda kendine yer bulmaktadır. İdari İşler Şube Müdürlüğü, Gençlik Hizmetleri Şube Müdürlüğü ve Spor Hizmetleri Şube Müdürlüğü

olarak teşkilatlanan BBB Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'nın, belediye meclisince kabul edilen yönetmelikte yer alan bazı görev ve faaliyetleri aşağıda listelenmiştir:

MADDE 1- Alan araştırmaları sonucunda gençlerin ihtiyaç ve taleplerini tespit etmek, Kent Konseyi Gençlik Meclisi kararlarını takip etmek, Belediye sorumluluğundaki görevleri için Belediye Meclisi Kararı istihsal etmek ve bu görevleri yerine getirmek (1161 sayılı BBB GSDB Kurulması Yönetmeliği, m. 1).

MADDE 2- Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü ve Kültür ve Sosyal İşler Dairesi ile koordine ederek, gençlerin çağımızın bilimsel, teknolojik, ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerine uyumlarını sağlayıcı eğitim imkânları hazırlamak, gençlere yönelik spor becerisi ve alışkanlığı kazandırma kursları açmak ve işletmek, işlettiirmek, hazırlanan tüm sertifikaların Milli Eğitim İl Müdürlüğü onaylı olmasını sağlamak (1161 sayılı BBB GSDB Kurulması Yönetmeliği, m. 2).

MADDE 3- Gençlik hizmetleri kapsamında üniversiteler, yüksekokullar, meslek liseleri, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile iş birliği yapmak, belediye meclisinin kararı üzerine yapılacak anlaşmaya uygun olarak meslek ve beceri kazandırma kursları alanına giren konularda meslek kuruluşları, dernekler, vakıflar, meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirmek, Kent Konseyleri Gençlik Merkezlerinin çalışmalarına destek olmak (1161 sayılı BBB GSDB Kurulması Yönetmeliği, m. 3).

MADDE 4- Gençlere serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma, yeteneklerini sergileme, geliştirme, birlikte yaşama, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışma alışkanlığı kazandırmak, bu amaçla etkinlikler düzenlemek, gençlik merkezleri kurmak, işletmek, işlettiirmek (1161 sayılı BBB GSDB Kurulması Yönetmeliği, m. 4).

MADDE 11- Beldede spora yönelik hizmetlerin yapılmasında dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkililik, ekonomiklik ve verimliliği artırmak amacıyla, gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygulamak (1161 sayılı BBB GSDB Kurulması Yönetmeliği, m. 11).

MADDE 17- Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü ile koordine ederek, belediye tarafından büyükşehrin bütünlüğüne hizmet eden spor tesisleri (Semt sahaları, halı sahalar, tenis, voleybol ve basketbol sahaları gibi) yapılmasına

ilişkin planlamaları yapmak ve yapım işlerini ilgili Daire Başkanlıkları ile koordine etmek (1161 sayılı BBB GSDB Kurulması Yönetmeliği, m. 17).

MADDE 18- Belediyeye ait spor tesislerini yönetmek, işletmek veya işlettirmek, spor tesislerinde bulunan spor ekipman ve malzemelerinin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlamak (1161 sayılı BBB GSDB Kurulması Yönetmeliği, m. 18).

MADDE 19- Belediyeye ait spor tesislerini çeşitli etkinlik ve müsabakalara tahsis etmeye ilişkin çalışmaları yapmak, Daire Başkanı onayıyla çeşitli etkinlik ve müsabakalara tahsis etmek (1161 sayılı BBB GSDB Kurulması Yönetmeliği, m. 19).

MADDE 22- Gerektiğinde amatör spor kulüplerine nakdî yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara, teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere belediye meclis kararıyla ödül vermek, gençlere spor becerilerini geliştirmeye yönelik kurslar açılması gibi iş ve işlemlerin standardizasyonu için Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Spor Destekleme Yönetmeliği ile ihtiyaç duyulacak diğer uygulama yönetmelik ve yönergelerini hazırlamaktır (1161 sayılı BBB GSDB Kurulması Yönetmeliği, m. 22).

BBB Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi'nin yönetmeliği incelendiğinde farklı alan ve konseptlerde gençlik faaliyetlerinin tamamını kapsayacak şekilde bir misyon edindiği görülmektedir. GSHD'ye verilen bu görevler ile spordan sanata, kültürel faaliyetlerden konserlere kadar pek çok farklı kalemde etkinlik düzenleyen BBB, başta gençler olmak üzere şehirde yaşayan farklı kesimlere hizmet sunmaktadır. Araştırmamız kapsamında etkinlikler incelendiğinde BBB'nin gençlerin kişisel yetkinliklerini geliştirecek, onlara yerel yönetimler eliyle farklı alanlarda katkı sağlayacak faaliyetleri yürüttüğü görülmektedir. Düzenlenen etkinlik ve faaliyetlerin dışında BBB'ye bağlı gençlik merkezleri ile de gençlere, merkezden uzak ilçeler de dahil olmak üzere farklı alan ve branşlarda çeşitli eğitimler vererek gençleri geleceğe hazırlamaktadır:

Tablo 3. BBB Gençlik Merkezleri

Gençlik Merkezi Adı	GM Bulunduğu İlçe	GM Faaliyet Alanı/Örnek Faaliyetler
Avlu Gençlik Merkezi	Karesi	Kütüphane ve çalışma alanı şeklinde tasarlanan GM'de gençler sınavlara hazırlık, kitap okuma vb. imkanlardan yararlanabilmektedir.
Bandırma Gençlik ve Spor Merkezi	Bandırma	Halk oyunları, judo, satranç, masa tenisi, resim, fitness, müzik, futbol, voleybol vb. alanlarda gençlere eğitimler verilmektedir.
Dijital Gençlik Merkezi	Karesi	Teknolojik ekipmanlar ile donatılan bu gençlik merkezinde gençlere, e-spor eğitimleri, turnuvalar, fotoğrafçılık eğitimleri gibi dijital çalışmalar yürütülmektedir.
Edremit Gençlik, Spor ve Kongre Merkezi	Edremit	Halk oyunları, jimnastik, pilates, futbol, hentbol, zeka oyunları, latin dansları gibi çeşitli alanlarda eğitimler verilmektedir.
Hasan Basri Çantay Gençlik Merkezi	Altıeylül	Kütüphane ve çalışma alanı şeklinde tasarlanan GM'de gençler sınavlara hazırlık, kitap okuma vb.

		imkanlardan yararlanabilmektedir.
Manyas Gençlik ve Spor Merkezi	Manyas	Futbol, voleybol, güreş, jimnastik, tenis, masa tenisi branşlarında eğitimler verilmektedir.

Kaynak: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, (2023). *Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu*.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin gençlere yönelik hizmet verdiği bu gençlik merkezlerinde, gençler çeşitli alanlarda eğitimler görmekte ve yürütülen bu faaliyetler ile katılımcılık anlamında karar alma mekanizmalarına doğrudan dahil olmaları da iletişim becerilerini, ikili ilişkilerini ve takım çalışması gibi özelliklerini geliştirerek, kişisel yetkinliklerini güçlendirmektedir. Ayrıca sadece merkezde değil, diğer ilçelerde de gençlik merkezleriyle faaliyetlerin yürütülmesi, farklı bölgelerdeki gençlerin de bu imkanlardan yararlanması sağlanmaktadır. Merkezin dışında kalan bu ilçelerin sayısal verileri incelendiğinde 2023 yılı içerisinde Bandırma'da 10.543, Edremit'te 1.541 ve Manyas'ta 239 kişiye eğitim verilerek çalışmaların il genelinde yaygınlaştırıldığı görülmektedir (BBB Faaliyet Raporu, 2023, s. 306-308). Yıllar içinde Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi'ne verilen bütçenin artış göstermesi de gençlik çalışmalarının yaygınlaştırılmasına ve güçlendirilmesine katkı sağlamıştır:

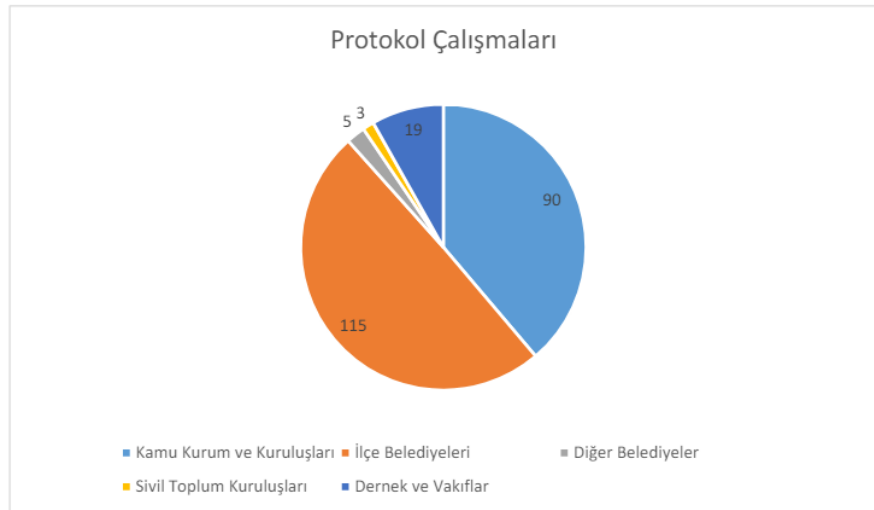
Tablo 4. 2022-2023 Yılları GSHD Bütçesi

Yıl	Toplam Bütçe Ödeneği	Gerçekleşen Gider	Gerçekleşme Oranı (%)
2023	307.450.000,00	296.225.471,78	96,35
2022	73.900.000,00	67.736.213,11	87,60

Kaynak: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, (2022-2023). *Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu*.

Tablo incelendiğinde BBB'nin 2022 yılından 2023 yılına geçerken GSHD'nin bütçesini yaklaşık %316 oranında artırması, yerelde gençlere yönelik verilen önemin somut bir örneği olarak karşımıza çıkmaktadır. Her ne kadar GSHD'nin 2021 yılında kurulmasından ötürü daha önceden kendine ait bir bütçesi olmasa da iki yıl arasındaki bu artış, yapılan faaliyetlere tevccühün de bir göstergesidir.

Yapılan bütün bu çalışmaların sportif, sanatsal ve kültürel anlamda gençlere katkı sağlamasının yanı sıra, kişisel yetkinliklere verdiği desteğe önceki satırlarda değinilmişti. Araştırmamız kapsamında, BBB Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'nın Yönetmeliği, katılımçılık bağlamında değerlendirilecek olursa, yönetmelik madde 1'de GSHD'ye gençlerin ihtiyaç ve talepleri aşamasında Kent Konseyi Gençlik Meclisi kararlarını takip etme görevinin verilmesi, alınacak kararlara ve uygulanacak faaliyetlere gençlerin dahil olabilmesi adına sevindirici bir gelişmedir. Ayrıca yönetmelikte yer alan ve kamu kurum kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum örgütleriyle iş birliğini teşvik eden maddeler; özellikle sivil toplum kuruluşlarında yer alan gençlik örgütü, konseyi, birimi vb. yapılar düşünüldüğünde yine gençlerin kendi beklenti ve istekleri doğrultusunda karar alma mekanizmalarına dahil olmalarını kolaylaştıracak bir diğer husus olarak karşımıza çıkar:

Şekil 1. BBB Protokol Çalışmaları

Kaynak: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2023.

Şekil 1'de de görüldüğü üzere Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, içerisinde gençlik alanında çalışan kurum kuruluş ve sivil toplum örgütlerinin de bulunduğu pek çok topluluk ile belirli alanlarda protokoller kurarak, gerçekleştirilecek faaliyetlere aynı ve nakdi yardım yapmaktadır. 2023 Yılı Faaliyet Raporu'nda yer alan veriler incelendiğinde BBB, kendi yaptığı etkinlik ve faaliyetler dışında başta Valilik, Üniversite, Balıkesir Kent Konseyi ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere 788 adet etkinliğe destek vermiştir. Yine rapor incelenip, gerçekleştirilen faaliyetlere bakıldığında; spesifik olarak gençleri kapsayan tematik kamplar, eğitimler ve Gençlik Meclisi gibi organlar aracılığıyla katılımçılığı artıracak hususlar göze çarpmaktadır

(BBB Faaliyet Raporu, 2023, s. 265). Ayrıca yönetmeliğin 11. Maddesinde gönüllülük kavramının ön plana çıkartılmasıyla ve etkinliklerde buna yönelik uygulamaların yapılmasının gerekliliği belirtilerek, şehirdeki çalışmaların vatandaşlarla bütünleşmesi hedeflenmiştir.

Sonuç olarak, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi kendi bünyesinde oluşturduğu Gençlik ve Spor Hizmetleri Daire Başkanlığı eliyle doğrudan, diğer faaliyet ve etkinliklerde verdiği yoğun desteklerle ise dolaylı yoldan katılımcılık mekanizmalarının da işlediği gençlik çalışmalarını desteklemektedir.

4.2. Balıkesir Kent Konseyi

Ülkemizde yerel yönetimler, vatandaşların seçme ve seçilme haklarını kullandığı ve kendi kendini yönetecek organları seçtiği en önemli mekanizmalardır. Karar alıcıların seçimle başa gelmesi demokratikleşme açısından önemli olsa da tek başına yeterli değildir. Bireylerin gerçek anlamda bu mekanizmalara katılımını sağlamak için sınırları genişletmek ve gerçek katılımı güçlendirmek gerekmektedir (Keleş, 2000, s. 58). Bu noktada doğrudan demokrasi ve temsili demokrasi arasındaki ilişkiyi dengede tutmak büyük önem arz etmektedir.

Türkiye’de küreselleşen süreçlerin ve gelişen demokrasi algısının da etkilerinin görülmesiyle 5393 sayılı Belediye Kanunu, içerisinde kent yönetimine vatandaşların daha aktif bir katılımını sağlayacak Kent Konseyi kavramının girmesini sağlamıştır (5393 sayılı Belediye Kanunu, m.76)

4.2.1. Kent Konseyleri Tarihi ve Gelişimi

Katılımcı demokrasinin en önemli örneklerinden olan Kent Konseylerinin kökenleri 1992’de Birleşmiş Milletler Rio Zirvesi’ni takiben yayımlanan ‘Gündem 21’ belgesine ve 1996’daki Habitat II Konferansına dayanmaktadır. Temelde Gündem 21, küresel bir girişim olarak açlık, kıtlık, yoksulluk gibi küresel sorunları iş birlikçi bir yaklaşımla çözmeyi amaçlar. İçinde eylem planları barındıran belge, kararlı adımların atılmasını gerektiren bir çağrı olarak, belirlenen plana sadık kalmak koşuluyla yapılması gereken tüm eylemlerin hayata geçirilebileceğini öngörür. BM Rio Zirvesinden sonra yayımlanan bu belgenin yaygınlaşarak kabul görmesi ve uluslara

kendi yerel planlarını geliştirmeleri hususunda teşvik edici olması 1996 Habitat II Konferansı ile birlikte gerçekleşmiştir (Emrealp, 2005, s. 23).

1997 yılına gelindiğinde Birleşmiş Milletler, lkemizde Yerel Gündem 21'in (YG-21) desteklenmesi, geliştirilmesi ve yürütülmesine yönelik projeler başlatılması ve ilerletilmesine yardım etmeye başlamıştır. Başlangıçta geçici olarak düşünülen bu projeler, 2000 yılına gelindikten sonra ise kalıcı bir programa dönüşmüştür (Emrealp, 2005, s.30). Bu süreçte yerelde demokrasiyi ve katılımcılığı güçlendirmek için ortaya çıkan oluşumlardan birisi de Kent Konseyleridir.

Ülkemizde hukuki dayanağını 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun oluşturduğu Kent Konseylerinin temel amacı, yerel topluluklarda demokrasiyi güçlendirmek, katılımcı mekanizmalara vatandaşları dahil etmektir. Kanunda da belirtildiği üzere Kent Konseyleri, Şehir vizyonunun desteklenmesi, vatandaşlık bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma bilinci, katılım ve yerel yönetim ilkelerinin desteklenmesini içerir (5393 sayılı Belediye Kanunu, m. 76). İlgili kanuna göre, hlihazırda mevcut belediyelerin bu görevleri yerine getirmesi gerekir. Burada Kent Konseyleri, belediyenin bu görevleri yerine getirebilmesi için yardım ve destek sunması gerektiğinden bahseder.

İlk olarak 2006 yılında yayımlanan ve 2009 yılında revize edilen Kent Konseyi Yönetmeliği uyarınca, belediyelerin bulunduğu bölgelerde kent konseyleri yerel seçimleri takip eden ilk üç ay içinde kurulmalıdır. Bu nedenle kent konseylerinin kurulması için genel kurulun toplanması gerekmektedir. Bu görev belediye başkanı tarafından yürütülerek, ilk genel kurulda kent konseyi başkanı ve yürütme kurulunun seçilmesi sağlanır (Kent Konseyi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Dair Yönetmelik, m. 5). Esasında ilgili yönetmelik konseylere, üç ana sorumluluğu yüklemektedir: yerel düzeyde katılım, hemşhrilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesi. Bunların yanı sıra, kent konseylerinin sorumlulukları arasında Şehri ilgilendiren konularda görüş ve fikir belirtmek, kadınlar, gençler, engelliler gibi dezavantajlı grupların da karar alma mekanizmalarına dâhil edilmelerini sağlamak bulunur (Kent Konseyi Yönetmeliği, m. 6). Katılımcılık ve Őeffaflıėın temel ilke olarak benimsendiği konseyler, ilgili alanlarda çalışmaları kimi zaman meclisler yoluyla kimi zamanda çalışma grupları yoluyla yapar:

Şekil 2. Balıkesir Kent Konseyi Organizasyon Şeması

Kaynak: Kent Konseyi Faaliyet Raporu, 2023.

Balıkesir Kent Konseyi organizasyon şeması ve Kent Konseyi Yönetmeliği bir arada değerlendirildiğinde konseyler; engelli, genç, yaşlı ve kadın gibi ayrı ayrı pek çok alt birimle çalışmalar yürütmekte, katılımcı demokrasiyi farklı farklı gruplar ile yerel yönetim mekanizmalarına dâhil etmektedir.

4.2.2. Balıkesir Kent Konseyi Gençlik Meclisi

Balıkesir Kent Konseyi, il genelinde katılımcı kültürü yaygınlaştırmak, kent vizyonu ve hemşehrilik bilincini bütün sosyal ve kültürel alanlara yayarak yerinden yönetim ilkelerini vatandaşları da içine alarak uygulamayı hedeflemektedir. Bu

kapsamda Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı'nın çağrısı ile 26 Kasım 2019 tarihinde yapılan genel kurulda üyeler tarafından başkan ve yürütme kurulu seçilmiş, yine genel kurulca onaylanan yönerge kapsamında da faaliyetlerine başlamıştır. 2023 yılı itibariyle, farklı kurum, sivil toplum örgütü ve temsilcilerden oluşan 39 kişilik bir yürütme kuruluna sahip olan Balıkesir Kent Konseyi, ayrıca 5 meclis ve 11 meclis alt çalışma grubuyla çalışmalarını sürdürmektedir (BKK Faaliyet Raporu, 2023, s.8). Araştırmamız kapsamında yakından inceleyeceğimiz Gençlik Meclisi faaliyetlerini, kent konseyine benzer şekilde 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 26313 sayılı Kent Konseyi Yönetmeliğini dayanak alarak oluşturduğu, 'Balıkesir Büyükşehir Kent Konseyi Gençlik Meclisi Görev ve Çalışma Esasları Yönergesi 'ne uygun olarak gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda şehirde gençlik alanında faaliyet gösteren kurum temsilcilerinden üniversite topluluklarına, sivil toplum kuruluşlarının gençlik birimlerinden genç milli sporculara kadar pek çok yapıyı içinde barındırarak, bireysel gönüllüler de dâhil olmak üzere her gencin kendine yer bulabileceği bir yapıda teşkilatlanmıştır. Bu yapı içerisinde başkan ve yürütme kurulu yine düzenlenen genel kurulca seçilmiş, burada alınan kararlarda BBB Meclisine sunulurken, katılımcı demokrasinin güçlendirilmesine katkı sağlanmıştır. Genel anlamda açıklanan Balıkesir Büyükşehir Kent Konseyi Gençlik Meclisi'nin görevlerini sıralanacak olursa:

“Demokratik katılımın ve katılım kültürünün güçlenmesine katkı sağlamak ve sürdürülebilir kalkınma içinde genç üyelerin etkin kılınmasını sağlamak,

Balıkesir’de yaşayan gençlerin kent kimliği ve kente aidiyet bilincinin gelişimine katkı sağlamak,

Balıkesir şehrinin tüm ilçelerinde yer alan genç temsilcilerinin ve dolayısıyla şehrin tüm gençlerinin, kaliteli ve yaşanabilir bir kent yönetiminde aktif rol alması, yaşadıkları sorunlara ilişkin politikalar ve çözüm önerileri geliştirmeleri için çalışmalar yapmak,

Gençlerin sosyal hayatta rol ve söz sahibi olmaları için gayret göstermek ve tarih, kültür, bilim, sanat, spor, insan hakları ve çevreye sahip çıkma konusunda gençlerin çalışmalarına katkıda bulunmak,

Gençleri ulusal ve uluslararası düzeyde temsil etmek ve bu amaca uygun aktiviteler düzenlemek,

Gençlerin kendi potansiyellerini keşfederek gelişimlerini desteklemek ve kişisel, toplumsal, bilimsel, kültürel, sanatsal, spor ve iletişim gibi konularda gelişime ilişkin eğitim program ve faaliyetlere katılımlarını sağlamak,

Sosyal ve kültürel gelişim, turizm, tarih, edebiyat, sanat ve çevre koruma proje ve çalışmalarında gençlerin de rol almalarını desteklemek,

Gençlerin dayanışma ve paylaşımaya yönelik "ortaklık" bilinci içinde yaşaması için ortam hazırlamak,

Gençlerin dinamizmi ve enerjisini kanalize edeceği uğraş ve ilgi alanlarını geliştirmek. (Balıkesir Büyükşehir Kent Konseyi Gençlik Meclisi Görev ve Çalışma Esasları Yönergesi, m. 6).”

Gençlik Meclisi, tüzüğünde görev sıralaması yaparken ilk maddeye yerleştirdiği gençlerde katılımı artırma misyonuyla, araştırmanın odaklandığı temel noktaya değinmiştir. Kuruluş sürecinden başlayarak gençleri içine alan ve katılımcılık mekanizmasını geliştiren BBB Gençlik Meclisi, 10.10.2021 Dünya Balıkesirliler Günü'nde seçimli genel kurulunu gerçekleştirerek faaliyetlerine başlamıştır. İsteyen her gencin katılabildiği ve oy kullanabildiği seçimli genel kurula, kırsalda kalan çevre ilçe gençlerinden Balıkesir ve Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi öğrencilerine, il geneli liselerden Sivil Toplum Örgütlerinde faaliyet gösteren gençlik gruplarına kadar katılım olmuş, şehrin her kesimindeki gençlerin karar alma mekanizmasına dahil olabilmesi noktasında büyük bir adım atılmıştır. Yapılanma şekli düşünüldüğünde Genel Kurul, Yürütme Kurulu; Demokrasi ve İnsan Hakları, Eğitim, Kariyer ve Girişimcilik, Kültür, Sanat ve Spor, Ar-ge, Teknoloji ve İnovasyon, Çevre ve İklim Değişikliği, Sokak Hayvanlarını Koruma, Genç Dostu Şehir gibi alt çalışma gruplarıyla sistematik bir şekilde programlanmış olan bu meclis, gençlerin ilgi duyduğu alanda çalışma yapabilmesi ve faaliyet yürütebilmesi için uygun zemini hazırlayarak, gençlere yerel yönetimler eliyle fikirlerini ortaya koyabilecekleri bir zemin hazırlamıştır. Genel Kurula gelen ve gençler dışında kalan katılımcılar arasında Büyükşehir Belediye Başkanı, BBB Genel Sekreter Yardımcıları ve GSHD Başkanı'nın bulunması, gençlerin kurduğu bu meclise ve yapacağı çalışmalara yerel yönetim birimi olarak Büyükşehir Belediyesi'nin vereceği desteğin de karşılık bulduğunu göstermektedir. Ayrıca bu tutum yerel yönetimin, gençlerle bütünleşmesini sağlayarak gençlerin fikirlerine önem verdiğinin de somut bir göstergesidir. Genel Kurula katılan diğer protokol üyelerine bakıldığında, aralarında iktidar ve muhalefet partilerinden milletvekillerinin de bulunması, daha geniş bir perspektifte gençlik çalışmalarına hem yerel yönetimlerde hem de merkezi yönetim birimlerinde verilen önemin bir yansımasıdır (http-21). Bu da gençlerin başta Gençlik Meclisine verdiği önemi artıracak, sonrasında ise ilgili oldukları konularda fikir beyan etmelerini

sağlayarak, kendilerini ilgilendiren konularda karar alma süreçlerinde söz sahibi olmalarını destekleyecektir.

Gençlik çalışmaları ve yerel yönetimler ilişkisi içerisinde katılımcılığın en üst düzeyde karşılık bulduğu ve demokrasinin genel kurullarda güçlendirildiği yapılardan olan Gençlik Meclisi, şehirdeki her gencin ilgi ve faaliyet alanına göre çalışmalar yürütüp farklı konsept ve özgün etkinlikleriyle her genci çalışmalarına dahil etmeyi amaçlayarak gençler için herhangi bir branş ve bölüm ayrımı yapmadan, potansiyellerini geliştirecek her alanda faaliyet göstermeye çalışmaktadır. Bu kapsamda 2023 yılı içerisinde Balıkesir Kent Konseyi Gençlik Meclisi, başta Büyükşehir Belediyesi'nin desteğini alarak yürüttüğü çalışmalarla pek çok genci düzenlenen faaliyet ve etkinliklere dahil etmiştir:

Gençlik Meclisi tarafından düzenlenen ve bu kapsamda ele alınacak ilk etkinlik, farklı branş ve alanlarda konu yoğunluğuna göre 4-6 hafta arasında süren atölye çalışmaları ve eğitimlerdir. İçerisinde Gönüllülük Okulu, Münazara Atölyesi, Fotoğrafçılık Atölyesi, Yazarlık Atölyesi, Proje Fikri Geliştirme Atölyesi, Diksiyon ve İletişim Eğitimleri gibi farklı konseptleri barındıran bu çalışmalar, Büyükşehir Belediyesi'nin konferans salonu, ekipman ve materyal desteğiyle sürdürülmektedir. BBB'ye bağlı Dijital Gençlik Merkezi, Çamlık Ahmet Kot Millet Kütüphanesi ve Kent Konseyi Sergi Salonu başta olmak üzere farklı mekanlarda yapılan çalışmalarda yaygın öğrenim teknikleri kullanılarak gençlerin ilgili alanlarda deneyim kazanmaları ve pratik yapmaları sağlanmaktadır. Ayrıca Gönüllük Okulu ve Proje Fikri Geliştirme Atölyesi kapsamında, gençlerin şehre dair proje üreterek fikir beyan etmelerini teşvik edecek faaliyetlerin atölye sürecinde gerçekleştirilmesi, burada elde edilen çıktılarında Kent Konseyi aracılığıyla Büyükşehir Belediyesi Meclisine iletilmesi, gençlerin kendi istekleri doğrultusunda karar alıcılara fikirlerini sunmalarında ön ayak olmaktadır. Buna ek olarak atölye çalışmalarına katılan öğrenciler arasında farklı bölümlerden üniversite öğrencileri ve lise öğrencileri bulunması da beraberinde belirli bir olay ya da konuya farklı bakış açıları getirilerek değerlendirilmesi ve çeşitli görüş önerilerinin ortaya çıkarılarak demokratik süreçlerin işletilmesini güçlendirmektedir (http-22).

Şehir genelinde yürütülen bir başka etkinlik ise OnTalks'tır. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ve Balıkesir Gençlik Meclisi öncülüğünde ilgili kurumların iş birliğiyle, "Kariyer ve Girişimcilik Zirvesi, Bandırma Kişisel Gelişim Zirvesi,

Teknoloji ve İnovasyon Zirvesi ve OnTalks 100. Yıl Özel” olmak üzere dört farklı temada düzenlenen ve şehrin farklı bölgelerinde gerçekleştirilen OnTalks'lara, zirvenin temasına göre akademisyenler, girişimciler ve çeşitli alanlarda ünlü isimler davet edilerek gençleri ilgi duydukları alanlarda uzmanlar ile tanıştıırıp, kişisel gelişimlerine katkı sağlamaları desteklenmektedir. Ayrıca araştırmamız açısından “OnTalks” başlığında önemli olan bir nokta ise, 3250 katılımcı gencin başvuruda bulunduğu geniş katılımlı bu etkinliklerde her ne kadar sahne, dekor ve ekipman desteği profesyonel ekipler tarafından Büyükşehir Belediyesi tarafından üstlenilse de, konuşmacıların davet edilmesi, onların konaklama, yol, yemek vb. ihtiyaçlarının planlanması; program akışında konuşmalar dışındaki süreçte yürütülen katılımcıların karşılanması, yönlendirilmesi, yemek araları, salon dizaynı ve diğer sosyal etkinliklerin yürütülmesi tamamen gönüllü bir ekip olan Gençlik Meclisi Başkanı, Yürütme Kurulu üyeleri ve gönüllü gençler ile sürdürülmesidir (http-23). Bu da gençlerin yerelde kendi yürüttükleri geniş katılımlı bir etkinlikte görev alarak tecrübe ve deneyim kazanmalarını, ayrıca yapılan gençlik çalışmalarının arka planında yürütülen faaliyetleri görerek hâkim oldukları bir süreçte fikir beyan etmelerini kolaylaştırmaktadır (http-24).

Gençlik Meclisi'nin ülke genelinde düzenlediği etkinliklerden birisi olan Dijital Gençlik Kampı, yerel yönetimler ile merkezi yönetimleri bir araya getiren ulusal bir projedir. Önceki iki örnekten sınırlarının Balıkesir'i aşması yönüyle ayrılan bu kamp, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği iş birliğiyle gerçekleştirilen ve farklı süreçleri içeren bir çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır. DDO tarafından altyapısı oluşturulan bir internet sitesi üzerinden yapay zekâ ve dijitalleşme ile alakalı bilgi yarışması yapılmış, Türkiye'nin 81 ilinde dereceye giren 100 öğrenci Balıkesir'e davet edilerek, üç gün sürecek olan siber güvenlikten yapay zekaya kadar pek çok başlıkta dijital temalı eğitimler almıştır. Araştırmamız kapsamında önemli olan noktası ise gençlik çalışmalarının ulusal düzeyde merkezi otoritenin organları ve yerel yönetimler eliyle gerçekleştirilerek ortak bir çalışma gerçekleştirilmesidir. Bu sayede Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde bulunan bütün gençlik merkezleri ve GSB yurtlarına, Türkiye Belediyeler Birliği üzerinden de bütün il ve ilçe belediyelerine etkinlik hakkında detaylı bilgi ve afişler iletilerek yaygınlaştırılması sağlanmıştır. İşin Balıkesir ayağında ise hiç kuşkusuz Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin şehir dışından gelecek

öğrencilerin konaklama ve ulaşım masraflarını karşılaması büyük bir yükü hafifletmiştir. Yine OnTalks'a benzer şekilde gönüllü bir ekip tarafından yürütülen bu sürece, yerel yönetim olarak BBB'nin desteği gençlerin kendi gayretiyle daha geniş kapsamlı bir etkinlik yapmasında kolaylaştırıcı ve destekleyici olmuştur. Etkinlik lansmanına da Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşü Ofisi Başkanı'nın katılması, Gençlik ve Spor Bakanlığı'ndan daire başkanı düzeyinde katılımcıların olması ve il protokolünün gösterdiği teveccüh, yerel yönetimler destekli gençlik çalışmalarında gönüllü bir ekibin baştan sona organize ettiği bir programın hangi boyutlara ulaşabileceğini gözler önüne sermiştir (http-25).

Bütün bu etkinlikler dışında düzenlenen tematik geziler, gidilen bölgeye göre çalışmamızın alanına dahil olabilmektedir. Edirne ve Bursa'ya yapılan kültür turları, İstanbul'a yapılan teknik geziler ve Çanakkale gibi tarihi öneme sahip bölgelerden ziyade Ankara'ya yapılan ve seçilen güzergâh içine TBMM'nin, Cumhuriyet ve Kurtuluş Müzesi'nin dahil edilmesi araştırmamız açısından değinilmesi gereken başka bir noktadır. Yine Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsis edilen otobüsler ile gerçekleştirilen bu ziyaretlerde, demokrasinin Türkiye'deki gelişim sürecine şahitlik eden gençler, katılımcı mekanizmaya teorinin ötesine geçerek bizzat şahit olma fırsatı yakalamaktadırlar (http-26).

Bu bölümde ele alınan Gençlik Meclisi'nin üzerinde duracağımız son faaliyeti ise Balıkesir'de ve Balıkesir dışında gerçekleştirdiği ziyaretlerdir. Tamamında gönüllü olarak etkinliklerde görev alan gençler, yapılan kurum ve kuruluş ziyaretleriyle ilgili birimlerle çalışma alanlarında doğrudan fikir beyan etme ve görüşlerini belirtme fırsatı bulmaktadır. Yerelde il müdürlükleri, sivil toplum örgütleri gibi farklı merkezleri ziyaret eden gençler ulusalda da programlara katılmakta, çeşitli deneyimler kazanmaktadırlar. Örnek olarak "100. Yılda 100 Genç Lider" başlığında Başkent Gençlik Meclisi tarafından düzenlenen programda, Türkiye'deki mevcut Gençlik Meclislerinden gelen gençler bir araya gelerek karşılıklı fikir alışverişinde bulunma ve şehirlerinde yaşadıkları tecrübeleri birbirlerine aktararak beyin fırtınası yapma şansı bulmuşlardır. Bu da katılımcı bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde, gençlere kendi istek ve fikirleri doğrultusunda farklı bölgelerde yerel yönetimler aracılığıyla yapılan çalışmaları görme, tanıma ve kendi şehirlerinde uygulama fırsatı sunmuştur (BKK Faaliyet Raporu, 2023, s. 69).

Özetle Gençlik Meclisi tarafından 2023 yılı içerisinde düzenlenen faaliyetler ele alındığında gençlerin kişisel gelişimlerini destekleyecek ve karar alma mekanizmaları içerisinde kendilerini daha iyi ifade etmelerini sağlayacak çalışmalarla, gönüllülük ve katılımıcılığı harmanlayarak bir dizi program gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu noktada yerelde yapılan gençlik çalışmaları, bireylerin katılımıcılık düzeylerine katkı sağlayacak şekilde eğitim içerikleriyle donatılmış; sadece teorik olarak değil sahada da çeşitli etkinlikler düzenlenerek farklı alanlara temas edilmiştir.

Genel anlamda 2023 yılı Balıkesir Kent Konseyi Faaliyet Raporu incelendiğinde kültürden sanata, teknolojiden sosyal bilimlere kadar pek çok farklı başlıkta çalışmaların düzenlendiği görülmektedir. Bütün bu çalışmaların isteyen her vatandaşın gönüllü olarak dâhil olabileceği meclis ve çalışma grupları aracılığıyla yürütülmesi, bunun yanında da oluşturulan birimlerin katılmak isteyen her vatandaşın kendi ihtisas alanında uygun yer bulabileceği şekilde sınıflandırılması, katılımıcılık ve demokrasi adına olumlu etki yaratacak bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

4.3. Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

Ülkemiz sınırları içerisinde merkezi yönetimin gençlik alanında yürüttüğü faaliyetlerin yegâne organı olan Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın temelleri, 29 Haziran 1938 yılında yürürlüğe giren 3530 sayılı kanun ile kurulan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü ile atılmıştır. Anayasalarda ve kanunlarda çeşitli şekillerde geçen gençlik ve spor kavramları ilk kez 1969 yılında kendi adıyla Spor Bakanlığı olarak yürütmede yer bulmuştur. Yine tarihsel süreç içerisinde çeşitli değişimlere sahne olan kurum, 1972 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı adını almış, 1983 yılına gelindiğinde ise adını Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak değiştirmiştir. Tarih çizgisi 90'lara doğru yaklaşırken 1989 yılını gösterdiğinde kurumun adı bir kez daha değişerek Gençlik ve Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü olarak faaliyetlerine devam etmiştir. Bu süreçte son değişikliğe 2011 yılında uğrayarak Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı adıyla yeniden kurularak 2024 yılı mayıs ayı itibariyle faaliyetlerine devam etmektedir. Türkiye'deki Gençlik Politikaları kısmında daha detaylı ele alınan GSB'nin görev, yetki ve sorumlulukları 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Gençlik ve

Spor Bakanlığı başlıklı Yedinci Bölümünün 184-2016/A maddeleri arasında düzenlenmiştir. (CBK, 2018)

Araştırma konusu, her ne kadar katılımcılık bağlamında yerel yönetimler ve gençlik çalışmaları üzerine odaklansa da merkezi yönetimin taşradaki bir birimi olan Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü faaliyet alanı ve çalışmaları sebebiyle yerel yönetim organlarıyla sıkça iş birliği yaparak etkinliğini sürdürmektedir.

4.3.1. Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ve Gençlik Çalışmaları

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın taşrada örgütlenme biçimi olan İl Müdürlükleri, merkez tarafından yürütülen proje ve faaliyetleri illerinde uygulamakla yükümlüdürler. Bu kapsamda kültür, sanat, kariyer, spor vb. alanlarda pek çok proje ve faaliyet ülke genelinde aynı tarihlerde hayata geçirilmektedir. Düzenlenen proje ve faaliyetler, Balıkesir ili sınırları içerisinde değerlendirilip ve Büyükşehir Belediyesi 2023 Yılı Faaliyet Raporları incelendiğinde gençlik alanındaki etkinliklerin büyük bölümünde ortak çalışıldığı görülmektedir. Bahsi geçen rapor incelendiğinde sportif turnuvalar başta olmak üzere yapılan etkinliklerde ve Bakanlığın tüm illerde uygulanan projelerinin önemli bir bölümünde yerel yönetimler ile İl Müdürlüğü iş birliği göze çarpmaktadır. Buna bir örnek olarak il genelinde yürütülen mahalle ligi turnuvalarında ve futbol, voleybol, satranç, masa tenisi, jimnastik vb. şampiyonalarda, Büyükşehir Belediyesi Ali Hikmet Paşa Tesisleri ve Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesindeki Kurtdereli Spor Salonu ve Şehit Turgut Solak Spor Salonu başta olmak üzere tesislerin düzenlenen faaliyetlerde ortak kullanılması verilebilir. Ayrıca Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın ulusal çapta yürüttüğü faaliyetlerden bazıları da yerelde Büyükşehir Belediyesi ile iş birliği içerisinde sürdürülmektedir. Bu iş birliğine örnek gösterilebilecek faaliyetlerden bazıları ise aşağıda sıralanmıştır:

Ülke genelinde GSB'nin bir projesi olarak başlatılan "Mahalle Ligi Spor Projesi" 2023 yılında Türkiye'de katılımın 18.273 kişiyi bulduğu geniş kapsamlı bir projedir (GSB Faaliyet Raporu, 2023, s. 254). Balıkesir özelinde bakıldığında ise yerel yönetim birimi olan Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin, merkezi yürütmeye yer alan Balıkesir Valiliği, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü ve İl Emniyet Müdürlüğü ile yaptığı protokolde ortak çalışma kararının

alınması, bahsi geçen iş birliğini destekleyecek şekilde il genelinde bütün ilçelerde uygulanmasını sağlamıştır (http-27).

2023 yılında yine Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ve Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü iş birliğinde düzenlenen Balıkesir Triatlonu, Avrupa Triatlon Birliği tarafından “2023 Yılıın En Başarılı Yerel Organizasyonu” ödülünü alarak, yerelde ortak çalışmanın şehre kazandırdığı bir ödül olarak karşımıza çıkmaktadır (http-28).

11 Aralık 2023 tarihinde Balıkesir Valiliği öncülüğünde, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Balıkesir Üniversitesi, Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi, Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ve Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından imzalan Genç Dostu Şehir: Balıkesir Protokolü ile kurumlar arasındaki iş birliği imza altına alınarak, etkinlik ve faaliyetlere katılımın artırılması ve daha geniş kitleleri içine alacak etkinliklerin düzenlenmesi hedeflenmiştir (http-29).

Nihayetinde Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ve Balıkesir Büyükşehir Belediyesi arasındaki iş birliği, futbol turnuvalarında, kültürel gezilerde, sosyal faaliyetlerde ve eğitimlerde sıkça karşılaşılan bir durum olarak görülmektedir. Gençlerin bu süreçlere dahil olması ve şehirdeki etkinliklerden haberdar olabilmeleri noktasında bu iş birliğinin önemi ve yaygınlaştırıcı yönü ortadadır. Bütün bunlar katılımcılık bağlamında düşünüldüğünde ise Kent Konseyi ve Gençlik Meclisi yapısına Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünü temsilen kişilerin de katılarak, bakanlık ekosistemindeki gençlerin katılımcı mekanizmaya dahil olabilmelerinin sağlanması, yerelde iş birliğini ve katılımcılığı güçlendiren bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Balıkesir Büyükşehir Kent Konseyi Gençlik Meclisi Görev ve Çalışma Esasları Yönergesi, m. 6).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmaya dair sonuç ve öneriler kısmı bu bölümde ele alınarak detaylandırılmıştır:

5.1. Sonuçlar

“Katılımcılık Bağlamında Yerel Yönetimlerde Gençlik Çalışmalarının Değerlendirilmesi: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Örneği” adlı çalışma, araştırmanın daha anlaşılır hale gelmesi ve birlikte değerlendirilen kavramlar hakkında herhangi bir soru işaretinin kalmaması için başta katılımcılık, gençlik ve yerel yönetim kavramları olmak üzere literatür araştırması yapılarak çalışmaya dahil edilmiştir. Bu süreçte ele alınan konuları anlamada kolaylaştırıcı olacağı düşünülerek, kavramların gelişimi tarihsel olarak değerlendirilmiş ve çalışmanın temel çerçevesi çizilmiştir. İlgili alanyazın kısmı tamamlandıktan sonra bulgular ve yorumlar kısmı Balıkesir örneği baz alınarak, yerel birimler olan Büyükşehir Belediye ve Kent Konseyi ile birlikte merkezi yönetimin bir organı alan Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü etrafında analiz edilmiştir.

Tarihsel süreç içerisinde katılımcılık kavramı, demokrasinin gelişim göstermesiyle birlikte insan hayatında ve demokratik toplumlarda yer edinmeye başlamıştır. Vatandaşların katılımcılık bağlamında kendilerini ifade edecek zemini bulabilecekleri en kolay birimler olan yerel yönetimler ve yürüttükleri gençlik çalışmaları da her şehirde artan üniversite sayısı ve öğrenci popülasyonu düşünüldüğünde daha büyük bir önem kazanmıştır. Özellikle gençlerin de oy kullanması ve Z kuşağı olarak adlandırılan genç grubun artık seçmen yaşına ulaşması, seçimle başa gelen yerel yöneticiler içinde ayrı bir önem verilmesine neden olmuştur.

Çalışmada ilk olarak katılımcılık, gençlik ve yerel yönetim kavramlarının açıklanması, esasında farklı tanımlara sahip olan bu kelimelerin birbiri arasındaki ilişkileri ele alınarak, araştırmanın amacına ulaşması noktasında yarar sağlaması

hedeflenmiştir. Çeşitli ülkelerde sıralanan bu alanlara yönelik çalışmalara değinilse de temelde yol haritasını belirleme ve ülkemizde yapılan çalışmaları daha iyi anlamada yarar sağlaması açısından, Türkiye’de bu konuda var olmuş anayasa maddeleri, kanunlar, politika belgeleri ve kalkınma planları incelenmiştir. Bu bağlamda çalışmanın asıl amacını Balıkesir Büyükşehir Belediyesi örneğinden yola çıkarak, ülkemizde gençlik alanında yapılan çalışmaları incelemek, katılımçılık kavramının yerel yönetimlerde ne kadar etkisi olduğunu gözlemlemek oluşturmuştur.

Balıkesir il genelinde yürütülen gençlik çalışmalarının katılımçılığa etkisi yerel yönetim birimleri temele alınarak incelenmiştir. Şehir, gençlik bağlamında düşünüldüğünde iki üniversitesi olması sebebiyle özellikle genç nüfusun akademik takvime paralel olarak yoğunlaştığı görülmüştür. Farklı alan ve branşlarda; çeşitli konsept ve yerlerde gençlere yönelik etkinlikler değerlendirildiğinde yapılan neredeyse her etkinlikte Balıkesir Büyükşehir Belediyesi’nin logosunun olması, gençlik alanında kurumlara yerel yönetimlerin verdiği desteğin en önemli göstergesidir. Bunun yanı sıra şehrin farklı bölgelerinde BBB desteğiyle oluşturulan, Dijital Gençlik Merkezi, Ne10 Şehir Araştırmaları Merkezi, Ahmet Edip Uğur Gençlik, Kültür ve Aktivite Merkezi, Hasan Basri Çantay Gençlik Merkezi ve Ahmet Kot Kütüphanesi gibi yapılar, gençlerin ücretsiz olarak dijital dünyaya erişmesinin yolunu açmış, akademik ve kişisel gelişimlerini güçlendirecek faaliyetlerde destekleyici olmuştur.

Çalışmanın asıl amacı, yerel yönetimlerde yürütülen gençlik çalışmalarının katılımçılık perspektifinden değerlendirilmesidir. Bu bağlamda düşünüldüğünde il genelinde gerek sivil toplum örgütlerinin gençlik birimleri gerekse kamu kurumlarının gençlere yönelik çalışmaları ön plana çıkmaktadır. Ancak burada söz konusu katılımçılık olduğunda, ülkemiz genelinde kendine vatandaşları kent yönetimine dahil edecek mekanizmaları oluşturmayı misyon edinen Kent Konseyleri adından söz ettirmektedir. Söz konusu gençlik olduğunda ise burada ismi anılması gereken birim ise şüphesiz Balıkesir Kent Konseyi Gençlik Meclisi’dir. Gençlik Meclisi, 10 Ekim 2021 kuruluş tarihinden itibaren, katılımçı mekanizmayı içerisine dahil etmiş, düzenlenen genel kurullarında 2021-2024 yılları arasında başkanlık görevi yürüten Kerim GÜLGÖNÜL de dahil olmak üzere bütün yönetim yapısını gönüllü gençlerden oluşan üyeleriyle seçmiştir. Her gencin herhangi bir şarta bağlı olmaksızın dahil olabildiği bu meclis, düzenlediği bütün etkinlik ve faaliyetleri genç ve gönüllü bir

ekiple gerçekleştirmesi ve yerel yönetim bağlamında Büyükşehir Belediyesi'nden aldığı aynı destekle çalışmalarını güçlendirmesi, gençlerin yerelde katılımcı mekanizmalara dahil olmasını sağlayan önemli yapılardan birisi olarak karşımıza çıkmasına sebep olmuştur. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ve Balıkesir Kent Konseyi 2023 yılı faaliyet raporları incelendiğinde de hem yereldeki gençlik çalışmaları hem de Gençlik Meclisi etkinliklerine bakıldığında konserlerden söyleşi programlarına, kişisel gelişim atölyelerinden dijital yarışmalara kadar geniş bir kapsamda etkinliklerin gerçekleştirilmesi, gençlere yerel çalışmalara katılımcılık düzeylerini farklı alanlarda ifade edebilme, yansıtılma fırsatı vermiştir.

Araştırma içerisinde bahsedilen diğer bir unsur Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, merkezi yürütmeye bağlı olarak taşrada faaliyetlerine devam eden ve gençlik alanında çalışmalarını sürdüren yürütme nezdinde en önemli organdır. Burada çalışmamıza dahil olma süreci ise, il genelinde pek çok faaliyet ve çalışmada başta Balıkesir Büyükşehir Belediyesi olmak üzere yerel yönetimler ile iş birliğinde içerisinde etkinlikler gerçekleştirmesidir. Gerek tesis kullanımı gerek ortak programlar sebebiyle çeşitli düzeylerde gerçekleştirilen iş birlikleri, esasında gençlerin bu süreçlere dahil olmasını ve daha geniş bir alanda etkinlik ve çalışmalardan yararlanmalarına destek olmalarını sağlamıştır.

Çalışmanın en başında belirlenen hipoteze bakıldığında “Yerel yönetimlerin gençlik odaklı politika ve hizmetleri kapsamında yürütülen gençlik çalışmaları, gençlerin yerel karar alma mekanizmalarına olan katılımını artırır” varsayımı yerel yönetimler eliyle yürütülen çalışmaların ve gençlere tanınan imkânların, gerçekleştirilen faaliyetlerde Gençlik Meclisi gibi katılımcı mekanizmayı güçlendiren ve gençlerin kendini ifade etme ortamına ulaşabildiği organlara katılımı artırarak, gençlerin bu yerlerce yürütülen farklı kapsamlı çalışmalarda rol almalarını desteklediği açıkça görülmüştür. Türkiye'deki 81 ile bakıldığında, mevcut durumlarda her ilde bulunmayan Gençlik Meclisi yapısı ve bunun ötesinde bulgular kısmında ele alınan ve Balıkesir Gençlik Meclisine ait ulusal projeler düşünüldüğünde, örnek olarak seçtiğimiz Balıkesir, diğer illere kıyasla gençleri katılımcı mekanizmalara dâhil etme sürecinde ön plana çıkmaktadır. Her ne kadar tarihsel süreç içerisinde ülkemizden bağımsız olarak çeşitli dönemlerde gençliğe ve katılımcılığa bakış açısı değişse de gençlerde bu alana oluşan teveccüh, 2019-2024 dönemi Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı Yücel YILMAZ'ı ve 31 Mart 2024 tarihi itibarıyla göreve gelen Balıkesir

Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet AKIN'ı seçim yarışında, vaatlerine sıkça gençleri dâhil etmelerini ve onlara yönelik politikalarını açıklama imkânı sunmuştur.

5.2. Öneriler

Araştırma kapsamında yapılan literatür çalışması ve Balıkesir başta olmak üzere bu alandaki faaliyetler doğrultusunda verilebilecek ilk öneri, gençlik alanında yürütülen faaliyetlerin planlama süreçlerine, gençlerden alınan geri dönüt ve fikirlerin her aşamada dahil edilmesidir. Burada gençlerin görüş beyan edebildiği yerel yönetici buluşmaları yapılmalı, mevcut durumda farklı başlıklarda düzenlenen çalıştaylarda muhakkak gençlerden temsilciler de bulundurulmalıdır. Bu çalışmaların yapılması ve gençlerin fikirlerinin dikkate alınması için örneğin Kent Konseyi Gençlik Meclisinde alınan kararların BBB Meclisine sadece tavsiye niteliğinde değil, belirli konu ve sınırlar içerisinde bağlayıcı olarak iletilmesi sağlanabilir. Unutulmamalıdır ki, günümüz şartları düşünüldüğünde yaşanan teknolojik ilerlemeler zaman çizgisinde yüzlerce yıl sürebilecek gelişmeleri birkaç aya sığdırabiliyor. Gençlerin bahsi geçen teknoloji alanına yatkınlığı ve ilgisi, önceki ve sonraki jenerasyonlarla aralarındaki farkın daha da açılmasına sebep olduğundan, yıllardır monotonlaşan etkinlikler -tabii burada kültürel ve geleneksel değerler, milli bayram ve etkinlikler kastedilmiyor- artık onlar için cezbedici gelmiyor. Bir de işin içine sosyal medya girip, diğer ülkelerde gençlerin daha rahat yaşam koşullarında yaşadığı inancı ve o ülkelere gitme isteği, gençlerdeki memnuniyetsizlik düzeyini de iyiden iyiye artırıyor. Bu durum da nihayetinde gençlerin, gençlik çalışmalarına katılım düzeyini düşürüyor.

Bir diğer yaklaşımla düşünüldüğünde ise, gençlik alanında yapılan çalışmalarda ilgili kurumların başındaki yöneticilerin alandan gelmemesi ve bu alana yetkinliklerinin bulunmaması, düzenlenen faaliyetlerde etkinliğin yapılmamasından daha büyük sorunlar ortaya çıkartabiliyor. Farklı beklenti ve isteklerle kendileri için düzenlendiği söylenen bir etkinliğe gelen gençler, beklentilerini karşılamayan ve tamamen kendi zihin dünyalarından, ilgi alanlarından kopuk faaliyetlerde kişilere ve kurumlara karşı daha olumsuz algılara kapılabiliyor. Bahsi geçen durumun tekrarlanması ve buna ek olarak sağlık, eğitim ve çeşitli sosyal alanlarda gençlere yönelik hizmet sunulan durumlarda planlama eksikliğinden kaynaklanan, genel organizasyon sorunları, ekipman ve malzeme tedarikinde eksiklikler, yetersiz fiziki

koşullar vb. olumsuzluklar maalesef gençleri devlet, ülke ve memleket kavramlarından uzaklaştırarak çeşitli arayışlar içerisine sokuyor.

Bütün bu sorunların önüne geçebilmek ve başta yerel yönetimlerdeki gençlik çalışmaları olmak üzere gençlerin katılımını artırmak için, gençlerin zihin dünyası, olmak istedikleri yer, yapmak istedikleri faaliyetler değerlendirilmeli, milli ve manevi değerler çerçevesinde planlama ve karar süreçlerine gençler de dahil edilerek çalışmalar gerçekleştirilmeli, yapılan faaliyet ve çalışmaların ehemmiyeti, etkinliğe katılacak protokole göre değil; gençlerin alacağı verime göre belirlenmelidir. Yerel yöneticiler, gençlik çalışanları ve alanda görev yapan memurlar vatandaşlardan ve bilhassa gençlerden kopuk olarak değil, mütevazı bir yaklaşımla herkesi kapsayacak ve gelen talepleri karşılayacak şekilde faaliyetlerini gerçekleştirmelidir.

Balıkesir özelinde düşünüldüğünde, şehrin genel yaşlı profili ve ülke içerisindeki konumu göz önüne alındığında, öğrencilerin daha yoğun yaşadığı şehirlere kıyasla daha zayıf bir pozisyonda yer alabilir. Ancak, yerel yönetimler ve İl Müdürlükleri aracılığıyla yürütülen faaliyetlerin niceliği yerine niteliği artırılarak, gençlere belirli alanlarda yarar sağlayacağı vurgusu üzerinden katılımın doğal süreç içerisinde artması sağlanmalıdır. Burada tabii ki ele aldığımız Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin genel anlamda yürüttüğü gençlere yönelik hazırlanan merkezler, ulaşım sorunlarının giderilmesi, gençler için vakit geçirebilecekleri sosyal alanların yapılması vb. hizmetler ile Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'nın faaliyet ve programları gençlerin Balıkesir'i tercih etmesinde bir önemli bir etken olarak karşımıza çıkacaktır.

BBB'nin ayrıca diğer STK'ler ve Kent Konseyi ile ilişkisi düşünüldüğünde gençlerin fikirlerini ve önerilerini almada

Son bir öneri olarak, planlanan etkinliklerin katılımcılar açısından verimliliği ve sağladığı yarar, göz önüne alınarak gerekli düzenlemeler yapılır ve politikalar bu yönde geliştirilirse, gençler de bunu zamanla fark edecektir. Bu da belirli bir zaman sonra, herhangi bir baskı ve zorlama olmadan, özellikle yerel yönetimler aracılığıyla yürütülen faaliyetler başta olmak üzere, gençlerin tamamen istekli bir şekilde sürece dahil olmasının önünü açacaktır.

KAYNAKÇA

- Acar, H. (2008). Türkiye'nin ulusal gençlik politikası nasıl yapılandırılmalıdır?. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5 (1), 5-20.
- Ak, M. (2017). Örgütsel etkililiği oluşturan unsurların katılımcı yönetim boyutu açısından değerlendirilmesi. *International Journal of Academic Value Studies*, 3 (17), 165-180.
- Akman, E., Akçay, E., Y. ve Argun, Ç. (2011). Avrupa Birliği'nin değişen nüfus yapısında gençler ve AB'nin gençlik politikaları. *Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 11 (22), 18-27.
- Aktuna, Y. (1988). *Gençlik döneminde toplumsallaşma ve kuşak çatışması. II. Milli Gençlik Kongresi (Tebliğler)*. Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları.
- Angelis, L. ve Grollios, G. (2003). From the white paper to the concrete future objectives of education and training systems in Europe. *European Education*, 35 (2), 75-93.
- Asutay, H. (2017). Almanya'da gençlik ve gençlik kültürleri kavramlarının tanımı ve tarihsel gelişimi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19 (1), 59-77.
- Ateş, H. ve Es, M. (2008). "Süreklilikten değişime il özel idareleri", *Türkiye'de yerel yönetimler*. (Der: Recep Bozlağan ve Yüksel Demirkaya). Ankara: Nobel Yayınları.
- Avrupa Konseyi Şebeke Gençlerin Katılım Projesi. (2014). *Gençlerin siyasi katılımı*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Aydın, A. H. (2009). *Türk kamu yönetimi*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Ayhan, A. (2020). *Balıkesir'in kimliği*. Balıkesir: BBB Kent Arşivi Yayınları.
- Balıkesir Büyükşehir Belediyesi. (2023). *Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu*. [https://cmsapi.balikesir.bel.tr//Media/Dokumanlar /Faaliyet-rapor/B.B.B.%202023%20YILI%20FAAL%C4%B0YET%20RAPORU%20TASLA%C4%9EI.pdf](https://cmsapi.balikesir.bel.tr//Media/Dokumanlar/Faaliyet-rapor/B.B.B.%202023%20YILI%20FAAL%C4%B0YET%20RAPORU%20TASLA%C4%9EI.pdf) (Erişim Tarihi: 07.05.2024)

- Balıkesir Kent Konseyi. (2023). *Balıkesir Kent Konseyi Faaliyet Raporu*.
https://www.balikesirkentkonseyi.org/tema/dokumanlar/BKK_Faaliyet_Raporu_2023.html (Erişim Tarihi: 11.05.2024)
- Barata, B. (2015). *Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerine bağlı gençlik merkezlerinin 15-29 yaş arasındaki gençler tarafından bilinirlik düzeyi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Elâzığ: Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Baykal, D. (1970). *Siyasal katılma: bir davranış incelemesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Yayınları.
- Beckley, M. N. (2006). Community participation following cerebrovascular accident: Impact of the buffering model of social support. *American Journal Of Occupational Therapy*, 60 (2), 129-135.
- Berkün, S. (2017). Kamu açısından yönetim. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 6 (16), 638-664.
- Bilgiç, V. (1998). *Yerel yönetimler*. Ankara: 21. Yüzyıl Yayınları.
- Bönker, F. ve Wollmann, H. (2006). *Public sector reforms and local governments in Germany: The case of local social policy*, Hoffmann V. ve Wollmann H. (Ed.). State and Local Government Reforms France and Germany içinde (189-206).
- Burrell, G. Ve Gareth, M. (1979). *Sociological paradigms and organisational analysis: Elements of the sociology of corporate life*. London: Heinemann.
- Cahen, C. (1994). *Osmanlılardan önce Anadolu'da Türkler*, (Çev: Yıldız Moran). İstanbul: E Yayınları.
- Cantekin, Ö. F. (2019). Amerika Birleşik Devletleri'nde sosyal hizmet uygulamaları. *Akademik Hassasiyetler*, 6 (12), 291-308.
- Cieslik, M. ve Simpson D. (2013). *Key concepts in youth studies*. London: Sage.
- Cote, J. (2014). *Youth studies: Fundamental issues and debates*. London: Palgrave Mcmillan.
- Çetinkaya, E. (2010). Genç işsizliğin teorik açıklamaları. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, (58), 47-54.
- Çitçi, O. (1996). *Temsil, katılma ve yerel demokrasi*. Ankara: TODAİF Yayınları.

- Çukurçayır, M. A. (2002). *Siyasal katılım ve yerel demokrasi*. Ankara: Çizgi Kitabevi.
- Çukurçayır, M.A. ve Sipahi, E. (2003). Yönetişim yaklaşımı ve kamu yönetiminde kalite. *Sayıştay Dergisi*, 14 (50), 35-66.
- Çukurçayır, M. A. (2012). *Siyasal katılım ve yerel demokrasi*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Demir, O. (2008). *Yerel siyasette katılımçılık ve kalkınma (Türkiye’de yerel gündem 21 örneği)*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DPT. (1985). *Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985-1989)*. Ankara. <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/08/Besinci-Bes-Yillik-Kalkinma-Plani-1985-1989.pdf> (Erişim Tarihi: 07.12.2023)
- DPT. (1990). *Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990-1994)*. Ankara. https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/Altinci_Bes_Yillik_Kalkinma_Planı-1990-1994.pdf (Erişim Tarihi: 03.02.2024)
- DPT. (1996). *Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996-2000)*. Ankara. https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/Yedinci_Bes_Yillik_Kalkinma_Planı-1996-2000.pdf (Erişim Tarihi: 09.02.2024)
- DPT. (2001). *Uzun Vadeli Strateji ve Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001-2005)*. Ankara. https://www.sbb.gov.tr/wpcontent/uploads/2022/07/Uzun_Vadeli_Strateji_ve_Sekizinci_Bes_Yillik_Kalkinma_Planı-2001-2005.pdf (Erişim Tarihi: 09.03.2024)
- DPT. (2007). *Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı (2007-2013)*. Ankara. https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/Dokuzuncu_Kalkinma_Planı-2007-2013.pdf (Erişim Tarihi: 09.03.2024)
- DPT. (2013). *Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı (2014-2018)*. Ankara. https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/08/Onuncu_Kalkinma_Planı-2014-2018.pdf (Erişim Tarihi: 15.03.2024)
- DPT. (2019). *On Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2019-2023)*. Ankara. https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/On_Birinci_Kalkinma_Planı-2019-2023.pdf (Erişim Tarihi: 28.02.2024)

- Dereboy, Ç. (2012). “*Ergen gelişimi ve ruhsal sorunları profili araştırması*”, *Türkiye’de gençlik, ne biliyoruz? Ne bilmiyoruz?* Ankara: Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatri Derneği Yayınları.
- Dinçkol, B. (2017). *Genel kamu hukuku*. İstanbul: Yetkin Yayınları.
- Dursun, D. (1998). “*Türkiye’de yerel yönetimlerin doğuşu ve siyasi/idari gelişme*” *Türkiye’de yönetim geleneği*. İstanbul: İlke Yayınları.
- Emrealp, S. (2005). *Yerel gündem 21 uygulamalarına yönelik kolaylaştırıcı bilgiler elkitabı*. İstanbul: IULA-EMME (UCLG-MEWA).
- Ekinci, E. (2016). Devrimden günümüze Fransız siyasal sisteminin evrimi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (1), 149-171.
- Eren, H. (1994). Yönetimde merkezîyetçilik, adem-i merkezîyetçilik ve özerklik. *Türk İdare Dergisi*, 403 (66),145-150.
- Eroğul, C. (1999). *Devlet yönetimine katılma hakkı*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Eryılmaz, B. (1992). *Kamu yönetimi*. Adapazarı: Erkam Matbaacılık.
- Eryılmaz, B. (2011). *Kamu yönetimi*. Ankara: Okutman Yayıncılık.
- Eryılmaz, B. (2016). *Kamu yönetimi*. Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Falay, N. ve Varcan, N. (2011). *Yerel yönetimler*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Genç, F. N. (2012). *Yönetişim ve yönetim ekseninde kamu yönetimi*. Bursa: Ekin Basın Yayın Dağıtım.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2023). *Gençlik ve Spor Bakanlığı Faaliyet Raporu*. <https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2023%20Faaliyet%20Raporu.pdf> (Erişim Tarihi: 26.05.2024)
- Gökdemir, M. (1961). *Siyasal tarih ve devletler hukuku*. Ankara: Ajans- Türk Matbaası.
- Göktürk, A. Ve Kavili S. (2002). Yerel gündem 21 ve katılım. *Yerel Yönetimler Sempozyumu 1-2 Kasım 2000*. Ankara: TODAİE Yayını.
- Görmez, K. (1997). *Kent ve siyaset*. Ankara: Gazi Kitabevi.

- Göymen, K. (1999). *Türk yerel yönetiminde katılımcılığın evrimi: Merkeziyetçi bir devlette yönetim dinamikleri*. Ankara: TODAİE Yayınları.
- Gözübüyük, Ş. (2000). *Yönetim hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Güldiken, N. (1996). *Toplum bilimsel boyutuyla siyasal katılım*. Sivas: Dilek Yayınları.
- Günday, M. (1996). *İdare hukuku*. Ankara: İmaj Yayıncılık.
- Hamamcı, C. (1995). "1930-1946 tek parti dönemi belediyeçiliği" *Türk belediyeçiliğinde 60 yıl sempozyumu-bildirileri*. Ankara: Emme Yayınları.
- Heath, S., Brooks, R., Cleaver, E. ve Ireland, E. (2009). *Researching young people's lives*. London: Sage.
- Heywood, A. (2015). *Siyaset*. Ankara: Adres Yayınları.
- Işık, V. (2016). Türkiye'deki genç işsizliği ve genç nüfusta atalet. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 5 (11), 130-145.
- Kalaycıoğlu, E. (1984). *Çağdaş siyasal bilim*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Kalaycıoğlu, E. (1984). *Karşılaştırmalı siyasal katılım: Siyasal eylemin kökenleri üzerine bir inceleme*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Karakılıç, Y. (2016). *Yerel yönetimler*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Kaymaz, İ. Ş. (2010). Çağdaş uygarlığın mihenk taşı: Türkiye'de kadının toplumsal konumu. *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 12 (46), 333-336.
- Kazancı, M. (1978). *Halkla ilişkiler açısından yönetim ve yönetilenler*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları.
- Keleş, R. ve Yavuz, F. (1989). *Yerel yönetimler*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Keleş, R. (1993). *Kent ve siyaset üzerine yazılar*. İstanbul: IULE-EMME Yayını.
- Keleş, R. (1997). *Kentleşme politikası*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Keleş, R. (1998). *Kentbilimleri terimleri sözlüğü*. Ankara: İmge Yayınları, s. 80.
- Keleş, R. (2000). *Yerinden yönetim ve siyaset*. İstanbul: Cem Yayınevi.

- Kışlalı, A. (1994). *Siyaset bilimi*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Kösekahya, G. (2003). *Katılımcılık ve iyi yönetim, iyi yönetişimin temel unsurları*. Ankara: Maliye Bakanlığı, AB ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı <https://www.deu.edu.tr/userweb/hilmi.coban/ödevler/.../katılımcılık.pdf> (Erişim Tarihi: 17.02.2024)
- Nadaroğlu, H. (1994). *Mahalli idareler*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Nalbant, A. (1997). *Üniter devlet, bölgeselleşmeden küreselleşmeye*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Oktay, T. (2008). “Belediye kurumunun tarihsel gelişimi” *Türkiye’de yerel yönetimler*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Ortaylı, İ. (1973). Türk belediyesinin denetim yetkisinin tarihi gelişimi ve günümüz durumu. *Anne İdare Dergisi*, 6 (4), 14-24.
- Ortaylı, İ. (1985). *Tanzimat’tan cumhuriyete yerel yönetim geleneği*. İstanbul: Hill Yayınları.
- Ortaylı, İ. (1995). Devraldığımız miras. *Yeni Türkiye Yönetimde Yapılanma Özel Sayısı*, 1 (4), 552-558.
- Öner, Ş. (1998). “Cumhuriyetten günümüze demokratik yerel yönetim anlayışının gelişimi. *Yeni Türkiye Dergisi Cumhuriyet Özel Sayısı*, 5(23-24), 3719-3732.
- Öner, Ş. (2006). *Türkiye’de belediye yönetimi*. Ankara: Nobel Yayını.
- Öner, Ş. ve Şahnagil, S. (2020). 6360 sayılı kanunun yönetsel sonuçlarına büyükşehir belediye meclis üyelerinin yaklaşımları: Balıkesir örneği. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13 (4), 648-664.
- Özdenkoş, D. (1999). Merkezi yönetim ile yerel yönetim arasında görev bölüşümü. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2 (99), 77-95.
- Özer, A. (2005). Günümüzün yükselen değeri yeni kamu yönetimi. *Sayıştay Dergisi*, (59), 3-46.
- Özer, A. (2006). Yönetişim üzerine notlar. *Sayıştay Dergisi*, 1 (63), 59-89.
- Özkiraz, A. ve Talu N. (2008). Sendikaların doğuşu; Türkiye ve Batı Avrupa ülkeleri karşılaştırması. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 3 (2), 108-126.

- Parlak, B. (2011). *Kamu yönetimi sözlüğü*. Bursa: MKM Yayıncılık.
- Pınar, A. (2012). *Maliye politikası teori ve uygulama*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Pirler, O., Gürsoy, E.Z. ve Baş, A. (1997). *İl düzeyinde merkezi idare mahalli idare görev bölüşümü*. Ankara: Türk Belediyecilik Derneği Yayını.
- Shaw, S. (1994). *Osmanlı imparatorluğu ve modern Türkiye*. (Çev: Mehmet Harmancı). İstanbul: E Yayınları.
- Şahin, M. C. (2005). Türkiye’de gençliğin toplumsal kimliği ve popüler tüketim kültürü. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25 (2), 157-181.
- SEKAM. (2013). Türkiye gençlik raporu- gençliğin özellikleri, sorunları, kimlikleri ve beklentileri. İstanbul: Heyet Yayınevi.
- Şen, M. (2002). Osmanlı Devleti’nde Sosyal Güvenlik: Ahi Birlikleri, Loncalar ve Vakıflar. *Çimento İşveren Dergisi*, 8 (3), 18-40.
- Tanilli, S. (1982). *Devlet ve demokrasi*. İstanbul: Say Yayınları.
- Tekeli, R. (2012). *Yerel yönetimler üzerine*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- TEPAV, (2008). *Yönetişim ve katılım etkili katılım için araçlar, yöntemler, mekanizmalar*. Stratejik Yerel Yönetişim Projesi, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Yönetişim ve Katılım Rehberi, Ankara: Başak Matbaa. https://www.tepav.org.tr/upload/files/1408538775-7.Yonetisim_ve_Katilim.pdf (Erişim Tarihi: 01.05.2024)
- Toprak, Z. (2014). *Yerel yönetimler*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Tortop, N. (1992). Güçlü Mahalli İdareler Anlayışının Gelişmesi. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 2 (2), 3-11.
- Tortop, N., Aykaç, B., Yayman, H. ve Özer, M.A. (2006). *Mahalli idareler*. Ankara: Nobel Yayın.
- Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2008). *Mahalli idareler*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1984). *Anadolu beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu devletleri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Varcan, N. (2013). *Yerel yönetimin kavramsal yapısı, yerel yönetimler*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Yavuz, F. (1996). *Türk mahalli idarelerinin yeniden düzenlenmesi üzerine bir araştırma*. Ankara: TODAİE ve DPT Ortak Yayını.

Yentürk, N. ve Başlevent, C. (2008). *Türkiye’de genç işsizliği: etkileyen faktörler ve politika önerileri, Türkiye’de gençlik çalışması ve politikaları*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Yıldırım, İ. (2004). *Demokrasi, sivil toplum kuruluşları ve yönetim*. Ankara: Seçkin Yayınları.

Yörükoğlu, A. (2000). *Gençlik çağı ruh sağlığı ve ruhsal sorunları*. İstanbul: Özgür Yayınları.

http-1:

https://ansiklopedi.tubitak.gov.tr/ansiklopedi/adem_i_merkeziyet (Erişim Tarihi: 07.07.2023)

http-2:

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Gen%C3%A7lik> (Erişim Tarihi: 07.07.2023)

http-3:

<http://www.iyaca.org/genclik-calismasi/> (Erişim Tarihi: 07.07.2023)

http-4:

https://tr.wikipedia.org/wiki/Kent_Konseyi (Erişim Tarihi: 17.07.2023)

http-5:

<https://www.lugatim.com/s/merkeziyet%C3%A7ilik> (Erişim Tarihi: 19. 07. 2023)

http-6:

<https://istanbulbogazicienstitu.com/paradigma-nedir> (Erişim Tarihi: 19.07.2023)

http-7:

<https://ipa.istanbul/yayinlarimiz/genel/yerel-yonetim-nedir/> (Erişim Tarihi: 19.07.2023)

http-8:

<https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/dcr-2005-sum-tr.pdf?expires=1716072188&id=id&accname=guest&checksum=5079DD8AB6B9FE5FA8E447E85261A218> (Erişim Tarihi: 09.12.2023)

http-9:

<https://turkiye.un.org/tr/224322-un-women-ipu-%E2%80%9Csiyasette-kad%C4%B1n-2023%E2%80%9D-haritas%C4%B1na-g%C3%B6re-kad%C4%B1nlar%C4%B1n-siyasete-kat%C4%B1l%C4%B1m%C4%B1-e%C5%9Fitlikten> (Erişim Tarihi: 01.02.2024)

http-10:

<https://turkiye.un.org/tr/224322-un-women-ipu-%E2%80%9Csiyasette-kad%C4%B1n-2023%E2%80%9D-haritas%C4%B1na-g%C3%B6re-kad%C4%B1nlar%C4%B1n-siyasete-kat%C4%B1l%C4%B1m%C4%B1-e%C5%9Fitlikten> (Erişim Tarihi: 09.04.2024)

http-11:

<https://sozluk.gov.tr/?ara=gen%C3%A7> (Erişim Tarihi: 01.12.2023)

http-12:

<http://www.manevisosyalhizmet.com/?p=286#more-286> (Erişim Tarihi: 15.01.2024)

http-13:

<https://www.gov.uk/government/news/government-secures-future-of-uk-youth-parliament> (Erişim Tarihi: 25.05.2024)

http-14:

<https://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/de/bildung-und-hochschule> (Erişim Tarihi: 25.05.2024)

http-15:

<https://www.deutschland.de/tr/topic/politika/almanya-siyaset-federal-hukümetin-gençlik-stratejisi> (Erişim Tarihi: 23.05.2024)

http-16:

https://ab.gov.tr/avrupa-birliginin-tarihcesi_105.html (Erişim Tarihi: 19.02.2024)

http-17:

<https://balikesir.ktb.gov.tr/TR65830/balikesiradinin.mensei.html#:~:text=%C4%B0bni%20Batuta%20ve%20di%C4%9Fer%20arap,zamanda%20Vilayetin%20de%20ad%C4%B1%20oldu.> (Erişim Tarihi: 15.01.2024)

http-18:

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2023-49684> (Erişim Tarihi: 14.02.2024)

http-19:

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2022-49670> (Erişim Tarihi: 15.02.2024)

http-20:

<https://www.balikesir.bel.tr/haber-detay?id=3229> (Erişim Tarihi: 19.01.2024)

http-21:

<https://www.balikesir.bel.tr/haber-detay?id=2920> (Erişim Tarihi: 24.05.2024)

http-22:

<https://balikesirkentkonseyi.org/haber/genclik-meclisi-atolye-calismalari.html> (Erişim Tarihi: 07.01.2024)

http-23:

<https://www.balikesirkentkonseyi.org/proje/genclik-meclisi-ontalks.html> (Erişim Tarihi: 12.03.2024)

http-24:

<https://www.balikesirkentkonseyi.org/proje/genclik-meclisi-ontalks.html> (Erişim Tarihi: 08.05.2024)

http-25:

<https://www.balikesirkentkonseyi.org/haber/dijital-genclik-kampi.html>
(Erişim Tarihi: 08.05.2024)

http-26:

<https://www.balikesirkentkonseyi.org/haber/genclik-meclisi-istanbul-teknik-gezisi.html> (Erişim Tarihi: 08.05.2024)

http-27:

<https://www.balikesir.bel.tr/haber-detay?id=2109> (Erişim Tarihi: 24.05.2024)

http-28:

<https://www.balikesir.bel.tr/haber-detay?id=4142> (Erişim Tarihi: 24.05.2024)

http-29:

<https://www.bansesgazetesi.com/balikesir/kurumlar-gencler-icin-protokol-imzaladi/> (Erişim Tarihi: 08.03.2024)

